the five people you meet in Heaven

Mitch Albom

AUTHOR OF THE INTERNATIONAL BESTSELLER

tuesdays with Morrie

Mitch Albom

Cei cinci oameni pe care îi întâlneşti în rai

Humanitas, 2006

Sfârşitul.

Aceasta este o poveste despre un om pe nume Eddie şi începe cu sfârşitul, când Eddie moare într-o zi însorită. Poate părea ciudat să începi o poveste cu sfârşitul. Dar toate sfârşiturile sunt un fel de începuturi. Doar că nu ne dăm întotdeauna seama de asta.

Ultima oră din viaţa lui Eddie s-a petrecut, ca atâtea altele, la Ruby Pier, un parc de distracţii de pe malul unui ocean cenuşiu. Aici găseai tot ce găseşti de obicei în parcurile de distracţii, o promenadă, o roată Ferris, un montagne russe, maşinuţe, un chioşc de bomboane şi o gheretă unde puteai trage cu pistolul de apă în gura unui clovn. Exista, de asemenea, o instalaţie nouă numită Cascada lui Freddy, şi cam pe aici va fi ucis Eddie, într-un accident care va ajunge în paginile tuturor ziarelor din ţară.

Atunci când a murit, Eddie era un om mic de statură, cu părul alb, cu un gât scurt, piept lat, braţe groase şi un tatuaj şters pe umărul drept. Picioarele subţiri erau pline de varice, iar genunchiul stâng, rănit în război, era distrus de artrită. Mergea cu ajutorul unui baston. Chipul larg îi era asprit de soare, cu nişte perciuni nostimi şi maxilarul inferior uşor mai proeminent, ceea ce-l făcea să pară mai încrezut decât era. Ţinea o ţigară în spatele urechii stângi şi un inel de chei agăţat de curea. Purta pantofi cu talpă de cauciuc şi o şapcă uzată din pânză. Uniforma maro-deschis îl făcea să semene cu un muncitor, şi chiar era un muncitor.

Slujba lui Eddie era să „întreţină” roţile, ceea ce însemna să le facă să fie sigure. În fiecare după-amiază, se plimba prin parc, verificând fiecare instalaţie, de la Vârtejul Vitezei la Plonjonul pe Ţevi. Căuta burlane sparte, şuruburi slăbite, bucăţi de metal uzate. Uneori se oprea, cu privirea fixă, încât oamenii care treceau pe acolo credeau că era ceva în neregulă. Dar el nu făcea decât să asculte, atât. După atâţia ani, putea *auzi* o defecţiune în zvâcniturile, bolboroselile şi zdrăngănelile echipamentului.

Când îi mai rămăseseră 50 DE MINUTE DE VIAŢĂ, Eddie se plimba pentru ultima oară prin Ruby Pier. Depăşi un cuplu mai în vârstă.

— Bună ziua, murmură el, ducându-şi mâna la şapcă.

Ei dădură din cap politicos. Clienţii îl cunoşteau pe Eddie. Cel puţin cei obişnuiţi. Îl vedeau în fiecare vară, era unul din acele chipuri pe care le asociem cu un loc. Cămaşa lui de lucru avea un ecuson pe piept, pe care se putea citi EDDIE deasupra cuvântului ÎNTREŢINERE, şi uneori spuneau: „Salut, Eddie întreţinere”, deşi el nu vedea niciodată nimic amuzant în asta.

În ziua aceea, aşa se nimeri, era ziua lui Eddie, împlinea 83 de ani. Cu o săptămână în urmă, un doctor îi spusese că are zona zoster. Zona zoster? Eddie nici măcar nu ştia ce însemna asta. Odinioară era atât de puternic, încât putea ridica câte un căluţ de carusel în fiecare mână. Dar asta se întâmpla cu mult timp în urmă.

— Eddie! Hai cu mine, Eddie! Hai cu mine!

PATRUZECI DE MINUTE PÂNĂ LA MOARTE. Eddie se îndreptă spre partea din faţă a montagne russe-ului. Se dădea în fiecare instalaţie măcar o dată pe săptămână, ca să fie sigur că frânele şi direcţiile erau solide. Azi era ziua montagne russe-ului – „Toboganul Fantomelor” se numea acesta – şi copiii care îl cunoşteau pe Eddie îl chemau să se urce în maşinuţă cu ei.

Copiii îl iubeau pe Eddie. Nu şi adolescenţii. Adolescenţii îi dădeau dureri de cap. Eddie îşi imagina că văzuse, de-a lungul anilor, toate felurile de adolescenţi tupeişti şi pierde-vară care existau. Copiii erau altfel. Se uitau la Eddie – care, din cauza maxilarului inferior mai proeminent, părea întotdeauna că zâmbeşte forţat, ca un delfin – şi aveau încredere în el. Erau atraşi de el ca de un magnet. Îl apucau de picior. Se jucau cu cheile lui. De cele mai multe ori, Eddie mormăia, fără să spună prea multe. Îşi imagina că ei îl îndrăgeau tocmai pentru că nu le spunea nimic.

Acum, Eddie îi bătu pe umăr pe doi băieţei cu şepci de baseball puse invers. Ei se întrecură până la maşinuţe şi săriră în ele. Eddie îi dădu bastonul îngrijitorului toboganului şi se strecură între cei doi.

— Pornim. Pornim! chiţăia unul dintre băieţei, în timp ce celălalt îşi trase braţul lui Eddie în jurul umerilor. Eddie coborî bara de protecţie şi clac-clac-clac porniră în sus.

Circula o poveste despre Eddie. Când era mic, crescând tot aici, în parc, intrase într-o încăierare. Cinci copii din Pitkin Avenue îl încolţiseră pe fratele lui, Joe, şi se pregăteau să-l bată. Eddie era un

pic mai departe, pe nişte scări, mânca un sandvici. Auzi ţipătul fratelui său. Alergă spre alee, apucă rapid capacul unui coş de gunoi şi băgă doi băieţi în spital.

După aceea, Joe nu mai vorbi cu el luni de zile. Îi era ruşine. Joe era cel mai mare, primul născut, dar Eddie era cel care se pricepea la lupte.

— Ne mai dăm o dată, Eddie? Te rog?

TREIZECI ŞI PATRU DE MINUTE DE VIAŢĂ. Eddie ridică bara de protecţie, dădu fiecărui băieţel câte o acadea, îşi recuperă bastonul, apoi se îndreptă şchiopătând spre atelierul de reparaţii ca să se răcorească un pic. Dacă ar fi ştiut că moartea lui era atât de aproape, poate s-ar fi dus în altă parte. Dar el făcu ceea ce facem cu toţii. Se lăsă prins în rutina lui nesuferită, de parcă toate zilele din lume ar fi fost înaintea lui.

Unul dintre muncitorii din atelier, un tinerel lungan, cu faţa osoasă, pe nume Dominguez, stătea lângă chiuvetă, ştergând de grăsime o roată.

— Salut, Eddie, îi spuse.

— Dom, îi răspunse Eddie.

Atelierul mirosea a rumeguş. Era întunecos şi strâmt, cu un tavan jos şi pereţi cu o mulţime de rafturi pe care se aflau ferăstraie, freze şi ciocane. Bucăţi din instalaţiile parcului erau răspândite pretutindeni: compresoare, motoare, curele, felinare, vârful capului unui pirat. Îngrămădite lângă un perete se aflau borcane cu şuruburi şi cuie, iar lângă un altul erau nenumărate tuburi cu vaselină.

A unge o şină, spunea Eddie, nu necesită mai multă inteligenţă decât spălatul vaselor; singura diferenţă este că făcând acest lucru devii mai murdar, nu mai curat. Şi cam cu asta se ocupa Eddie: ungea, ajusta frânele, strângea şuruburile, verifica tablourile electrice. De multe ori îşi dorise să plece din acest loc, să găsească o altă slujbă, să-şi clădească o altă viaţă. Dar venise războiul. Nu şi-a îndeplinit niciodată planurile. Cu timpul, s-a pomenit cu părul alb şi purtând pantaloni largi, uzaţi, pentru că asta fusese dintotdeauna, un om cu nisip în pantofi, trăind într-o lume cu râsete mecanice şi cârnaţi la grătar. La fel ca tatăl lui odinioară, la fel cum scria pe ecusonul de pe cămaşa lui, Eddie era reparatorul – şeful reparaţiilor – sau, cum îl strigau uneori copiii, „omul roţilor de

la Ruby Pier”.

Au mai rămas TREIZECI DE MINUTE.

— Hei, la mulţi ani, am auzit! spuse Dominguez. Eddie mormăi ceva.

— Nicio petrecere, nimic?

Eddie se uită la el ca la un nebun. Pentru o clipă, se gândi cât de ciudat era să îmbătrâneşti într-un loc care mirosea a vată de zahăr.

— Ei, nu uita, Eddie, sunt liber săptămâna viitoare, începând de luni. Mă duc în Mexic.

Eddie dădu din cap, iar Dominguez începu să danseze.

— Vine şi Tereza cu mine. Mergem să vedem toată familia. Petreee-ce-re!

Văzând cum se holba Eddie la el, se opri din dans.

— Ai fost vreodată? îl întrebă Dominguez.

— Unde?

— În Mexic?

Eddie pufăi pe nas.

— Copile, eu peste tot pe unde am fost am purtat puşcă.

Îl privi pe Dominguez întorcându-se la chiuvetă. Rămase o clipă pe gânduri. Apoi scoase din buzunar un teanc de hârtii şi dădu la o parte singurele hârtii de douăzeci pe care le avea, două. I le întinse.

— Ia-i nevesti-tii ceva drăguţ, spuse Eddie.

Dominguez privi banii şi zâmbi, spunând:

— Haide, omule. Eşti sigur?

Eddie îndesă banii în mâna lui Dominguez. Apoi se duse în spate, în depozit. Cu ani în urmă, fusese tăiată o „copcă” mică în scândura promenadei şi Eddie scoase capacul de plastic. Trase cu putere o undiţă de nailon care atârna cam 20 de metri în mare. O bucată de salam de Bologna era încă agăţată.

— Am prins ceva? strigă Dominguez. Zi-mi că am prins ceva!

Eddie se întreba cum de putea fi omul ăsta atât de optimist. Nu prinseseră niciodată nimic cu undiţa aceea.

Într-o bună zi, strigă Dominguez, o să prindem un calcan!

— Îhî, murmură Eddie, deşi ştia că nu s-ar fi putut scoate un peşte atât de mare printr-o gaură atât de mică.

DOUĂZECI ŞI ŞASE DE MINUTE DE TRĂIT. Eddie traversă podeţul

spre capătul din sud. Afacerea mergea prost. Fata din spatele tejghelei cu bomboane se sprijinea pe coate, făcând baloane cu guma de mestecat.

Odinioară, Ruby Pier era cel mai bun loc unde puteai să mergi vara. Avea elefanţi şi artificii şi concursuri maraton de dans. Dar oamenii nu mai veneau pe malul oceanului; se duceau în parcuri de distracţii în care plăteai 75 $ pe un bilet şi puteai să faci poză alături de un uriaş cu blană.

Eddie trecu şchiopătând pe lângă maşinuţe şi-şi fixă privirea asupra unui grup de adolescenţi care se aplecau peste şine. „Grozav”, se gândi el. „Exact ce aveam nevoie.”

— Plecaţi, spuse Eddie, lovind şinele cu bastonul.

— Hai! E periculos.

Tinerii îl priviră urât. Barele maşinuţelor, încărcate cu electricitate, zumzăiau zumm, zumm.

— E periculos, repetă Eddie.

Tinerii se uitară unul la altul. Unul dintre ei, cu o şuviţă portocalie în păr, rânji la Eddie, apoi păşi pe şina din mijloc.

— Haide, amice, calcă-mă! strigă el, făcând cu mâna către tinerii şoferi. Calcă-mă!

Eddie lovi şina cu bastonul atât de tare, că era aproape să-l rupă.

— MIŞCĂ-TE!

Tinerii fugiră.

Mai era o poveste care circula despre Eddie. Ca soldat, fusese de multe ori în bătălie. Fusese curajos. Câştigase chiar şi o medalie. Dar spre sfârşitul stagiului militar fusese implicat într-o încăierare cu un camarad. Aşa fusese rănit Eddie. Nimeni nu ştia ce se întâmplase cu celălalt.

Nimeni nu a întrebat.

Cu 19 MINUTE DE VIAŢĂ RĂMASE, Eddie se aşează pentru ultima oară pe un scaun de plajă vechi, din aluminiu. Braţele lui scurte, musculoase, se încrucişară pe piept ca aripioarele unei foci. Avea picioarele înroşite de soare, iar pe genunchiul stâng se vedeau încă cicatricele. La drept vorbind, mare parte din trupul lui Eddie îţi dădea impresia că este al unui supravieţuitor dintr-o încăierare. Degetele erau deformate în unghiuri ciudate, din cauza numeroaselor fracturi făcute de diferite maşinării. Nasul îi fusese spart de mai multe ori în ceea ce el numea „bătăi de bar”. Chipul

lui cu maxilarul proeminent arătase probabil destul de bine odinioară, aşa cum un bătăuş plătit ar fi putut să arate înainte de a primi prea mulţi pumni.

Acum Eddie arăta doar obosit. Acesta era locul lui obişnuit, pe promenada din Ruby Pier, în spatele roţii Jack Urechilă, care în anii ’80 fusese Tunetul, care în anii ’70 fusese Tiparul de Oţel, în anii ’60 Scrânciobul de Acadea, în anii ’50 Râset în Noapte, iar înainte fusese Scoica cu Praf de Stele.

Care fusese locul unde Eddie o cunoscuse pe Marguerite.

Fiecare viaţă are un moment dedicat iubirii. Pentru Eddie, fusese o noapte călduroasă de septembrie, după o furtună, când promenada era inundată de apă. Ea purta o rochie galbenă de bumbac şi o diademă roz în păr. Eddie nu spusese prea multe. Era atât de emoţionat că-şi simţea limba lipită parcă de dinţi. Dansaseră pe muzica unei orchestre mari, Delaney Picioare Lungi şi orchestra lui, Everglades. Îi cumpărase şampanie cu lămâie. Ea îi spusese că trebuie să plece, ca să nu-şi supere părinţii. Dar îndepărtându-se, se întorsese şi-i făcuse semn cu mâna.

Ăsta fusese momentul. Pentru tot restul vieţii, de câte ori se gândea la Marguerite, Eddie trăia momentul acela, ea făcându-i semn cu mâna peste umăr, cu părul negru venindu-i în ochi, şi simţea acelaşi impuls al iubirii.

În noaptea aceea se dusese acasă şi-l trezise pe fratele lui mai mare. Îi spusese că întâlnise o fată cu care avea să se căsătorească.

— Du-te şi te culcă, Eddie, mormăise fratele lui.

Uuuuşşş. Un val se sparse de mal. Tuşind, Eddie expectora ceva ce nu voia să vadă. Îl scuipă.

Uuuuşşş. Se gândea adesea la Marguerite. Acum nu o mai făcea atât de des. Era ca o rană adâncă sub un bandaj vechi şi el se obişnuise din ce în ce mai mult cu bandajul.

Uuuuşşşş.

Ce însemna zona zoster?

Uuuuşşşş.

ŞAISPREZECE MINUTE DE VIAŢĂ.

Nicio poveste nu vine singură. Uneori poveştile se întâlnesc la colţuri, alteori se acoperă complet una pe cealaltă, ca nişte pietre pe fundul unui râu.

Sfârşitul poveştii lui Eddie a fost influenţat de o altă poveste aparent inocentă, petrecută cu luni în urmă – într-o noapte noroasă, când un tânăr ajungea la Ruby Pier împreună cu trei prieteni.

Tânărul, pe nume Nicky, abia învăţase să conducă şi nu se simţea încă în largul lui când purta legătura de chei. Aşa că separă cheia maşinii şi şi-o puse în buzunarul hainei, apoi îşi legă jacheta în talie.

În următoarele ore, el şi prietenii lui se dădură în cele mai rapide instalaţii: Vulturul Zburător, Aterizatorul, Cascada lui Freddy, Toboganul Fantomelor.

— Mâinile sus! striga câte unul dintre ei.

Şi toţi ridicau mâinile.

Mai târziu, când se înnopta, se întoarseră la maşini epuizaţi, râzând, bând bere din pungi de hârtie maro. Nicky băgă mâna în buzunarul jachetei. Se uită în preajmă înjurând.

Cheia dispăruse.

PAISPREZECE MINUTE PÂNĂ LA MOARTE. Eddie îşi şterse sprâncenele cu o batistă. Deasupra oceanului, departe, diamantele soarelui dansau peste valuri şi Eddie se uita la mişcarea lor agilă. Nu mai stătuse drept pe picioarele lui de pe vremea războiului.

Dar să revenim la Scoica cu Praf de Stele, cu Marguerite – pe când Eddie încă mai era graţios. Închise ochii şi începu să fredoneze cântecul care îi apropiase, cântat de Judy Garland în acel film. Se amesteca acum în mintea lui cu zgomotul valurilor care se spărgeau şi cu ţipetele copiilor din montagne russe.

M-ai făcut să te iubesc...

Lişşşşşşşş.

Eu nu voiam, eu... Splaşşşşşşş.

Să te iubesc... Eeeeeel.

Ai ştiut-o tot timpul şi ai ştiut... Hişşşşşşşş.

Tot timpul...

Eddie îi simţea mâinile pe umeri. Cu ochii strânşi, încerca să-şi amintească mai bine.

DOUĂSPREZECE MINUTE DE VIAŢĂ.

— Scuzaţi-mă.

O fetiţă de vreo opt ani stătea în faţa lui, între el şi lumina

soarelui. Avea bucle blonde şi purta papuci de plajă, pantaloni scurţi tăiaţi şi un tricou verde spre galben cu o răţuşcă din desene animate pe piept. Amy, se gândi el că o cheamă. Amy sau Annie. Fusese de multe ori acolo în vara aceea, deşi Eddie nu-i văzuse niciodată pe părinţii ei.

— Mă scuuuzaţi, spuse ea din nou. Eddie întreţinere?

Eddie oftă.

— Doar Eddie, spuse el.

— Eddie?

— Ei?

— Poţi să-mi faci…

Îşi uni mâinile ca pentru o rugăciune.

— Hai, puştoaico, n-am toată ziua la dispoziţie.

— Poţi să-mi faci un animal? Poţi?

Eddie se uită în sus, ca şi cum ar fi trebuit să se gândească. Apoi căută în buzunare şi scoase trei beţişoare galbene pe care le folosea ca să-şi cureţe pipa.

— Ura! strigă fetiţa, bătând din palme. Eddie începu să răsucească beţişoarele.

— Unde sunt părinţii tăi?

— Se dau în roată.

— Fără tine?

Fetiţa ridică din umeri.

— Mama e cu prietenul ei.

Eddie îşi ridică privirea.

— A!

Îndoi beţişoarele de mai multe ori, apoi le răsuci unul în jurul celuilalt. Mâinile îi tremurau acum şi-i luă ceva mai mult timp decât de obicei, dar în curând beţişoarele începură să semene a cap, urechi, corp şi coadă.

— Un iepure? întrebă fetiţa. Eddie clipi.

— Mulţuuuuumesc!

Se răsuci pe călcâie şi dispăru în locul acela unde copiii nici măcar nu ştiu că-şi mişcă picioarele. Eddie îşi şterse din nou sprâncenele, apoi închise ochii şi se trânti în scaunul de plajă încercând să-şi reamintească vechiul cântec.

Un pescăruş ţipă trecând pe deasupra lui.

Cum îşi aleg oamenii ultimele cuvinte? Îşi dau seama de importanţa lor? Trebuie să fie neapărat înţelepte?

Până să împlinească 83 de ani, Eddie îi pierduse aproape pe toţi cei pe care îi iubise. Unii muriseră tineri, alţii avuseseră şansa de a îmbătrâni înainte ca o boală sau un accident să-i ia. La înmormântarea lor, Eddie asculta cum cei îndoliaţi îşi aminteau ultimele conversaţii. „Ca şi cum ar fi ştiut că avea să moară.” spuneau unii.

Eddie nu crezuse niciodată aşa ceva. El credea că, atunci când îţi venea vremea, îţi venea şi gata. Puteai să spui ceva deştept când te lua, sau să spui la fel de bine o aiureală.

Ca să se ştie, ultimele cuvinte ale lui Eddie au fost „Înapoi!”

Iată sunetele ultimelor minute ale lui Eddie pe pământ. Valuri sparte. Ritmul îndepărtat al muzicii rock. Huruitul motorului unui mic deltaplan, cu o reclamă agăţată de coada lui. Şi asta:

— Doamne! Ia uite!

Eddie îşi simţi ochii înfundându-se în orbite. De-a lungul anilor, ajunsese să cunoască orice zgomot din Ruby Pier şi le putea asculta ca pe un cântec de leagăn.

Această voce nu făcea parte din cântecul de leagăn.

— DOAMNE! IA UITE!

Eddie se uită în partea dreaptă. O femeie cu braţe groase ţinea o sacoşă de cumpărături, arăta spre ceva şi ţipa. Mai mulţi oameni se adunaseră în jurul ei, cu ochii aţintiţi spre cer.

Eddie văzu imediat. Sus, pe Cascada lui Freddie, noua instalaţie cu „cădere de sus”, una dintre cabine era înclinată într-un unghi din care parcă voia să-şi arunce încărcătura. Patru pasageri, doi bărbaţi, două femei, susţinuţi doar de o bară de protecţie, se agăţau cu disperare de tot ce puteau.

— DOAMNE, DUMNEZEULE! ţipa femeia. OAMENII ĂIA! OR SĂ CADĂ!

O voce se auzea din centura cu radio a lui Eddie. „Eddie! Eddie!” Apăsă butonul.

— Am văzut. Cheamă ajutoare!

Oamenii veneau în fugă dinspre plajă, arătând în sus, ca într-un marş.

— Uite! Acolo sus! O roată de distracţii s-a transformat într-o roată a morţii.

Eddie apucă bastonul şi se repezi spre gardul de protecţie care înconjura platforma, cu legătura de chei zbătându-se de şoldul lui. Inima îi bătea nebuneşte.

Cascada lui Freddie trebuia să lase să cadă două cabine într-un cazan imens, pentru ca în ultimul moment să le ridice printr-un suflu puternic de aer ascendent. Cum de putuse una din cabine să se desprindă în felul acesta? Atârna la doar câţiva metri sub ultima platformă, ca şi cum ar fi vrut să coboare şi apoi s-ar fi răzgândit.

Eddie ajunse la poartă şi se opri ca să-şi recapete răsuflarea. Dominguez venea în fugă şi aproape se ciocni de el.

— Ascultă-mă! Spuse Eddie, apucându-l pe Dominguez de umeri. Îl ţinea atât de strâns, încât Dominguez păli.

— Ascultă-mă! Cine-i acolo sus?

— Willie!

— Ok. Probabil s-a oprit în pragul de siguranţă. De aia atârnă cabina. Adu scara şi spune-i lui Willie să dea drumul manual la siguranţă, ca să poată ieşi oamenii ăia. Ok? Vezi că e în spatele cabinei, aşa că o să trebuiască să-l ţii când se apleacă. Ok? Apoi. Apoi, amândoi – amândoi, auzi, nu numai unul – amândoi să-i scoateţi de acolo. Unul îl ţine pe celălalt! Ai înţeles? Înţeles?

Dominguez dădu repede din cap că da.

— Apoi trimiteţi jos afurisita aia de cabină ca să vedem ce s-a întâmplat!

Capul lui Eddie aproape exploda. Deşi nu mai fuseseră accidente majore în parcul lui, Eddie ştia poveşti îngrozitoare despre ce se putea întâmpla aici. Odată, în Brighton, un şurub s-a deşurubat dintr-o roată cu gondole şi doi oameni au murit în cădere. Altă dată, în Parcul Minunilor, un om încercase să meargă pe şina unui montagne russe; căzuse între şine şi rămăsese înţepenit de subsuori. Era acolo, blocat, ţipând, şi maşinuţele veneau cu viteză spre el şi… Ei, asta a fost cel mai urât.

Eddie îşi alungă toate astea din minte. În jurul lui erau peste tot oameni, cu mâinile la gură, privind cum Dominguez se căţăra pe scară. Eddie încercă să-şi amintească mecanismul interior al Cascadei lui Freddie. Motor. Cilindri. Hidraulice. Bare de protecţie. Cabluri. Cum se poate desprinde o cabină? Urmărea cu privirea traseul, de la cei patru oameni îngroziţi în sus, de-a lungul barei de urcare şi apoi din nou înăuntru. Motor. Cilindri. Hidraulice. Bare de protecție. Cabluri.

Dominguez ajunse la ultima platformă. Făcu aşa cum îi spusese Eddie, susţinându-l pe Willie, care se întinsese spre partea din spate a cabinei pentru a desface siguranţa. Una dintre femei se

agăţă atât de puternic de Willie, că aproape îl trase de pe platformă. Mulţimea suspină.

— Ia stai… îşi spuse Eddie.

Willie încercă din nou. De data asta reuşi să desfacă siguranţa.

— Cablul… murmură Eddie.

Bara se ridică şi mulţimea scoase un „Aaaahhh”. Cei patru fură repede traşi pe platformă.

— Cablul se desprinde…

Şi Eddie avea dreptate. În interiorul Cascadei lui Freddie, ascuns, cablul care trebuia să ridice Cabina nr. 2 se tot frecase în ultimele luni de o rotiţă blocată. Pentru că era blocată, rotiţa rosese treptat firele de oţel ale cablului – cum ai descoji un porumb – până aproape se rupseseră. Nimeni nu observase. Cum să observe? Doar cineva care s-ar fi târât în interiorul mecanismului ar fi putut vedea cauza inimaginabilă a acestei probleme.

Rotiţa fusese blocată de un obiect mic care căzuse probabil prin vreo deschizătură la un moment dat.

O cheie de maşină.

— NU DA DRUMUL LA CABINĂ! strigă Eddie.

Le făcu semne cu mâinile.

— HEI! HEEEEI! CABLUL E DE VINĂ! NU DAŢI DRUMUL LA CABINĂ. O SĂ SE PRĂBUŞEASCĂ.

Mulţimea îl acoperea. Striga sălbatic, în vreme ce Willie şi Dominguez îl scoteau pe ultimul om din cabină. Toţi cei patru erau în siguranţă. Se îmbrăţişau pe platformă.

— DOM! WILLIE! Strigă Eddie.

Cineva se izbi de talia lui, aruncându-i staţia radio la pământ. Eddie se aplecă să o ia. Willie se îndreptă spre butonul de comandă. Puse degetul pe butonul verde. Eddie se uită în sus.

— NU, NU, NU, NU FACE ASTA! Eddie se întoarse spre mulţime.

— ÎNAPOI!

Ceva din vocea lui Eddie atrase atenţia oamenilor; se opriră din strigat şi începură să se răspândească. În jurul Cascadei lui Freddie era acum un loc liber.

Şi Eddie văzu ultimul chip de om din viaţa lui.

Căzută la baza instalaţiei, ca şi cum cineva ar fi aruncat-o acolo, cu nasul curgându-i, cu lacrimi în ochi, fetiţa cu animalul făcut din beţişoare de curăţat pipa.

— Amy? Annie?

— Ma… Mama… Ma… Mama… scâncea aproape ritmic, cu trupul ei mic paralizat de plâns.

— Ma… Mama… Ma…Mama…

Ochii lui Eddie se mutară de la ea la cabine. Avea timp? Ea, cabinele.

Bufff. Prea târziu. Cabinele cădeau.

— Isuse, a dat drumul la frână!

— Şi pentru Eddie totul alunecă într-o emoţie neclară. Îşi aruncă bastonul şi-şi împinse piciorul bolnav simţind un junghi de durere care aproape îl doborî. Un pas mare. Încă un pas. Pe şina Cascadei lui Freddie, ultimul fir al cablului cedă şi acesta se rupse pe traseul hidraulic. Cabina nr. 2 era în cădere liberă acum; nimic n-o mai putea opri, un bolovan prăvălindu-se din vârful unui munte.

În aceste ultime momente, Eddie părea că aude totul; ţipete îndepărtate, valuri, muzică, bătaia vântului, un sunet jos, puternic şi urât – înţelese că era propria lui voce şuierând din pieptul lui. Fetiţa întinse mâinile. Eddie se aruncă spre ea. Piciorul bolnav se opinti. Jumătate zburând, jumătate şchiopătând spre ea, ateriză pe platforma de metal, care-i sfâşie cămaşa şi-i despică pielea, chiar sub ecusonul pe care scria EDDIE şi ÎNTREŢINERE. Simţi două mâini în mâinile lui, două mânuţe.

Un impact extraordinar.

O lumină orbitoare.

Şi apoi, nimic.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Suntem în anii ’20, într-un spital aglomerat, aflat în unul dintre cele mai sărace cartiere ale oraşului. Tatăl lui Eddie fumează ţigări în camera de aşteptare, unde şi ceilalţi tătici fumează. Asistenta intră cu o mapă. Îi strigă numele. Îl pronunţă greşit. Ceilalţi bărbaţi expiră fumul.

— Ei bine?

El ridică mâna.

— Felicitări, spune asistenta.

O urmează pe culoarele maternităţii. Pantofii lui bocănesc pe podea.

— Aşteptaţi aici, spune ea.

Prin geam o vede verificând numerele de pe pătuţurile de lemn.

Trece de unul, nu-i al lui, altul, nu-i al lui, altul, nu-i al lui, altul, nu-i al lui.

Se opreşte. Iată. Sub păturică. Un căpşor acoperit de o căciuliţă albastră. Ea verifică din nou în mapă, apoi îi arată cu degetul.

Tatăl respiră cu greutate, dă din cap. Pentru un moment, faţa lui pare să se frângă, ca un pod prăbuşindu-se în apă. Apoi zâmbeşte.

E al lui.

Călătoria.

Eddie nu a văzut nimic în ultimele lui momente pe pământ, nimic din ceea ce s-a întâmplat cu parcul, cu mulţimea sau cu bancheta zdrobită.

În poveştile despre viaţa de după moarte, se spune că sufletul pluteşte undeva, deasupra ultimului moment, rătăcind deasupra maşinilor de poliţie, la accidentele de pe autostrăzi, sau târându-se pe tavanele camerelor de spital ca un păianjen. Aceştia sunt oameni care primesc o a doua şansă, care, din cine ştie ce motive, îşi regăsesc cumva locul în lumea aceasta.

Dar se pare că Eddie nu a avut o a doua şansă.

DE CE...?

De ce...?

De ce...?

Cerul era ca o umbră ceţoasă şi roşiatică, apoi de un turcoaz puternic, apoi verzui-deschis. Eddie plutea cu braţele încă întinse.

DE CE...?

Bancheta cădea. Îşi aducea aminte de asta. Fetiţa – Amy? Annie? – plângea. Îşi aducea aminte de asta. Îşi amintea că se aruncase spre ea. Că se izbise de platformă, îi simţise mânuţele în mâinile lui.

Şi apoi?

Am salvat-o?

Eddie vedea totul ca pe un tablou privit de la distanţă, ca şi cum s-ar fi întâmplat cu mulţi ani în urmă. Încă şi mai ciudat, nu simţea nicio emoţie în timp ce privea acest tablou. Tot ce simţea era o stare de linişte, ca un copil legănat în braţele mamei lui.

De ce...?

În jurul lui, cerul se schimbă din nou, un galben de grepfruit, apoi

un verde de pădure, apoi un roz pe care în acel moment Eddie îl asocie, dintre toate, cu vata de zahăr.

Am salvat-o?

Trăia?

De ce?

Nu-mie teamă?

De ce nu simt nicio durere?

Asta lipsea. Toate rănile pe care le avusese vreodată, toate durerile pe care le simţise vreodată – toate se evaporaseră ca o răsuflare. Nu simţea agonie, nici tristeţe. Se simţea cu luciditate ca un firicel de fum, care nu mai putea fi altceva decât linişte. Sub el, culorile se schimbau din nou. Era ca un vârtej. Apă. Un ocean. Plutea deasupra unei imense mări galbene. Care devenea portocalie. Apoi ca safirul. Acum începea din nou să cadă, să se prăbuşească spre suprafaţă. Era o mişcare mai rapidă decât orice şi-ar fi imaginat vreodată, şi totuşi nu simţea decât o uşoară briză pe chip şi niciun pic de teamă. Apoi văzu nisipul de pe o plajă aurie.

Apoi era sub apă.

Apoi totul deveni tăcere.

De ce nu-mi e teamă?

De ce nu simt nicio durere?

Astăzi este ziua lui Eddie.

Are cinci ani. Este duminică după-amiază, la Ruby Pier. Mesele de picnic sunt întinse de-a lungul promenadei, care este îndreptată spre imensa plajă albă. O prăjitură cu vanilie, în care sunt înfipte lumânări albastre de ceară. Un bol cu suc de portocale. Muncitorii de pe chei se plimbă de colo-colo, prezentatorii de circ, circarii, dresorii, câţiva oameni de la pescărie. Tatăl lui Eddie, ca de obicei, este prins într-un joc de cărţi. Eddie se joacă la picioarele lui. Fratele lui mai mare, Joe, face flotări în faţa unui grup de femei mai în vârstă, care se arată interesate şi aplaudă politicos.

Eddie poartă cadoul primit de ziua lui, o şapcă roşie de cowboy şi un toc de pistol jucărie. Se ridică şi aleargă de la un grup la altul, trăgând după el arma de jucărie şi făcând „Bang, bang!”

— Vino-ncoa’, băiete! îi strigă Mickey Shea de pe o bancă.

— Bang, bang, face Eddie.

Mickey Shea lucrează cu tatăl lui Eddie, repară roţile. Este gras şi poartă bretele şi cântă mereu cântece irlandeze. Lui Eddie i se pare că miroase ciudat, a medicament de tuse.

— Vino-ncoa'. Hai să te învârt, zice el. Ca la noi, în Irlanda.

Deodată, mâinile mari ale lui Mickey sunt sub subsuorile lui Eddie, acesta este ridicat, apoi răsucit şi atârnă de picioare. Şapca lui Eddie cade pe jos.

— Ai grijă, Mickey! ţipă mama lui Eddie.

Tatăl lui Eddie ridică ochii, zâmbeşte cu îngâmfare, apoi se întoarce la jocul lui de cărţi.

— Ho, ho, ia uite-l! spune Mickey. Ia uite, câte-un salt pentru fiecare an.

Mickey îl lasă încet pe Eddie în jos, până când fruntea lui atinge pământul.

— Unu!

Mickey îl ridică iar pe Eddie. Ceilalţi se adună în jurul lor, râd. Toţi ţipă: „Doi! Trei!"

Cu capul în jos, Eddie nu mai ştie cine e cine. Îşi simte capul din ce în ce mai greu.

— Patru! ţipă ei. Cinci!

Eddie este răsucit înapoi şi lăsat jos. Toată lumea aplaudă. Eddie îşi ridică şapca, apoi se împiedică. Se ridică, se împleticeşte spre Mickey Shea şi îl loveşte cu pumnul în braţ.

— Ho-ho! Pentru ce-a fost asta, piticanie? spune Mickey.

Toată lumea râde. Eddie se întoarce şi o ia la fugă, trei paşi, înainte de a fi prins de braţele mamei.

— Ţi-e bine, sărbătoritu' lu' mama?

E la doar câţiva centimetri de faţa lui. Îi vede buzele date cu ruj şi obrajii netezi şi plinuţi, şi părul ei ondulat, de un maroniu-roşcat.

— M-a dat cu capu-n jos, îi spune el.

— Am văzut, îi răspunde ea.

Îi pune şapca la loc pe cap. Mai târziu, se va plimba cu el pe chei, poate că se vor da într-o roată cu elefanţi sau se vor uita cum îşi trag pescarii plasele de seară, cu peştii sclipind ca nişte monede strălucitoare şi ude. Îl va ţine de mână şi îi va spune că Dumnezeu este mândru că el a fost aşa de cuminte de ziua lui şi că asta va face ca lumea să nu mai fie cu susul în jos.

Sosirea.

EDDIE SE TREZI ÎNTR-O CEAŞCĂ DE CAFEA.

Făcea parte dintr-o roată a unui vechi parc de distracţii – o mare ceaşcă de cafea, din lemn negru, şlefuit, cu o banchetă moale şi o uşă cu zăvor de oţel. Braţele şi picioarele lui Eddie atârnau peste margini. Cerul continua să-şi schimbe culorile, de la un maro ca pielea de pantof la un roşu-stacojiu.

Din instinct, îşi căută bastonul. Îl ţinuse lângă pat în ultimii ani, pentru că uneori nu se putea ridica dimineaţa fără el. Acest lucru îl deranja pe Eddie, care odinioară îi saluta pe bărbaţi cu o lovitură de pumn în umăr.

Dar acum nu mai exista niciun baston, aşa că Eddie oftă şi încercă să se ridice singur. Surprinzător, dar spatele nu-l mai durea. Piciorul lui nu mai pulsa de durere. Se trase şi mai tare şi se ridică uşor peste marginea ceştii, aterizând în mod ciudat pe pământ, unde în acelaşi moment îi veniră în minte trei gânduri.

Primul era că se simţea minunat.

Al doilea că era singur.

Al treilea că era tot la Ruby Pier.

Dar era un alt Ruby Pier acum. Cu corturi de pânză şi locuri libere acoperite cu iarbă şi atât de puţine obstacole, încât puteai vedea spuma oceanului. Roţile erau de un roşu-puternic cu alb-cremos – nici urmă de verde-albăstrui sau maro – şi fiecare roată avea propriul ei chioşc de bilete din lemn. Ceaşca în care se trezise făcea parte dintr-o roată foarte primitivă, numită Spino-O-Rama. Reclama ei era o placă, la fel ca toate reclamele atârnate în faţa magazinelor de pe marginea promenadei.

Ţigările El Tiempo! Asta da ţigară!
Ciorbă de peşte, 10 cenţi.
Daţi-vă în roata Biciul – Senzaţia secolului!

Eddie clipi des. Acesta era Ruby Pier din copilăria lui, cu aproape 75 de ani în urmă, doar că totul era nou, de-abia curăţat. Colo era roata Curbă după Curbă – care fusese dărâmată cu zeci de ani în urmă – iar colo baia publică şi bazinele cu apă sărată care fuseseră distruse în anii ’50. Dincolo, proiectându-se la orizont, se afla prima roată Ferris – vopsită într-un alb perfect – şi, dincolo de ea, străzile

vechiului cartier şi acoperişurile pensiunilor din cărămidă, îngrămădite, cu sfori de rufe atârnând la ferestre.

Eddie încercă să ţipe, dar vocea lui era un gâjâit. Murmură un „Hei!”, dar din gura lui nu ieşi nimic.

Se trăgea de mâini şi de picioare. În afara lipsei vocii, se simţea incredibil. Se învârtea în cerc. Sărea. Nicio durere. În ultimii zece ani, uitase cum era să mergi fără să te crispezi ori să te aşezi fără să te chinui ca să găseşti o poziţie confortabilă pentru spatele dureros. Din afară, părea acelaşi om ca dimineaţă: un bătrânel scund, cu piept lat, cu şapcă şi pantaloni scurţi şi o jachetă de îngrijitor. Dar era flexibil. Atât de flexibil, încât îşi putea atinge gleznele şi putea ridica piciorul la piept. Îşi explora corpul ca un copil, fascinat de mecanismele noi, un om de cauciuc făcând mişcări de om de cauciuc.

Apoi începu să alerge.

Ha-ha! Alerga! Eddie nu mai alergase cu adevărat de 60 de ani, din timpul războiului, dar acum alerga, la început cu câţiva paşi prudenţi, apoi din ce în ce mai repede, într-un mers din ce în ce mai rapid, aşa cum alerga în tinereţe. Alergă de-a lungul promenadei, trecu de un stand de momeli şi instrumente pentru pescari (cinci cenţi) şi un stand de închiriat costume de baie (trei cenţi). Trecu de roata cu tobogan numită Zigzagul. Alergă de-a lungul promenadei Ruby Pier, pe lângă impozantele clădiri cu design maur, cu cupole şi minarete şi domuri în formă de ceapă. Alergă pe lângă Caruselul Parizian, cu căluşeii lui sculptaţi în lemn, cu oglinzi şi cu orga Wurlitzer, toate noi şi strălucitoare. Cu doar o oră în urmă, aşa i se părea, curăţase de rugină bucăţile acestuia în atelierul lui.

Alergă spre inima vechiului bâlci, unde munceau odinioară ghicitorii de greutate, prezicătorii şi ţigăncile dansatoare. Îşi coborî bărbia şi îşi depărtă braţele ca un deltaplan, şi la fiecare câţiva paşi ar fi vrut să sară, cum fac copiii, sperând ca viteza să-i facă să zboare. Oricine l-ar fi privit, l-ar fi considerat ridicol pe acest muncitor de la întreţinere cu părul alb, singur-singurel, făcând ca avionul. Dar în fiecare bărbat există un băieţel care fuge, la orice vârstă.

Apoi Eddie se opri din alergat. Auzi ceva. O voce metalică, de parcă venea dintr-un megafon.

— Ce spuneţi despre el, doamnelor şi domnilor? Aţi mai văzut

ceva atât de urât?

Eddie stătea lângă un chioşc de bilete gol, în faţa unui teatru mare. Reclama de deasupra arăta:

Cei mai curioşi cetăţeni ai lumii. Bâlciul din Ruby Pier! Măi, să fie! Sunt graşi! Sunt slabi! Veniţi să-l vedeţi pe omul sălbatic!

Bâlciul. Casa Groazei. Scena ciudaţilor. Eddie îşi aducea aminte că fuseseră desfiinţate cu cel puţin 50 de ani în urmă, pe vremea când televiziunea începea să devină populară şi oamenii nu mai aveau nevoie de bâlciuri pentru a le satisface imaginaţia.

— Uitaţi-vă bine la acest sălbatic, născut cu un handicap extraordinar.

Eddie se îndreptă spre intrare. Dădu peste câţiva oameni foarte ciudaţi acolo. Era Jolly Jane, care cântărea peste 500 de kilograme şi avea nevoie de doi bărbaţi care s-o împingă atunci când urca scările. Erau două surori siameze, care împărţeau aceeaşi şiră a spinării şi cântau la instrumente muzicale. Erau oameni care înghiţeau săbii, femei cu barbă şi doi fraţi indieni cu pielea cauciucată de cât fusese întinsă şi înmuiată în uleiuri, până ajunsese să le atârne pe membre.

Când era copil, lui Eddie îi era milă de cei care munceau la bâlci. Erau forţaţi să stea în gherete sau pe scene, uneori în cuşti, în vreme ce clienţii treceau pe lângă ei uitându-se urât şi arătându-i cu degetul. Un prezentator de circ striga, arătându-le ciudăţeniile, şi tocmai vocea unui prezentator auzea acum Eddie.

— Doar o teribilă întorsătură a sorţii l-ar putea reduce pe om la o condiţie atât de deplorabilă! Din cel mai îndepărtat colţ al ţării, l-am adus aici să vi-l prezentăm.

Eddie intră în sala aceea întunecată. Vocea era din ce în ce mai puternică.

— Acest suflet tragic îndură o cruzime a naturii.

Venea din cealaltă parte a scenei.

— Doar aici, la Cei mai curioşi cetăţeni ai lumii, puteţi vedea de aproape acest…

Eddie trase la o parte cortina.

— Încântaţi-vă privirea cu cel mai neob…

Vocea prezentatorului se stinse. Iar Eddie făcu un pas înapoi, nevenindu-i să creadă.

Acolo, singur pe scenă, stând pe un scaun, se afla un om de vârstă mijlocie, cu umeri înguşti şi cocoşaţi, dezgolit de la talie în sus. Burta îi era scobită deasupra centurii. Părul retezat scurt. Avea buze subţiri, iar faţa îi era lungă şi palidă. Eddie l-ar fi uitat de mult, dar omul acesta avea o trăsătură aparte.

Pielea lui era albastră.

— Bună, Edward, îi spuse. Te aşteptam.

Prima persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai

— NU-ŢI FIE TEAMĂ… SPUSE OMUL ALBASTRU, ridicându-se încet de pe scaun. Nu-ţi fie teamă…

Vocea lui era reală, dar Eddie rămăsese pironit cu ochii la el. Abia de-l cunoscuse pe omul acesta. De ce îl vedea acum? Era ca unul din acele chipuri care îţi apar în vis, şi a doua zi de dimineaţă spui „N-o să-ţi vină să crezi pe cine am visat azi-noapte”.

— Simţi că ai corpul unui copil, nu-i aşa?

Eddie dădu din cap.

— Pentru că erai un copil când m-ai cunoscut, începi cu primele sentimente pe care le-ai avut.

— Ce încep? se întrebă Eddie.

Omul Albastru îşi ridică un pic bărbia. Pielea lui era o umbră grotescă, de un cenuşiu spre bleumarin. Avea degetele ridate. Păşi afară. Eddie îl urmă. Cheiul era pustiu. Plaja era pustie. Oare întreaga planetă era pustie?

— Spune-mi ceva, zise Omul Albastru.

Arătă cu degetul spre un montagne russe din lemn cu două cocoaşe din depărtare. Biciul. Fusese construit în 1920, înainte să apară roţile cu frecare, adică maşinile nu puteau să întoarcă foarte repede – decât dacă riscai să le scoţi de pe şine.

— Biciul. Încă mai este cea mai rapidă roată din lume?

Eddie se uită la lucrul acela care zdrăngănea şi care fusese dărâmat cu mulţi ani în urmă. Dădu din cap că nu.

— Ah, spuse Omul Albastru. Mi-am imaginat. Lucrurile nu se schimbă deloc aici. Şi mă tem că nici nu există vreunul dintre acelea care se ivesc din nori.

— Aici? se gândi Eddie.

Omul Albastru zâmbi, ca şi cum ar fi auzit întrebarea. Atinse umărul lui Eddie şi acesta simţi un val de căldură cum nu mai

simţise niciodată până atunci. Gândurile lui ieşeau la suprafaţă sub formă de propoziţii.

— Cum am murit?

— Un accident, spuse Omul Albastru.

— De când am murit?

— Un minut. O oră. O mie de ani.

— Unde mă aflu?

Omul Albastru îşi strânse buzele, apoi repetă întrebarea gânditor.

— Unde te afli?

Se întoarse şi-şi ridică braţele. Toate deodată, roţile din vechiul Ruby Pier se porniră: Roata Ferris se învârtea, Maşinuţele Dodgem se izbeau una de cealaltă, Biciul zdrăngăni de sus, iar căluşeii din Caruselul Parizian începură să ţopăie pe suporturile lor de aramă pe ritmul vesel al muzicii cântate de orga Wurlitzer. Oceanul era în faţa lor. Cerul avea culoarea lămâilor.

— Tu unde crezi că te afli? întrebă Omul Albastru. În rai.

— NU!

Eddie clătină din cap cu putere.

— NU!

Omul Albastru păru că se amuză.

— Nu? Nu poate fi raiul? spuse el. De ce? Pentru că aici ai crescut?

Eddie mişcă buzele ca să spună:

— Da.

— Aa.

Omul Albastru dădu din cap.

— Ei bine, oamenii subapreciază locul în care s-au născut. Dar raiul se poate găsi în cele mai ciudate colţuri. Şi raiul însuşi are mai mulţi paşi. Acesta este pentru mine al doilea. Şi primul pentru tine.

Îl conduse pe Eddie prin parc, trecând pe lângă chioşcurile de ţigări şi de crenvurşti şi pe lângă dughenele unde fraierii îşi pierdeau bănuţii pe băutură.

Raiul? se gândi Eddie. Ridicol. Îşi petrecuse aproape toată viaţa de adult încercând să scape din Ruby Pier. Era un parc de distracţii, atâta tot, un loc unde puteai să ţipi, să te bălăceşti şi să-ţi cheltuieşti banii pe păpuşi caraghioase. Nu şi-ar fi putut niciodată imagina că acesta putea fi un loc binecuvântat de odihnă.

Încercă din nou să vorbească, şi de data asta auzi un grohăit

slab ieşindu-i din piept. Omul Albastru se întoarse spre el.

— O să-ţi revină şi vocea. Toţi trecem prin asta. Nu poţi vorbi când ajungi aici.

Zâmbi.

Asta te ajută să asculţi.

— În rai vei întâlni cinci oameni, îi spuse deodată Omul Albastru. Fiecare dintre noi a fost în viaţa ta dintr-un anumit motiv. Probabil că nu l-ai ştiut la acel moment; de aceea există raiul. Pentru a-ţi înţelege viaţa de pe pământ.

Eddie îl privi confuz.

— Oamenii cred că raiul este o grădină paradisiacă, un loc unde ei plutesc pe nori şi huzuresc printre râuri şi munţi. Dar peisajul nu are niciun sens fără consolare.

— Acesta este cel mai frumos dar pe care Dumnezeu ţi-l poate face: să înţelegi ce ţi s-a întâmplat în viaţă. Să ţi se explice. Este liniştea pe care ai căutat-o.

Eddie tuşi, încercând să-şi recapete vocea. Era obosit de neputinţa de a vorbi.

— Eu sunt prima ta persoană, Edward. Când am murit, viaţa mi-a fost explicată de cinci oameni, apoi am venit aici ca să te aştept, să aştept ca să-ţi spun povestea vieţii mele, care devine parte din a ta. Şi pentru tine vor mai fi şi alţii. Pe care poate că i-ai cunoscut, poate nu. Dar drumul lor s-a încrucişat cu al tău înainte de a muri. Şi ţi l-au schimbat pentru totdeauna.

Eddie scoase un sunet, cât de tare putu.

— Ce… scrâşni el.

Vocea lui părea că se sparge într-o scoică, ca un scâncet de copil.

— Ce… a ucis…

Omul Albastru aşteptă cu răbdare.

— Ce… te-a… ucis?

Omul Albastru îl privi un pic mirat. Îi zâmbi lui Eddie.

— Tu, îi spuse el.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Are şapte ani şi a primit cadou o minge de baseball. O strânge în mâini, simţind cum un fior de putere i se urcă în braţe. Se imaginează ca unul dintre eroii lui din cărţile poştale colecţionate

cu Crackerjack, poate chiar marele aruncător Walter Johnson.

— Hai, arunc-o, îi spune fratele lui, Joe.

Aleargă amândoi prin bâlci, trec de ghereta unde, dacă nimereşti trei sticle verzi, câştigi o nucă de cocos şi o pălărie de paie.

— Hai, Eddie, spune Joe. Pasează.

Eddie se opreşte, se imaginează pe stadion. Aruncă mingea. Fratele lui întinde braţul şi se aruncă după ea.

— Prea tare, ţipă Joe.

— Mingea mea! strigă Eddie. La naiba, Joe.

Eddie priveşte cum mingea se rostogoleşte de-a lungul aleii şi se ciocneşte de un stâlp aflat între două corturi ale bâlciului. Aleargă după ea. Joe după el. Se aruncă la pământ.

— O vezi? spune Eddie.

— Nuuhhhhhh.

Un sunet puternic îi întrerupe. Uşa unui cort se deschide. Eddie şi Joe se uită în sus. Văd o femeie extrem de grasă şi un bărbat fără cămaşă, cu tot corpul acoperit de un păr roşcat. Ciudaţii din spectacolul cu ciudaţi.

Copiii încremenesc.

— Ce faceţi aici, isteţilor? spune părosul, zâmbind prosteşte. Vreţi să o încurcaţi?

Lui Joe îi tremură buza. Începe să plângă. Se ridică dintr-o săritură şi o ia la fugă, dând disperat din mâini. Eddie se ridică şi el şi îşi vede mingea lângă un suport de ferăstrău. Cu ochii la omul fără cămaşă, se îndreaptă încet spre ea.

— Asta-i a mea, bolboroseşte el.

Apucă mingea şi fuge după fratele lui.

— Ascultă, domnule, mârâi Eddie, eu n-am ucis niciodată pe nimeni, Ok? Nici măcar nu te cunosc.

Omul Albastru se aşează pe o bancă. Zâmbi, ca şi cum ar fi încercat să-şi facă oaspetele să se simtă mai bine. Eddie rămase în picioare, într-o poziţie de apărare.

— Lasă-mă să-ţi spun mai întâi numele meu, zise Omul Albastru. Am fost botezat Joseph Corvelzchik, fiul unui croitor dintr-un sătuc polonez. Familia mea a venit în America în 1894. Eram doar un puşti. Prima mea amintire din vremea copilăriei este cum mă ţinea mama în braţe lângă balustrada vaporului, legănându-mă în briza unei noi lumi. Ca majoritatea emigranţilor, nu aveam bani.

Dormeam pe o saltea în bucătăria unchiului meu. Tata era nevoit să muncească din greu, cosând nasturi pe haine. La zece ani, m-a luat de la şcoală şi am început să lucrez cu el.

Eddie se uita la faţa ciupită de vărsat a Omului Albastru, la buzele lui subţiri, la pieptul lui scobit. De ce îmi spune mie toate astea? se gândi.

— Eram un copil sensibil din fire şi zgomotul din atelier n-a făcut decât să înrăutăţească lucrurile. Eram prea mic pentru locul acela, cu toţi oamenii ăia care înjurau şi se plângeau tot timpul. De fiecare dată când se apropia supraveghetorul, tatăl meu îmi spunea: „Uită-te în jos. Să nu te observe”. Totuşi, o dată, m-am împiedicat şi am scăpat un sac cu nasturi care s-au împrăştiat pe podea. Supraveghetorul a ţipat la mine că sunt un neîndemânatic, un copil neîndemânatic, aşa că trebuie să plec. Încă mai trăiesc momentul acela, tatăl meu rugându-se de el ca un cerşetor, supraveghetorul uitându-se la el superior, ştergându-şi nasul cu dosul palmei. Mi-am simţit stomacul întorcându-se pe dos de durere. Apoi am simţit ceva umed pe picior. M-am uitat în jos. Supraveghetorul a arătat cu degetul spre pantalonii mei uzi şi a izbucnit în râs, ceilalţi muncitori au râs şi ei. După toate astea, tatăl meu a refuzat să mai vorbească cu mine. Simţea că l-am făcut de ruşine şi cred că, în lumea lui, avea dreptate. Dar taţii îşi pot distruge fiii şi eu am fost, la urma urmei, distrus după întâmplarea asta. Eram un copil sensibil şi, când am crescut, am devenit un tânăr sensibil. Mai rău era că noaptea încă mai făceam în pat. Dimineaţa strecuram cearşafurile ude în chiuvetă şi le înmuiam. Într-o dimineaţă, mi-am ridicat privirea şi l-am văzut pe tata. A zărit cearşafurile murdare, apoi s-a uitat la mine cu nişte ochi pe care n-am să-i uit niciodată, ca şi cum ar fi vrut să rupă firul care lega viaţa mea de a lui.

Omul Albastru se opri. Pielea lui, care părea înmuiată într-un lichid albastru, se plie în straturi rotunde în jurul centurii. Eddie nu se putea abţine să nu se holbeze.

— N-am fost mereu un ciudat, Edward, spuse el. Dar atunci medicina era destul de primitivă. M-am dus la un farmacist, căutând ceva pentru nervii mei. Mi-a dat o sticlă cu nitrat de argint şi mi-a spus să-l amestec cu apă şi să iau în fiecare seară. Nitrat de argint. Mai târziu a fost considerat otravă. Dar era tot ce aveam şi când am văzut că nu-şi face efectul am crezut că nu luam destul.

Aşa că am luat mai mult. Luam două înghiţituri şi uneori trei, fără apă. Curând lumea a început să se uite ciudat la mine. Pielea mea începea să aibă culoarea cenuşii. Îmi era ruşine şi eram tot timpul agitat. Am înghiţit şi mai mult nitrat, până când pielea mea a devenit din gri albastră, ca efect secundar al otrăvii.

Omul Albastru făcu o pauză. Vocea lui scădea.

— Fabrica m-a concediat. Supraveghetorul mi-a spus că-i speriam pe ceilalţi muncitori. Fără slujbă, cum puteam trăi? Unde puteam locui? Am găsit un bar, un loc întunecat unde mă puteam ascunde sub o pălărie şi o haină. Într-o noapte, în spatele barului era un grup de circari. Fumau trabucuri. Râdeau. Unul dintre ei, un tip mai degrabă micuţ, cu un picior de lemn, se tot uita la mine. În cele din urmă, s-a apropiat. Până dimineaţă, m-am învoit să mă alătur circului lor ambulant. Aşa a început viaţa mea ca marfă.

Eddie remarcă privirea resemnată de pe chipul Omului Albastru. Adeseori se întrebase de unde veneau oamenii care munceau la bâlci. Presupunea că există o poveste tristă în fiecare dintre ei.

— Circurile mi-au dat tot felul de nume, Edward.

Uneori eram Omul Albastru de la Polul Nord sau Omul Albastru din Algeria, sau Omul Albastru din Noua Zeelandă. Nu fusesem niciodată în locurile acelea, bineînţeles, dar era plăcut să fii considerat exotic, chiar şi numai pe o reclamă pictată. „Spectacolul” era simplu. Trebuia să stau pe scenă, pe jumătate dezbrăcat, oamenii treceau pe lângă mine în timp ce prezentatorul le spunea cât de jalnic eram. Făcând asta, nu mai aveam buzunarul gol. Directorul m-a numit odată „cel mai bun monstru” din staulul său şi, oricât de trist ar părea, chiar m-am mândrit cu asta. Când eşti alungat de toţi, ajungi să preţuieşti chiar şi o piatră aruncată.

Într-o iarnă, am ajuns pe acest chei. La Ruby Pier. Se ţinea un spectacol numit Cetăţeni Curioşi. Mi-a plăcut ideea de a rămâne undeva, de a scăpa de hurducăielile vieţii în căruţele circului ambulant.

Locul ăsta a devenit casa mea. Locuiam într-o cameră deasupra magazinului de cârnaţi. Jucam cărţi până noaptea cu ceilalţi muncitori din bâlci, cu tinichigiii, uneori chiar şi cu tatăl tău. Dimineaţa devreme, dacă purtam cămăşi cu mânecă lungă şi îmi acopeream capul cu un prosop, mă puteam plimba pe această plajă fără să sperii lumea. Poate să pară puţin, dar pentru mine era o libertate de care mă bucurasem foarte rar.

Se opri. Se uită la Eddie.

— Acum înţelegi? De ce suntem aici? Acesta nu este raiul tău. Este al meu.

SĂ LUĂM O POVESTE văzută din două puncte de vedere diferite.

Să luăm o dimineaţă ploioasă de duminică, în iulie, la sfârşitul anilor ’20, când Eddie şi prietenii lui îşi aruncă unul altuia o minge de baseball pe care Eddie a primit-o de ziua lui cu aproape un an în urmă. Să luăm momentul în care mingea zboară pe deasupra capului lui Eddie şi ajunge în stradă. Eddie, cu pantaloni cărămizii şi o şapcă de bumbac, aleargă după ea ajungând în faţa unui automobil, un Ford Model A. Maşina scrâşneşte, virează şi abia îl evită. El tremură, respiră uşurat, ia mingea şi fuge înapoi la prietenii lui. Jocul se sfârşeşte curând şi copiii aleargă la arcadă ca să se joace cu maşinăria Erie Digger, cu mecanismul ei ca o gheară care poate apuca jucării mici.

Acum să privim aceeaşi poveste dintr-un alt unghi. La volanul unui Ford Model A se află un om care a împrumutat maşina de la un prieten, ca să mai exerseze şofatul. Drumul este ud de la ploaia de dimineaţă. Dintr-odată, o minge de baseball se rostogoleşte în stradă şi un băiat se repede după ea. Şoferul calcă puternic frâna şi trage de volan. Maşina derapează, cauciucurile scârţâie.

Omul reuşeşte să redreseze maşina şi Fordul Model A o porneşte din nou. Copilul a dispărut din oglinda retrovizoare, dar trupul omului este încă afectat gândindu-se la cât de aproape fusese de o tragedie. Şocul adrenalinei îi face inima să bată cu putere şi această inimă nu este una puternică, iar bătăile puternice îl vlăguiesc. Omul se simte ameţit şi capul îi cade pentru un moment. Maşina aproape se izbeşte de o alta. Cel de-al doilea şofer claxonează, omul virează rotind volanul, apăsând pedala de frână. Derapează pe o stradă, apoi întoarce pe o alee. Automobilul alunecă până când se opreşte, lovindu-se de spatele unui camion parcat. Un mic zgomot de ciocnire. Farurile se zdrobesc. Impactul îl aruncă pe om spre volan. Fruntea îi sângerează. Se dă jos din Fordul Model A, vede paguba, apoi se prăbuşeşte pe pavajul ud. Braţul i se frânge. Îl doare pieptul. Este duminică dimineaţa. Aleea e pustie. Rămâne acolo, neobservat, rezemat de partea laterală a maşinii. Sângele din arterele lui coronare nu mai curge spre inimă. Trece o oră. Îl găseşte un poliţist. Un medic constată moartea lui.

Cauza morţii este considerată „atac de cord”. Nu are pe nimeni.

Să luăm o poveste, văzută din două unghiuri diferite. Este aceeaşi zi, acelaşi moment, dar una dintre perspective sfârşeşte în mod fericit, cu băieţelul cu pantaloni cărămizii aruncând bănuţi în maşinăria Erie Digger, în vreme ce cealaltă se sfârşeşte prost, la morga oraşului, unde un muncitor îl cheamă pe un altul ca să se minuneze şi el de pielea albastră a nou-venitului.

— Vezi? şopti Omul Albastru, terminând povestea spusă din punctul lui de vedere. Băieţel?

Eddie simţi un fior.

— Oh, nu, şopti el.

Astăzi este ziua lui Eddie.

— Are opt ani. Stă cu braţele încrucişate de furie pe marginea unei canapele acoperite cu un pled. Mama se află la picioarele lui, legându-i şireturile. Tatăl lui este în faţa oglinzii, aranjându-şi cravata.

— NU vreau să merg, spune Eddie.

— Ştiu, îi spune mama neridicându-şi privirea, dar trebuie. Uneori trebuie să faci anumite lucruri atunci când se întâmplă lucruri triste.

— Dar e ZIUA MEA.

Eddie se uită morocănos în capătul celălalt al camerei, la setul de piese din colţ, o ţeava de metal şi trei roţi micuţe de cauciuc. Eddie a făcut un camion. Se pricepe la asamblat lucruri. Sperase să-l poată arăta prietenilor la o petrecere de ziua lui. În loc de asta, trebuie să meargă undeva şi să se îmbrace frumos. Nu-i corect, gândeşte el.

Fratele lui, Joe, îmbrăcat cu pantaloni de lână şi papion, intră cu o mănuşă de baseball în mâna stângă. O plesneşte cu putere. Se strâmbă la Eddie.

— Ăia au fost pantofii mei, spune Joe. Cei noi sunt mai buni.

Eddie tremură. Nu îi place că trebuie să poarte lucrurile mai vechi ale lui Joe.

— Nu vă mai prostiţi, spune mama lui.

— Mă STRÂNG, scânceşte Eddie.

— Destul! ţipă tatăl lui.

Se uită la Eddie. Eddie tace.

La cimitir, Eddie de-abia îi recunoaşte pe oamenii de pe chei. Oameni care în mod normal poartă haine cu fire aurii şi turbane roşii, sunt acum în costume negre, ca tatăl lui. Femeile par că poartă toate aceeaşi rochie neagră; unele au chipul acoperit cu văluri.

Eddie se uită la un om care aruncă pământ într-o groapă. Omul spune ceva despre cenuşă. Eddie o ţine pe maică-sa de mână şi se uită la soare cu ochii mijiţi. Ar trebui să fie trist, ştie, dar el numără în secret, pornind de la 1, sperând că atunci când o să ajungă la 1000 o să-şi recapete ziua de naştere.

Prima lecţie

— Vă rog, domnule stărui Eddie. Nu am ştiut. Credeţi-mă. Aşa să-mi ajute Dumnezeu, n-am ştiut.

Omul Albastru dădu din cap.

— N-aveai cum să ştii. Erai prea mic.

Eddie făcu un pas înapoi. Se uita cu atâta duşmănie, de parcă s-ar fi încordat pentru o luptă.

— Dar acum trebuie să plătesc, spuse el.

— Să plăteşti?

— Pentru păcatul meu. De aia sunt aici, nu-i aşa? Dreptate!

Omul Albastru zâmbi.

— Nu, Edward. Eşti aici ca să te învăţ ceva. Toţi oamenii pe care îi vei întâlni aici au ceva să te înveţe.

Eddie rămânea sceptic. Pumnii lui erau încă încleştaţi.

— Ce? spuse el.

Că nu există niciun fapt lăsat la voia întâmplării. Că suntem toţi legaţi între noi. Că nu se poate separa o viaţă de alta, aşa cum nu poţi separa briza de vânt.

Eddie clătină din cap.

— Ne jucam cu o minge. A fost prostia mea că am alergat acolo aşa. De ce trebuia să mori tu din cauza mea? Nu-i corect.

Omul Albastru îi luă mâna.

— Dreptatea, spuse el, nu guvernează viaţa şi moar tea. Dacă ar fi aşa, niciun om bun n-ar muri tânăr.

Îşi întoarse palma în sus şi dintr-odată se aflau într-un cimitir, în spatele unui grup de oameni îndoliaţi. Lângă mormânt, un preot citea din Biblie. Eddie nu putea vedea chipurile, doar spatele

pălăriilor şi rochiilor şi costumelor.

— Înmormântarea mea, spuse Omul Albastru. Uită-te la cei îndoliaţi. Unii nici nu mă cunoşteau bine şi totuşi au venit. De ce? Te-ai întrebat vreodată? De ce se adună oamenii atunci când moare cineva? De ce simt oamenii că aşa trebuie? Pentru că, undeva în adâncuri, spiritul uman ştie că toate vieţile se intersectează. Că moartea nu face doar să ia pe unul, să-l ocolească pe altul şi că, în micul interval dintre a fi luat şi a fi ocolit, vieţile se schimbă. Spui că ar fi trebuit să mori în locul meu. Dar, în timpul meu pe Pământ, au fost oameni care au murit din cauza mea. Se întâmplă în fiecare zi. Atunci când trăsnetul loveşte la doar o clipă după ce ai plecat sau când un avion în care trebuia să fii se prăbuşeşte. Atunci când colegul tău se îmbolnăveşte şi tu nu. Noi credem că asemenea lucruri sunt întâmplătoare. Dar există un echilibru în toate. Unul se ofileşte, altul creşte. Naşterea şi moartea fac parte dintr-un tot. De aceea suntem atraşi de copii.

Se întoarse spre cei îndoliaţi.

— Şi de înmormântări.

Eddie se uită din nou la adunarea de lângă mormânt. Se întreba dacă el avusese parte de o înmormântare. Se întreba dacă venise cineva. Îl vedea pe preot citind din Biblie şi pe ceilalţi plecându-şi capetele. Aceasta era ziua în care Omul Albastru fusese înmormântat, cu atâţia ani în urmă. Eddie fusese acolo, un băieţel fâţâindu-se la ceremonie, neavând nici cea mai mică idee despre rolul pe care îl jucase în toate astea.

— Tot nu înţeleg, şopti Eddie. Ce a fost bun în moartea ta?

— Ai trăit tu, răspunse Omul Albastru.

— Dar de-abia ne cunoşteam. Puteam să fiu un străin.

Omul Albastru îşi puse mâinile pe umerii lui Eddie. Eddie simţi acea senzaţie de căldură, de topire.

— Străinii, spuse Omul Albastru, sunt familia pe care n-ai cunoscut-o încă.

Spunând acestea, Omul Albastru îl trase mai aproape pe Eddie. În acel moment, Eddie simţi tot ceea ce simţise Omul Albastru în viaţa lui scurgându-se în el, înotând în trupul lui, singurătatea, ruşinea, nervozitatea, atacul de cord. Totul alunecă în Eddie ca un sertar care se închide.

— Eu plec, şopti Omul Albastru în urechea lui. Acum am urcat această treaptă a raiului. Dar mai sunt şi alţii pe care îi vei întâlni.

— Stai, spuse Eddie, trăgându-se înapoi. Spune-mi un lucru. Am salvat-o pe fetiţa aceea? La chei. Am salvat-o?

Omul Albastru nu-i răspunse. Eddie se prăbuşi.

— Atunci înseamnă că moartea mea a fost inutilă, la fel ca şi viaţa.

— Nicio viaţă nu este inutilă, spuse Omul Albastru. Singurul timp pe care îl irosim este acela pe care îl petrecem gândindu-ne că suntem singuri.

Păşi înapoi spre mormânt şi zâmbi. Şi făcând asta, pielea lui căpătă o încântătoare culoare caramel – netedă şi nepătată. Era, se gândi Eddie, cea mai desăvârşită piele pe care o văzuse vreodată.

— Aşteaptă! strigă Eddie, dar brusc fu absorbit în aer, departe de cimitir, plutind deasupra oceanului cenuşiu. Sub el, vedea acoperişurile vechiului Ruby Pier, turlele şi cupolele, steguleţele fluturând în vânt.

Apoi totul dispăru.

Duminică, ora 3 după-amiaza.

La chei, mulţimea stătea în linişte în jurul ruinelor Cascadei lui Freddy. Bătrânele îşi duceau mâinile la gură. Mamele îşi trăgeau copiii deoparte. Mai mulţi bărbaţi solizi în salopete se strecurară în faţă, de parcă aveau ceva de făcut, dar odată ajunşi acolo se opriră şi ei, privind neputincioşi. Soarele apunea, accentuând umbrele, forţându-i să ducă mâna la ochi ca şi cum ar fi salutat.

Cât de grav este? şopteau oamenii. Din spatele mulţimii, Dominguez se repezi cu faţa roşie, cu cămaşa de reparaţii udă de sudoare. Văzu masacrul.

— Ahh, nu, nu, Eddie, mormăi el, apucându-se de cap.

Cei de la pază ajunseră şi ei. Împinseră oamenii înapoi. Dar apoi şi ei se simţiră neputincioşi, cu mâinile în şolduri, aşteptând ambulanţele. Era ca şi cum toţi – mamele, taţii, copiii cu imensele pahare de suc – ar fi fost prea uimiţi ca să plece. Moartea era la picioarele lor, în vreme ce o melodie de carnaval cânta continuu la megafoanele parcului.

— Cât de grav este?

Sirenele sunau. Veniră oameni în uniforme. Zona fu înconjurată cu o bandă galbenă. Chioşcurile de pe arcadă îşi traseră grilajele.

Instalaţiile fură închise pentru nu se ştie cât timp. De-a lungul plajei se răspândi repede vestea despre ce se întâmplase, iar la apus Ruby Pier era pustiu.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Din camera lui, Eddie poate simţi, chiar şi cu uşa închisă, mirosul bifteculuipe care mama lui îl frige cu ardei graşi şi cu ceapă dulce roşie, o mireasmă sălbatică şi puternică pe care o adoră.

— Eddieeee! strigă ea din bucătărie. Unde eşti? Toată lumea e aici!

Se rostogoleşte din pat şi pune deoparte cartea cu benzi desenate. Acum are 17 ani, e prea mare pentru astfel de lucruri, dar încă îi place ideea – eroi plini de culoare ca Phantom, care se luptă cu tipii răi pentru a salva lumea. Le-a dat toată colecţia lui verişorilor săi mai mici din România, care au venit în America cu câteva luni în urmă. Familia lui Eddie s-a întâlnit cu ei la docuri şi au fost găzduiţi în camera pe care Eddie o împărţea cu fratele lui, Joe. Verişorii nu ştiu engleza, dar iubesc cărţile cu benzi desenate. Oricum, asta-i dă lui Eddie o scuză ca să le ţină prin preajmă.

— Iată-l pe sărbătorit, strigă mama lui când el intră alene în cameră.

Poartă o cămaşă albă cu nasturi aplicaţi şi o cravată albastră, care îi strânge gâtul musculos. Oaspeţii adunaţi, familia, prietenii, muncitorii de pe chei îl întâmpină cu strigăte şi pahare de bere ridicate. Tatăl lui Eddie joacă într-un colţ cărţi, învăluit într-un norişor de fum de trabuc.

— Mamă, ştii ceva? ţipă Joe. Eddie a cunoscut o fată aseară.

— Ooh, chiar?

Eddie simte cum sângele îi curge mai repede prin vine.

— Da. Şi-a spus c-o să se însoare cu ea.

— Taci din gură, îi spune Eddie lui Joe. Joe nu-l ia în seamă.

— Îhî, a intrat în cameră cu nişte ochi măriţi şi a zis: „Joe, am cunoscut o fată cu care o să mă însor”.

Eddie fierbe.

— Ţi-am spus să taci!

Cum o cheamă, Eddie? Întreabă cineva.

— Merge la biserică?

Eddie se duce la Joe şi-l apucă de braţ.

— Auuu!

— Eddie!

— Ţi-am spus să taci! Joe turuie:

— Şi a dansat cu ea la Stard...! Buf Au!

— TACI DIN GURĂ!

— Eddie! Opreşte-te!

Până şi verişorii români se uită acum – încercând să înţeleagă – la cei doi fraţi care se agaţă unul de celălalt, lovindu-se pe canapea, până când tatăl lui Eddie lasă trabucul şi strigă:

— Terminaţi odată, până nu vă pocnesc pe amândoi!

Cei doi fraţi se despart, gâfâind şi uitându-se urât unul la celălalt. Câteva dintre rudele mai în vârstă zâmbesc. Una dintre mătuşi şopteşte: „Cred că îi place tare mult fata asta". Mai târziu, după ce friptura aceea specială a fost mâncată şi lumânările stinse şi cei mai mulţi dintre invitaţi au plecat, mama lui Eddie dă drumul la radio. Sunt ştiri despre războiul din Europa, iar tatăl lui Eddie spune ceva despre cheresteaua şi sârma de cupru care se vor găsi foarte greu dacă situaţia se înrăutăţeşte. Asta ar face întreţinerea parcului aproape imposibilă.

— Veşti îngrozitoare, spune mama lui Eddie. Nu-s pentru o aniversare.

Răsuceşte butonul până când cutiuţa scoate muzică, o orchestră care cântă o melodie ritmată; zâmbeşte şi o fredonează. Apoi se apropie de Eddie, care stă tolănit în scaunul lui, ciugulind din ultimele resturi de prăjitură. Îşi dă jos şorţul, îl împătureşte frumos pe un scaun şi îl ridică pe Eddie, luându-l de mâini.

— Arată-mi cum ai dansat cu noua ta prietenă, spune ea.

— Mamă.

— Hai.

Eddie stă în picioare ca şi cum ar trebui să fie dus la execuţie. Fratele lui mustăceşte. Dar mama, cu faţa ei rotundă şi drăguţă, continuă să fredoneze şi să facă paşi înainte şi înapoi, până când Eddie alunecă în paşii de dans alături de ea.

Laaa laa laaa, îngână ea melodia, când eşti cu mine...la la... stelele şi luna... în iunie...

Se învârt prin cameră până când Eddie se prăbuşeşte şi începe să râdă. E deja mai înalt decât mama lui cu aproape trei centimetri şi totuşi ea îl conduce cu uşurinţă.

— Deci, şopteşte ea, îţi place fata asta.

Eddie greşeşte un pas.

— E în ordine, spune ea. Mă bucur pentru tine.

Se învârt în jurul mesei şi mama lui Eddie îl apucă pe Joe şi îl ridică.

— Acum dansaţi voi doi, spune ea.

— Cu el?

— Mamă!

Dar ea insistă şi ei cedează şi în curând Joe şi Eddie râd şi se împiedică unul de celălalt. Se ţin de mână şi se mişcă legănându-se în sus şi în jos, în cercuri exagerate. Se tot învârt în jurul mesei, spre deliciul mamei lor, în timp ce clarinetele continuă melodia de la radio, iar verişorii români acompaniază aplaudând şi ultimele miresme de friptură se evaporă în aerul petrecerii.

A doua persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.

EDDIE SIMŢI CĂ PICIOARELE ÎI ATING PĂMÂNTUL. Cerul se schimba din nou, de la albastru-cobalt la un gri-cărbune, şi Eddie era acum înconjurat de copaci căzuţi şi de ruine înnegrite. Se trăgea de mâini, de umeri, de coapse şi de pulpe. Se simţea mai în putere decât înainte, dar când încercă să-şi atingă vârful picioarelor nu mai putu. Agilitatea dispăruse. Gata cu senzaţiile copilăreşti de om de cauciuc. Fiece muşchi atins era întins ca o coardă de pian.

Se uită în jur, la spaţiul acela fără viaţă. Pe un deal din apropiere se aflau un camion zdrobit şi oasele putrezite ale unui animal. Eddie simţi o adiere fierbinte biciuindu-i faţa. Cerul explodă într-un galben arzător.

Şi, din nou, Eddie începu să fugă.

Acum însă alerga altfel, cu paşii grei şi măsuraţi ai unui soldat. Auzi un tunet – sau ceva ca un tunet, explozii sau bombe – şi instinctiv se aruncă la pământ, pe burtă, târându-se pe coate. Cerul se deschise brusc şi începu să toarne cu găleata, o aversă grea, maronie. Eddie îşi plecă uşor capul şi merse în patru labe prin noroi scuipând apa murdară care i se aduna în jurul buzelor.

În cele din urmă, simţi că se izbise cu capul de ceva tare. Se uită în sus şi văzu o puşcă înfiptă în pământ, cu o cască în vârf şi mai multe plăcuţe militare agăţate de trăgaci. Clipind des din cauza ploii, pipăi plăcuţele, apoi se târî cu putere înapoi spre un perete

găurit şi neregulat format de lujerii aţoşi care atârnau dintr-un smochin tropical[1]. Se înfundă în întunericul lor. Se ghemui cu genunchii la piept. Încerca să-şi recapete răsuflarea. Teama îl găsise chiar şi în rai.

Numele de pe plăcuţele acelea militare o declanşaseră.

TINERII MERG LA RĂZBOI. Uneori pentru că sunt obligaţi, alteori pentru că aşa vor ei. Întotdeauna simt că trebuie. Ideea asta vine din tristele poveşti suprapuse ale vieţii, care au făcut ca, de-a lungul secolelor, curajul să fie confundat cu luarea armelor, iar laşitatea cu abandonarea lor.

Când ţara lui intrase în război, Eddie se trezi într-o dimineaţă ploioasă, bărbierit, pieptănat cu părul pe spate şi înrolat. Alţii luptau. Avea să o facă şi el.

Mama lui nu voia ca el să plece. Când a aflat, tatăl lui îşi aprinse o ţigară şi suflă fumul încet.

— Când? a fost tot ce a întrebat.

Pentru că nu mai trăsese niciodată cu puşca, Eddie începu să exerseze la gangul de trageri de la Ruby Pier. Dădeai o monedă, maşina mârâia şi tu apăsai trăgaciul şi glonţul se izbea de imagini cu animale din junglă, un leu sau o girafă. Eddie se ducea în fiecare seară după ce punea frânele la Calea Ferată în miniatură a poporului liliputan. La Ruby Pier fuseseră aduse câteva instalaţii noi, mai mici, pentru că, după criza economică, montagne russe-urile mari erau prea scumpe. Calea Ferată în miniatură era, cum îi spunea şi numele, un tren ale cărui vagoane aveau dimensiunile unui adult.

Înainte de a se înrola, Eddie lucrase ca să strângă bani pentru studii de inginerie. Acesta era scopul lui, chiar dacă fratele lui, Joe, spunea mereu: „Fii serios, Eddie, nu eşti tu aşa deştept”.

Dar când a început războiul, afacerea de pe chei a căzut. Cei mai mulţi clienţi ai lui Eddie erau acum femei cu copii, ai căror taţi plecaseră pe front. Uneori, copiii îl rugau pe Eddie să-i ridice pe umeri, iar când Eddie făcea acest lucru, vedea un zâmbet trist pe chipul mamelor lor; îşi dădea seama că nu erau braţele potrivite pentru asta. Eddie se gândea că, în curând, se va alătura acelor bărbaţi îndepărtaţi şi că viaţa lui nu va mai însemna a unge şinele

[1] În original: banyan, specie de smochin indian tropical (Ficus benghalensis). (N.ed.)

şi a trage frânele. Războiul era chemarea lui spre bărbăţie. Poate că cineva îi va duce şi lui dorul.

Într-una din aceste ultime nopţi, Eddie era aplecat deasupra unei puşti din gangul de trageri, concentrat asupra ţintei. *Pang! Pang!* încerca să-şi imagineze că trage cu adevărat într-un duşman. *Pang!* vor scoate vreun sunet când va trage în ei – Pang! — sau doar se vor prăbuşi, asemenea leilor şi girafelor?

Pang! Pang!

— Înveţi să ucizi, ha, băiete?

Mickey Shea stătea în spatele lui Eddie. Părul lui avea culoarea îngheţatei franţuzeşti cu vanilie, umezit cu apă cu zahăr, iar faţa lui era roşie de la cine ştie ce băuse. Eddie ridică din umeri şi se întoarse la tragerea lui. *Pang!* Altă lovitură. *Pang!* Încă una.

— Hmm, mormăi Mickey.

Eddie ar fi vrut ca Mickey să plece şi să-l lase să exerseze pentru scopul lui. Îl simţea pe bătrânul acela beţiv în spate. Îi auzea respiraţia grea, fornăitul pe nas ca o roată umflată cu pompa.

Eddie continuă să tragă. Deodată, simţi o strânsoare în umeri.

— Ascultă, băiete.

Vocea lui Mickey era un mârâit gros.

— Războiul nu e un joc. Dacă vreodată va trebui să tragi, tragi, ai auzit? Fără nicio vină. Fără ezitare. Tragi şi tragi şi nu te gândeşti pe cine împuşti sau omori sau de ce. Auzit? Dacă vrei să te-ntorci acasă, tragi, nu stai pe gânduri.

Strânse şi mai tare.

— Dacă te gândeşti, eşti mort.

Eddie se întoarse şi se holbă la Mickey. Mickey îl plesni cu putere peste obraz şi Eddie ridică instinctiv pumnul ca să riposteze. Dar Mickey râgâi şi se împletici înapoi. Apoi se uită la Eddie ca şi cum i-ar fi venit să plângă. Arma mecanică nu mai mârâia. Bănuţul lui Eddie se terminase.

Tinerii pleacă la război, uneori pentru că trebuie, alteori pentru că vor. Câteva zile mai târziu, Eddie îşi puse câteva lucruri într-un sac şi lăsă cheiul în urmă.

PLOAIA SE OPRISE. Tremurând şi ud până la piele sub smochin, Eddie oftă adânc şi greu. Dădu deoparte crengile şi văzu puşca şi casca tot înfipte în pământ. Îşi aducea aminte de ce făceau acest lucru soldaţii. Marcau locul unde mureau.

Se târî afară în genunchi. Undeva, departe, sub un deluşor, se aflau rămăşiţele unui sat, bombardat şi ars aproape până la temelii. Pentru o clipă, Eddie rămase privind, cu gura deschisă, încercând să aducă scena mai aproape cu privirea. Apoi simţi că i se strânge inima ca unui om care tocmai a primit veşti proaste. Locul acesta. Îl cunoştea. Îi bântuise visele.

— Variolă, spuse deodată o voce.

Eddie se răsuci brusc.

— Variolă. Febră tifoidă. Tetanos. Febră galbenă.

Venea de undeva de sus, din copac.

— N-am reuşit niciodată să aflu ce e febra galbenă. La dracu! N-am întâlnit pe nimeni care să o fi avut.

Vocea era puternică, puţin tărăgănată ca în sud şi cu terminaţii dure, ca a unui bărbat care ţipase ore întregi.

— Am făcut toate injecţiile pentru bolile astea şi până la urmă tot am murit aici, sănătos ca un cal.

Copacul începu să tremure. Un fruct mic căzu în faţa lui Eddie.

— Îţi plac merele? spuse vocea.

Eddie se ridică în picioare şi tuşi ca să-şi pregătească vocea.

— Coboară, spuse el.

— Urcă tu, spuse vocea.

Şi Eddie se trezi aproape de vârful copacului, care era înalt cam cât o clădire de birouri. Picioarele lui se rezemau de o ramură groasă şi pământul părea minuscul undeva departe, sub el. Printre ramurile mai mici şi printre frunzele groase de smochin, Eddie desluşea figura vagă a unui bărbat în haine militare, stând rezemat de trunchiul copacului. Faţa lui era acoperită cu o substanţă neagră precum cărbunele. Ochii lui erau roşii ca nişte bulbi minusculi.

Eddie înghiţi în sec.

— Căpitane? şopti el. Dumneavoastră sunteţi?

FUSESERĂ ÎMPREUNĂ ÎN ARMATĂ. Căpitanul era ofiţerul de comandă al lui Eddie. Luptaseră în Filipine şi se despărţiseră în Filipine şi Eddie nu-l mai văzuse de atunci. Auzise că a murit luptând.

Un firicel de fum de ţigară se făcu simţit.

— Ţi-au explicat regulile, soldat?

Eddie se uită în jos. Văzu pământul departe, sub el, dar ştia că nu putea să cadă.

— Am murit, spuse el.
— Aici ai dreptate.
— Şi dumneavoastră sunteţi mort.
— Corect din nou.
— Şi sunteţi… a doua mea persoană?
Căpitanul ridică un pic ţigara. Zâmbi ca şi cum ar fi vrut să spună „Îţi vine să crezi că până şi aici poţi să fumezi?”. Apoi trase cu sete un fum şi suflă un norişor alb.
— Pun pariu că nu te aşteptai la mine, ha?

EDDIE ÎNVĂŢĂ O MULŢIME DE LUCRURI în război. Învăţă să meargă pe un tanc. Învăţă să se bărbierească folosind apă rece din cască. Învăţă să fie atent când trăgea din tranşee, ca să nu nimerească vreun copac şi să fie rănit de vreun glonţ ricoşat.
Învăţă să fumeze. Învăţă să mărşăluiască. Învăţă să treacă peste un pod de funii cărând o manta, un radio, o carabină, o mască de gaz, un trepied pentru mitralieră, un rucsac şi mai multe centuri pentru cartuşe pe umăr. Învăţă să bea cea mai rea cafea pe care o gustase vreodată.
Învăţă câteva cuvinte în câteva limbi străine. Învăţă să scuipe la mare distanţă. Învăţă bucuria nervoasă a soldatului care supravieţuieşte primei lupte, când bărbaţii se bat cu palma pe obraz şi zâmbesc ca şi cum totul s-ar fi terminat – *Putem pleca acasă acum!*
Şi învăţă depresia adâncă a soldatului după cea de-a doua luptă, când îşi dă seama că lupta nu se opreşte după prima bătălie, că după ea vin mai multe, tot mai multe.
Învăţă să fluiere printre dinţi. Învăţă să alunece pe teren stâncos. Învăţă că scabia înseamnă paraziţi micuţi, care provoacă mâncărime şi care se înghesuie în pielea ta, mai ales dacă ai purtat aceleaşi haine murdare timp de o săptămână. Învăţă că oasele unui om chiar sunt albe atunci când ies prin piele.
Învăţă să se roage repede. Învăţă în care buzunar să păstreze scrisorile pentru familia lui şi pentru Marguerite, dacă avea să fie găsit mort de camarazii lui. Învăţă că uneori stai lângă un camarad în tranşee, şoptind cât de foame vă e, şi în clipa următoare auzi un uşşşş şi camaradul se rostogoleşte şi foamea lui nu mai este o problemă.
Învăţă, când un an s-a transformat în doi şi doi ani au devenit

trei, că până şi bărbaţii musculoşi, puternici vomită atunci când avionul care îi transportă este gata să-i descarce şi că până şi ofiţerii vorbesc în somn în noaptea dinaintea luptei.

Învăţă cum să ia un prizonier, deşi nu învăţă niciodată cum să devină unul. Apoi, într-o noapte, pe o insulă din Filipine, grupul lui intră într-un foc greu şi se răspândi căutând adăpost şi cerul era luminat şi Eddie îl auzi pe unul dintre camarazii lui, prăbuşit într-o albie, scâncind ca un copil şi ţipă la el, „Vrei să taci odată!”, şi-şi dădu seama că omul plângea pentru că deasupra lui se afla un soldat inamic cu o puşcă la tâmpla lui şi Eddie simţi ceva rece pe gât şi era unul şi în spatele lui.

CĂPITANUL ÎŞI STINSE ŢIGARA. Era mai în vârstă decât bărbaţii din trupa lui Eddie, fusese militar toată viaţa lui şi avea un mers arogant de lungan şi o bărbie care îi dădea aerul unui actor dintr-un film care rula pe atunci. Cei mai mulţi dintre soldaţi îl plăceau, deşi era iute la mânie şi avea obiceiul să-ţi ţipe în faţă, încât îi puteai vedea dinţii, îngălbeniţi deja de tutun. Şi totuşi, Căpitanul promisese întotdeauna că nu va „lăsa pe nimeni în urmă”, orice s-ar întâmpla, şi oamenii se simţeau mai siguri astfel.

— Căpitane… spuse din nou Eddie, încă înmărmurit.

— Afirmativ.

— Domnule.

— Nu e nevoie de asta. Dar îţi sunt recunoscător.

— A fost… Arătaţi…

— Ca atunci când m-ai văzut ultima oară?

Zâmbi forţat, apoi scuipă pe o creangă. Văzu expresia confuză a lui Eddie.

— Ai dreptate. N-ai de ce scuipa aici sus. Şi nici nu te-mbolnăveşti. Răsuflarea ţi-e tot timpul la fel. Şi haleala este incredibilă.

Haleala? Eddie nu înţelegea nimic din toate astea.

— Uite ce e, Căpitane. E o greşeală. Eu tot nu ştiu de ce sunt aici. Am avut o viaţă de nimic, înţelegeţi? Am fost mecanic de întreţinere. Am trăit ani de zile în acelaşi apartament. Am avut grijă de roţi, roţi Ferris, montagne russe, rachete mici şi stupide. Nu a fost nimic cu care să mă pot mândri. M-am lăsat cumva purtat de val. Vreau să spun că…

Eddie înghiţi în sec.

— Ce caut eu aici?

Căpitanul se uită la el cu ochii aceia roşii strălucitori şi Eddie nu-i mai puse întrebarea care îl chinuia acum, după Omul Albastru: îl omorâse şi pe Căpitan?

— Ştii, mă întreb, spuse Căpitanul frecându-şi bărbia. Oamenii din divizia noastră – au păstrat legătura? Willingham? Morton? Smitty? I-ai mai văzut vreodată pe ăştia?

Eddie îşi aducea aminte numele. Adevărul era că nu păstraseră legătura. Războiul putea lega oamenii ca un magnet, dar tot ca un magnet îi putea şi separa.

Lucrurile pe care le văzuseră, lucrurile pe care le făcuseră. Uneori nu voiau decât să uite.

— Ca să fiu sincer, domnule, toţi ne-am cam certat. Zâmbi forţat.

— Îmi pare rău.

Căpitanul dădu din cap ca şi cum s-ar fi aşteptat la asta.

— Şi tu? Te-ai întors la parcul ăla de distracţii unde am zis noi toţi că o să venim dacă scăpăm? Ture gratuite pentru toţi soldaţii? Câte două fete pentru fiecare în Tunelul Dragostei? Nu aşa spuneai?

Eddie aproape zâmbi. Aşa spusese. Aşa spuseseră toţi. Dar când se termină războiul, nu veni niciunul.

— Da, m-am întors, spuse Eddie.

— Şi?

Şi... N-am mai plecat niciodată. Am încercat. Mi-am făcut planuri. Dar nenorocitul ăsta de picior. Nu ştiu. N-a ieşit nimic.

Eddie ridică din umeri. Căpitanul îi studie chipul. Ochii i se micşoraseră. Vocea îi scăzu.

— Mai jonglezi? întrebă el.

HAI! DU-TE! DU-TE!

Soldaţii inamici ţipau şi îi împungeau cu baionetele. Eddie, Smitty, Morton, Rabozzo şi Căpitanul erau împinşi în jos pe un deal abrupt, cu mâinile la ceafă. Schije de mortar explodau în jurul lor. Eddie văzu un chip alergând printre copaci, care apoi căzu în pocnetele gloanţelor.

Încercă să păstreze în minte frânturi din marşul lor prin întuneric – bordeie, drumuri, orice putea distinge – care s-ar fi dovedit preţioase pentru o evadare. Undeva, departe, bârâia un avion, dându-i lui Eddie, dintr-odată, un greţos sentiment de disperare.

Este tortura interioară a fiecărui soldat capturat, mica distanţă dintre libertate şi detenţie. Dacă Eddie ar fi reuşit să sară şi să se agaţe de aripa acelui avion, ar fi putut să zboare departe de această greşeală.

În loc de asta, el şi ceilalţi erau legaţi de mâini şi de picioare. Fură aruncaţi într-o dugheană de bambus. Dugheana era aşezată pe piloni, deasupra pământului mocirlos, şi statură acolo zile, săptămâni, luni, nevoiţi să doarmă pe saci umpluţi cu paie. O ulcică de lut era toaleta lor. Noaptea, paznicii inamici se târau pe sub bordei şi ascultau ce vorbeau. Cu timpul, începură să vorbească din ce în ce mai puţin.

Slăbiră şi erau din ce în ce mai neputincioşi. Le ieşeau oasele prin piele – chiar şi lui Rabozzo, care fusese un puşti îndesat când se înrolase. Mâncau mingi de orez umplute cu sare şi, o dată pe zi, o zeamă maronie cu iarbă plutind prin ea. Într-o noapte, Eddie culese o viespe din castron. Nu mai avea aripi. Ceilalţi nu mai mâncară.

CEI CARE ÎI PRINSESERĂ păreau că nu ştiu ce-ar putea face cu ei. Seara, intrau cu baionetele şi fluturau lamele lor pe la nasul americanilor, urlând într-o limbă străină, aşteptând răspunsuri. N-a dat niciodată rezultate.

Erau doar patru, din câte îşi dădea seama Eddie, iar Căpitanul bănuia că şi ei se rătăciseră de o unitate mai mare şi, aşa cum se întâmpla adesea în războiul adevărat, trăiau de pe o zi pe alta. Aveau chipuri sfrijite şi osoase, cu pâlcuri de păr închis la culoare. Unul dintre ei părea prea tânăr ca să fie soldat. Altul avea cei mai strâmbi dinţi pe care îi văzuse vreodată Eddie. Căpitanul le spunea Nebunul Unu, Nebunul Doi, Nebunul Trei şi Nebunul Patru.

— Nu trebuie să le ştim numele, spunea el. Şi nici ei nu trebuie să le ştie pe ale noastre.

Oamenii se adaptează în captivitate, unii mai bine decât alţii. Morton, un tinerel slăbuţ şi vorbăreţ din Chicago, se agita de fiecare dată când auzea zgomote afară, frecându-şi bărbia şi mormăind „Oh, la naiba, la naiba, oh la naiba…”, până când ceilalţi îi spuneau să tacă. Smitty, fiul unui pompier din Brooklyn, era tăcut mai tot timpul, dar adesea părea că înghite ceva, mărul lui Adam îi aluneca în sus şi-n jos; Eddie află mai târziu că îşi mesteca limba. Rabozzo, puştiul roşcat din Portland, Oregon, avea o faţă de jucător

de poker cât era treaz, dar noaptea se trezea adesea ţipând: „Nu eu! Nu eu!”

Eddie era agitat în cea mai mare parte a timpului. Strângea tare pumnul şi lovea în palma cealaltă, ore în şir, pocnindu-şi pielea ca un jucător de baseball nervos ce fusese în tinereţe. Noaptea, visa că era acasă pe chei, în caruselul Cai de Derby, unde patru clienţi se întreceau în cercuri până când suna clopoţelul. Se întrecea cu amicii lui sau cu fratele lui, sau cu Marguerite. Dar apoi visul se transforma şi cei patru Nebuni erau pe ponei alăturaţi, împungându-l şi râzând cu superioritate.

Anii de aşteptare de pe chei – ca o tură de roată să se termine, ca apele să se retragă, ca tatăl lui să-i vorbească – îl educaseră pe Eddie în arta răbdării. Dar voia să scape şi voia răzbunare. Scrâşnea din dinţi şi îşi izbea palma cu pumnul şi se gândea la toate luptele pe care le avusese în vechiul lui cartier, la vremea când băgase în spital doi puşti cu capacul unui container de gunoi. Îşi imagina ce le-ar fi făcut acestor paznici dacă n-ar fi avut arme.

Apoi, într-o dimineaţă, prizonierii se treziră în ţipete, cu baionetele fluturându-le deasupra capetelor, şi cei patru Nebuni îi ridicară şi-i legară şi-i împinseră într-un puţ de mină. Nu era lumină. Pământul era rece. În jur erau târnăcoape şi lopeţi şi găleţi de metal.

— Asta-i o nenorocită de mină de cărbune, spuse Morton.

DIN ZIUA ACEEA, Eddie şi ceilalţi fură forţaţi să spargă cărbunele de pe pereţi pentru a ajuta efortul duşmanilor de război. Unii dădeau cu târnăcopul, alţii puneau în găleţi, alţii cărau bucăţi de ţiglă şi construiau triunghiuri care să susţină tavanul. Mai erau şi alţi prizonieri acolo, străini care nu ştiau engleza şi care se uitau la Eddie cu ochii măriţi. Era interzis vorbitul. La câteva ore, primeau o cană cu apă. La sfârşitul zilei, feţele prizonierilor erau fără speranţă negre, iar gâturile şi umerii căzuţi pulsau de durere.

În primele luni de captivitate, Eddie dormea cu fotografia lui Marguerite în casca pusă în faţa lui. Nu era el foarte credincios, dar se ruga, inventând cuvinte şi numărând în fiecare noapte, spunând: „Doamne, îţi voi da aceste şase zile, dacă îmi vei da şase zile cu ea... Îţi voi da aceste nouă zile, dacă îmi vei da nouă zile cu ea... Îţi voi da aceste şaişpe zile, dacă îmi vei da şaişpe zile cu ea...”

Apoi, în a patra lună, se întâmplă ceva. Rabozzo se pricopsise cu o mâncărime urâtă de piele şi o diaree severă. Nu mai putea mânca nimic. Noaptea, transpira prin hainele alea mizerabile până le uda complet. Făcea pe el. Nu aveau să-i dea haine curate, aşa că dormea gol, pe un sac, iar Căpitanul îi punea sacul lui deasupra, ca o pătură.

A doua zi, jos, în mină, Rabozzo de-abia se ţinea pe picioare. Cei patru Nebuni n-aveau pic de milă. Când cădea, îl pocneau cu beţele ca să continue să scrijelească pereţii.

— Lasă-l în pace, mârâi Eddie.

Nebunul Doi, cel mai brutal dintre răpitori, îl lovi pe Eddie cu patul unei baionete. Căzu, cu un val de durere răspândindu-i-se între umeri. Rabozzo mai sparse câteva bucăţi de cărbune, apoi se prăbuşi. Nebunul Doi răcni la el să se ridice.

— E bolnav! ţipă Eddie, chinuindu-se să se adune de pe jos.

Nebunul Doi îl doborî din nou.

— Taci, Eddie, îi şopti Morton. E spre binele tău.

Nebunul Doi se aplecă asupra lui Rabozzo. Îi ridică pleoapele. Rabozzo gemu. Nebunul Doi zâmbi exagerat şi se strâmbă, ca şi cum ar fi avut de-a face cu un copil. Făcu un „Ahh” şi izbucni în râs. Râdea uitându-se la ei, căutându-le privirea, asigurându-se că se uită la el. Apoi scoase pistolul, îl puse la urechea lui Rabozzo şi-l împuşcă în cap.

Eddie simţi că trupul i se rupe în două. Ochii i se înceţoşară şi creierul îi paralizã. Ecoul împuşcăturii răsună în mină, în vreme ce chipul lui Rabozzo căzu în balta de sânge care se întindea. Morton îşi duse mâna la gură. Căpitanul se uită în jos. Nimeni nu mişca.

Nebunul Doi începu să arunce cu piciorul pământ peste cadavru, apoi îl privi pe Eddie şi scuipă la picioarele lui. Ţipă ceva spre Nebunul Trei şi Nebunul Patru, care păreau amândoi la fel de uluiţi ca şi prizonierii. Pentru o clipă, Nebunul Trei dădu din cap şi mormăi ceva, ca o rugăciune, cu pleoapele plecate şi cu o mişcare furioasă a buzelor. Dar Nebunul Doi flutură arma şi ţipă din nou, şi Nebunul Trei şi Nebunul Patru ridicară trupul lui Rabozzo, apucându-l de picioare, şi-l târâră pe podeaua minei, lăsând o urmă udă de sânge, care, în întuneric, părea ulei vărsat, îl rezemară de un perete, lângă un târnăcop.

După asta, Eddie nu se mai rugă. Nu mai numără zilele. El şi Căpitanul nu vorbeau decât cum să evadeze înainte de a avea cu

toţii aceeaşi soartă. Căpitanul credea că inamicul făcea eforturi disperate, de aia aveau nevoie de orice prizonier pe jumătate mort ca să spargă cărbune. Cu fiecare zi, în mină erau din ce în ce mai puţine trupuri. Noaptea, Eddie auzea bombardamentele; i se părea că sunt din ce în ce mai apropiate. Dacă lucrurile mergeau şi mai prost, credea Căpitanul, răpitorii lor aveau să fugă, distrugând totul în urmă. Văzuse şanţuri săpate în spatele barăcilor prizonierilor şi imense butoaie cu ulei poziţionate pe dealul acela abrupt.

— Uleiul e ca să ardă dovezile, şoptea Căpitanul.

Ne sapă mormintele.

TREI SĂPTĂMÂNI MAI TÂRZIU, sub un cer cu o lună abia văzută, Nebunul Trei stătea de pază, în barăci. Avea două pietre mari, ca nişte cărămizi, cu care, de plictiseală, încerca să jongleze. Le tot scăpa, le ridica, strângându-le cu putere, apoi le scăpa din nou. Eddie, acoperit de cenuşă neagră, se uita în sus, enervat de zgomotele de buşituri. Încerca să doarmă. Dar până la urmă se ridică încet. Privirea i se lumină. Îşi simţi nervii trezindu-se la viaţă.

— Căpitane… şopti. Eşti gata de plecare?

Căpitanul îşi înălţă capul.

— La ce te gândeşti?

— La pietrele alea.

Eddie făcu un semn cu capul spre paznic.

— Ce-i cu ele? spuse Căpitanul.

Eu ştiu să jonglez, şopti Eddie.

Căpitanul se uită în jur.

— Ce?

Dar Eddie ţipa deja la paznic:

— Hei! Tu! Nu te pricepi!

Făcu o mişcare circulară cu mâinile.

— Uite-aşa! Aşa trebuie să faci! Dă-mi-le!

Întinse mâinile.

— Ştiu să jonglez. Dă-mi-le.

Nebunul Trei se uită la el cu precauţie. Dintre toţi paznicii, simţea Eddie, ăsta fusese şansa lui. Nebunul Trei mai strecura câteodată bucăţi de pâine prizonierilor printr-o mică deschizătură care le servea drept fereastră. Eddie mai făcu o mişcare circulară şi zâmbi. Nebunul Trei se apropie, se opri, se întoarse să-şi ia baioneta, apoi îi dădu cele două pietre lui Eddie.

— Uite-aşa, spuse Eddie, şi începu să jongleze cu uşurinţă.

Învăţase când avea şapte ani, de la un circar italian care jongla cu şase farfurii odată. Eddie petrecuse nenumărate ore exersând pe promenadă – pietricele, mingi de cauciuc, orice găsea. Nu era mare scofală. Mai toţi copiii de pe chei ştiau să jongleze.

Dar acum arunca cele două pietre cu furie, învârtindu-le mai repede şi mai repede, spre încântarea paznicului. Apoi se opri, strânse pietrele şi spuse:

— Mai adu-mi una.

Nebunul Trei mârâi.

— *Trei* pietre, înţelegi?

Eddie arătă trei degete.

— *Trei.*

Morton şi Smitty se ridicaseră deja. Căpitanul se tot apropia.

— Ce se întâmplă aici? murmură Smitty.

— Dacă aş mai avea o piatră… murmură ca răspuns Eddie.

Nebunul Trei deschise uşa de bambus şi făcu ceea ce Eddie spera că va face: îi strigă pe ceilalţi. Nebunul Unu apăru cu o piatră mare şi intră împreună cu Nebunul Doi. Nebunul Trei îi dădu piatra lui Eddie şi ţipă ceva. Apoi făcu vreo doi paşi înapoi, zâmbi la ceilalţi şi le făcu semn să stea jos, ca şi cum ar fi spus: „Să vedeţi asta.”

Eddie strânse pietrele cu o mişcare ritmică. Fiecare era cam cât palma lui. Începu să cânte o melodie de carnaval. *„La, la-la laaaaa…”* Paznicii râdeau. Eddie începu şi el să râdă. Râdea şi Căpitanul. Râsete forţate, care câştigau timp.

— Mai *aproape,* cânta Eddie, ca şi cum cuvintele ar fi făcut parte din cântec.

Morton şi Smitty alunecară uşor, prefăcându-se interesaţi.

Paznicii se distrau de minune. Începuseră să se relaxeze. Eddie încercă să-şi ţină răsuflarea. Încă puţin. Aruncă o piatră în aer, apoi le învârti pe celelalte două, apoi o prinse pe a treia, apoi din nou.

— Uau, îi scăpă Nebunului Trei.

— Îţi place? spuse Eddie.

Acum jongla şi mai repede. Tot arunca una dintre pietre în sus şi se uita să vadă dacă răpitorii o urmăreau cu privirea în aer.

Cânta *„La, la, laaaa”,* apoi *„Când ajung la trei”,* apoi, *„La, la, laaa…”,* apoi *„Căpitane, tipul din stângaaaa…”*

Nebunul Doi se încruntă suspicios, dar Eddie zâmbi la fel ca

jonglerii de la Ruby Pier atunci când simt că îşi pierd audienţa. „Priviţi aici, priviţi aici, priviţi aici!” lălăia Eddie. „Cel mai mare spectacol din lume, amice!”

Eddie jongla din ce în ce mai repede, apoi începu să numere, „Unu… Doi…” Aruncă o piatră mult mai sus decât până atunci. Nebunii se uitară după ea.

— Acum! ţipă Eddie.

În mijlocul rotirii pietrelor, apucă una şi, ca un bun aruncător de baseball ce fusese dintotdeauna, o aruncă puternic în capul Nebunului Doi, spărgându-i nasul. Eddie prinse şi a doua piatră şi o aruncă cu mâna stângă drept în bărbia Nebunului Unu, care căzu exact când Căpitanul se repezi asupra lui, smulgându-i baioneta. Nebunul Trei, încremenit pentru o clipă, apucă pistolul şi începu să tragă disperat în timp ce Morton şi Smitty îl apucau de picioare. Uşa se deschise şi Nebunul Patru năvăli înăuntru, iar Eddie aruncă a treia piatră spre el şi-i ratã capul cu câţiva centimetri, dar când se feri, Căpitanul îl aştepta lângă perete cu baioneta, pe care i-o înfipse atât de adânc în coaste, încât cei doi se împleticiră spre uşă. Eddie, întărit de forţa adrenalinei, se aruncă spre Nebunul Doi şi-l pocni în faţă mai tare decât pocnise vreodată pe cineva pe Pitkin Avenue. Apucă o piatră teşită şi începu să-l lovească cu ea în cap, iar şi iar, până când îşi văzu mâinile lipicioase şi de un roşu puternic şi hidos şi înţelese că era sânge şi piele şi cenuşă de cărbune, toate amestecate – apoi auzi o împuşcătură şi se apucă de cap, mânjindu-şi tâmplele cu mizeria aceea. Se uită în sus şi-l văzu pe Smitty stând în picioare lângă el, cu pistolul duşmanului în mână. Trupul Nebunului Doi se linişti. Din piept îi curgea sânge.

— Pentru Rabozzo, murmură Smitty.

În câteva minute, toţi paznicii erau morţi.

SLĂBIŢI, DESCULŢI ŞI MÂNJIŢI DE SÂNGE, prizonierii fugeau acum spre dealul acela abrupt. Eddie se aştepta să mai fie împuşcături, mai mulţi paznici cu care să se lupte, dar nu mai era nimeni. Celelalte bordeie erau pustii. De fapt, toată tabăra era pustie. Eddie se întrebă cât timp fuseseră numai ei şi cei patru Nebuni.

— Probabil că ceilalţi au plecat când au auzit bombardamentele, şopti Căpitanul. Noi eram singurul grup rămas.

Butoaiele cu ulei se aflau pe prima ridicătură a dealului. La mai puţin de 100 de metri depărtare era intrarea în mină. În apropiere

se afla o cabană cu provizii şi Morton se asigură că nu era nimeni înăuntru, apoi intră; ieşi de acolo cu braţele pline de grenade, puşti şi două aruncătoare primitive de flăcări.

— Hai să-i dăm foc, spuse el.

Astăzi e ziua lui Eddie.

Pe tort scrie „Baftă! Curaj în luptă!”, iar pe partea cu glazură de vanilie cineva a adăugat „Întoarce-te curând!”, cu litere albastre, ondulate, dar literele sunt înghesuite una într-alta, aşa că se vede aproape „Întoarce-te copile!”.

Mama lui Eddie deja a spălat şi a călcat hainele pe care le va purta a doua zi. Le-a agăţat pe un umeraş de clanţa băii din camera lui şi i-a pus o pereche de pantofi sub ele.

Eddie este în bucătărie, prostindu-se cu verişorii români, cu mâinile la spate în timp ce ei încearcă să-l lovească în stomac. Unul dintre ei arată pe fereastra bucătăriei spre Caruselul Parizian, luminat pentru clienţii serii.

— Căluţi! exclamă copilul.

Uşa de la intrare se deschide şi Eddie aude o voce care îi face inima să tresalte, chiar şi acum. Se întreabă dacă nu cumva asta e o slăbiciune cu care a rămas din război.

— Bună, Eddie, spune Marguerite.

Şi iat-o, în uşa bucătăriei, arătând minunat, şi Eddie simte acel ticăit familiar în pieptul lui. Ea îşi scutură din păr câteva picături de apă şi zâmbeşte. Are o cutiuţă în mână.

— Ţi-am adus ceva. De ziua ta şi... pentru plecarea ta.

Zâmbeşte din nou. Eddie ar vrea atât de mult să o îmbrăţişeze, încât îi vine să explodeze. Nu-i pasă de ce e în cutie. Vrea doar să o păstreze în minte cum îi întinde cutia aceea. Ca întotdeauna când e cu Marguerite, Eddie ar vrea să oprească timpul.

— E grozav, spune el.

— Ea râde.

— Nici n-ai deschis-o.

— Ascultă.

El vine mai aproape.

— Ai vrea...

— Eddie, ţipă cineva din cealaltă cameră. Hai să sufli în lumânări.

— Da! Ne e foame!

— Oh, Sal, şşşt!

— Păi, dacă ne e!

Tortul şi berea şi laptele şi trabucurile şi toastul pentru succesul lui Eddie şi la un moment dat mama lui începe să plângă şi-şi îmbrăţişează celălalt fiu, pe Joe, care nu este înrolat din cauza platfusului.

Mai târziu în acea noapte, Eddie merge cu Marguerite pe promenadă. Ştie numele tuturor controlorilor de bilete şi ale vânzătorilor de mâncare şi toţi îi urează succes. Câteva femei mai bătrâne se smiorcăie şi Eddie se gândeşte că şi ele au fii, care sunt deja plecaţi.

El şi Marguerite cumpără bomboane cu ciocolată, caramele şi ceai de fructe şi sirop aromat din rădăcini. Rup bucăţele din punguţa albă şi se luptă în joacă cu degetele. La dugheana cu un bănuţ, Eddie loveşte un pumn de ghips şi săgeata trece de „rece” şi „călduţ” şi „cald” şi ajunge până la „fierbinte”.

— Ce puternic eşti, spune Marguerite.

— Fierbinte, spune Eddie, încordându-şi muşchii.

Spre dimineaţă, stau pe faleză, ca-n filme, ţinându-se de mână, rezemaţi de parapet. Pe plajă, un gunoier bătrân a făcut un mic foc din beţe şi prosoape rupte şi stă lângă el, instalat pentru noapte.

— Nu trebuie să mă rogi să te aştept, spune dintr-odată Marguerite.

Eddie înghite în sec.

— Nu?

Ea dă din cap. Eddie zâmbeşte. Salvat de întrebarea care îi încleştase gâtlejul toată seara, simte ca şi cum un fir s-a desprins din inima lui şi s-a răsucit în jurul umerilor ei, trăgând-o aproape, făcând-o a lui. O iubeşte acum mai mult decât a crezut că poate iubi vreodată pe cineva.

O picătură de ploaie cade pe fruntea lui Eddie. Apoi încă una. Se uită în sus la norii îngrămădiţi.

— Ei, tip fierbinte? spune Marguerite.

Zâmbeşte, dar apoi chipul i se întristează şi începe să clipească picături, deşi Eddie n-ar putea spune dacă sunt picături de ploaie sau lacrimi.

— Numai să nu mori, bine? spune ea.

UN SOLDAT ELIBERAT este adesea furios. Zilele şi nopţile pe care le-a pierdut, tortura şi umilinţa pe care le-a suportat – toate cer o răzbunare arzătoare, o achitare de conturi.

Aşa că atunci când Morton, cu braţele pline de arme furate, le spuse celorlalţi „Să-i dăm foc”, toată lumea fu de acord instinctiv. Încurajaţi de noul sentiment al puterii, bărbaţii se răspândiră cu dinamita duşmanului, Smitty spre intrarea în mină, Morton şi Eddie spre butoaiele cu ulei. Căpitanul plecă în căutarea unui mijloc de transport.

— După cinci minute, ne întâlnim din nou aici! lătră el. Bombardamentul acela va începe în curând şi până atunci tre’ să plecăm. Înţeles? Cinci minute!

Atât le luă ca să distrugă ceea ce fusese casa lor pentru aproape jumătate de an. Smitty aruncă grenadele în puţul minei şi fugi. Eddie şi Morton rostogoliră două butoaie de ulei până la pâlcul de bordeie, le desfăcură, apoi aprinseră pe rând capetele aruncătoarelor de flăcări şi priviră bordeiele carbonizându-se.

— Arzi! ţipă Morton.

— Arzi! ţipă şi Eddie.

Puţul minei explodă în adâncuri. De la intrare ieşea un fum negru. După ce-şi termină treaba, Smitty alergă spre locul de întâlnire. Morton împinse cu piciorul butoiul de ulei într-un bordei şi dădu drumul la o rafală de flăcări.

Eddie privi, zâmbind satisfăcut, apoi se îndreptă spre ultimul bordei. Era mai mare, aproape un hambar, şi ridică arma. *S-a terminat,* îşi spuse în sinea lui. *Gata.* Toate săptămânile şi lunile acelea în mâinile acelor nenorociţi, acei paznici inumani cu dinţii lor stricaţi şi feţele osoase şi viespi moarte în supă. Nu ştia ce avea să li se mai întâmple, dar nu putea fi mai rău decât ceea ce îndură seră.

Eddie apăsă pe trăgaci. *Uşşşşş.* Focul se aprinse repede. Bambusul era uscat şi în clipa următoare pereţii hambarului se topeau în flăcări galbene şi portocalii. De departe, Eddie auzi huruitul unui motor – Căpitanul, spera el, găsise ceva cu care să plece – şi atunci, deodată, din cer, primele zgomote ale bombardamentului, zgomotele pe care le auziseră în fiecare noapte. Acum veneau chiar de mai aproape şi Eddie îşi dădu seama că flăcările vor fi văzute. Poate că vor fi salvaţi. Poate va ajunge acasă! Se întoarse spre hambarul în flăcări şi…

— Ce era asta?

Clipi.

— Ce era asta?

Ceva se mişca prin dreptul uşii deschise. Eddie încercă să înţeleagă ce era. Căldura era imensă şi trebui să-şi acopere ochii cu mâna liberă. Nu era sigur, dar i se păru că văzuse un chip micuţ alergând prin foc.

— Hei, ţipă Eddie, păşind înainte, lăsând arma jos.

— Hei!

Acoperişul hambarului începu să se prăbuşească, aruncând scântei şi flăcări. Eddie sări înapoi. Îi lăcrimau ochii. Poate era o umbră.

— EDDIE! ACUM!

Morton era pe cărare, făcându-i semn cu mâna lui Eddie să vină. Pe Eddie îl usturau ochii. Respira cu greutate. Arătă cu mâna şi strigă.

— Cred că e cineva înăuntru!

Morton îşi duse mâna la ureche.

— Ce?

— Cineva… înăuntru!

Morton clătină din cap. Nu-l auzea. Eddie se întoarse şi fu aproape sigur că văzuse din nou, acolo, ceva care se târa în hambarul în flăcări, ceva de dimensiunile unui copil. Erau mai mult de doi ani de când Eddie nu mai văzuse decât bărbaţi adulţi, iar forma aceea vagă îl făcea să se gândească la verişorii lui mai mici de pe chei şi la Calea Ferată în miniatură a poporului liliputan în care obişnuia să se dea şi la roţi şi la copiii de pe plajă şi la Marguerite şi la fotografia ei şi la tot ce-şi alungase din minte atâtea luni de zile.

— HEI! IEŞI AFARĂ! ţipă el, lăsând jos aruncătorul de flăcări şi apropiindu-se mai mult. NU TRAAAAA…

O mână îl înşfacă de umăr, trăgându-l înapoi. Eddie se întoarse cu pumnul încleştat. Era Morton care ţipa „EDDIE! Trebuie să plecăm ACUM!”

Eddie clătină din cap.

— Nu… Nu… Aşteaptă, cred că e cineva în…

— Nu e nimeni înăuntru! ACUM!

Eddie era disperat. Se întoarse spre hambar. Morton îl apucă din

nou. De data asta, Eddie se răsuci şi se zbătu sălbatic, lovindu-l cu pumnul în piept. Morton căzu în genunchi. Capul lui Eddie plesnea de durere. Faţa îi era schimonosită de furie. Se întoarse din nou către flăcări, cu ochii aproape închişi. *Acolo. Ce e aia? Rostogolindu-se în spatele peretelui? Acolo?*

Înaintă un pas, convins că o fiinţă nevinovată murea în flăcări în faţa lui. Apoi, ce mai rămăsese din acoperiş se prăbuşit cu un vuiet, împrăştiind scântei ca un praf electric care ploua peste capul lui.

În clipa aceea, întregul război izbucni din el ca bila neagră. Era scârbit de captivitate şi scârbit de crime, scârbit de sânge şi de mizeria aceea de pe tâmplele lui, scârbit de bombardamente şi de flăcări şi de zădărnicia tuturor acestor lucruri. În momentul acela ar fi vrut să salveze ceva, o bucată din Rabozzo, o bucată din el însuşi, ceva, şi se împletici spre ruinele în flăcări, convins nebuneşte că fiecare umbră întunecată ascundea înăuntrul ei un suflet. Avioanele începură să zbârnâie pe deasupra şi împuşcăturile răsunară într-un ritm de tobă.

Eddie se mişca de parcă ar fi fost în transă. Păşi peste o baltă de ulei în flăcări şi hainele lui se aprinseră. O flacără galbenă urca de la gleznă spre coapsă. Îşi ridică braţele şi hohoti.

— O SĂ TE AJUT! IEŞI AFARĂ! NU TRAAA...!

O durere ascuţită îi sfâşie piciorul. Eddie urlă o înjurătură lungă şi grea, apoi se prăbuşi la pământ.

Sângele năvălea de sub genunchiul lui. Motoarele avioanelor huruiau. Cerul era luminat de raze albăstrui.

Zăcu acolo, sângerând şi arzând, cu ochii închişi spre căldura aceea îngrozitoare, şi pentru prima dată în viaţa lui simţi că e gata să moară. Apoi cineva îl strigă de undeva, din spate, rostogolindu-l prin noroi, stingând flăcările, iar el era prea uimit şi prea slăbit ca să opună rezistenţă, se rostogoli ca un sac de fasole. În curând, se afla într-un camion şi ceilalţi erau în jurul lui, spunându-i să reziste, să reziste. Spatele îi era ars şi genunchiul era strivit şi el era ameţit şi obosit, atât de obosit.

CĂPITANUL DĂDU UŞOR DIN CAP, în timp ce îşi amintea aceste ultime momente.

— Îţi aminteşti ceva despre cum ai scăpat de acolo? întrebă el.

— Nu prea, spuse Eddie.

— A durat două zile. Îţi reveneai şi apoi iar îţi pierdeai cunoştinţa. Ai pierdut mult sânge.

— Am fost tari, spuse Eddie.

— Daaaa.

Căpitanul scoase cuvântul şi-l întări cu un oftat.

— Glonţul acela te-a nimerit bine.

De fapt, glonţul nu fusese niciodată scos cu totul. Atinsese mai mulţi nervi şi tendoane şi se izbise de un os, fracturându-l pe verticală. Eddie suferi două operaţii. Niciuna nu reuşi să rezolve problema. Doctorii îi spuseseră că va şchiopăta, iar cu vârsta va fi din ce în ce mai rău, pe măsură ce oasele atinse se vor strica. „E tot ce putem face", i se zisese. Aşa era? Ce putea spune? Tot ce ştia Eddie era că se trezise într-un spital şi că viaţa lui nu a mai fost aceeaşi niciodată. Nu mai putea alerga. Nu mai putea dansa. Mai rău, din cine ştie ce motive, nu mai putea vedea nici lucrurile la fel. Se retrase. Toate lucrurile i se păreau prosteşti sau fără sens. Războiul se strecurase în sufletul lui Eddie, în piciorul şi în sufletul lui. Învăţase multe lucruri ca soldat. Se întoarse acasă schimbat.

— ŞTIAI, SPUSE CĂPITANUL, că eu vin din trei generaţii de militari?

Eddie ridică din umeri.

— *Da,* ştiam să trag cu pistolul de la şase ani. Dimineaţa, tata venea să-mi inspecteze patul şi practic ne dădea trezirea. La masă auzeai întotdeauna „Da, domnule" şi „Nu, domnule". Înainte de a intra în armată, n-am făcut altceva decât să primesc ordine. Şi până să mă dezmeticesc, dădeam eu ordine. În vreme de pace era una. Aveam o mulţime de recruţi deştepţi.

Dar apoi a izbucnit războiul şi a început să curgă cu oameni noi – tinerei, ca tine – şi toţi mă salutau şi aşteptau să le spun ce să facă. Le vedeam frica în priviri. Se purtau de parcă eu aş fi ştiut ceva sigur despre război. Credeau că-i pot ţine în viaţă. Şi tu credeai asta, nu-i aşa?

Eddie trebui să admită că aşa era.

Căpitanul se dădu înapoi şi-şi frecă gâtul.

— Bineînţeles că nu puteam. Şi eu primeam ordine. Dar dacă nu vă puteam ţine în viaţă, mă gândeam că pot cel puţin să vă ţin împreună. În mijlocul unui război mare, cauţi o idee mică în care să crezi. Când găseşti una, te agăţi de ea aşa cum soldatul se agaţă

de crucifixul lui atunci când se roagă în tranşee. Pentru mine, ideea aceea mică era ceea ce vă spuneam vouă în fiecare zi. Că nimeni nu va fi lăsat în urmă.

Eddie clătină din cap.

— Asta a însemnat mult, spuse el.

Căpitanul îl privi fix.

— Sper, spuse el.

Căută în buzunarul de la piept, scoase o ţigară şi o aprinse.

— De ce spuneţi asta? Întrebă Eddie.

Căpitanul suflă fumul, apoi arătă cu capătul ţigării spre piciorul lui Eddie.

— Pentru că, spuse el, eu te-am împuşcat.

EDDIE SE UITĂ la piciorul lui, atârnând pe creanga copacului. Cicatricele operaţiilor erau din nou acolo. La fel şi durerea. Simţi că ceva se prăbuşeşte în el, aşa cum nu mai simţise dinainte să moară, de fapt, cum nu mai simţise de mulţi ani: o înfierbântare, un şuvoi puternic de furie şi dorinţa de a lovi ceva. Ochii i se micşorară şi se zgâi la Căpitan, care-l privea, impasibil, ca şi cum ar fi ştiut ce avea să urmeze. Lăsă ţigara să-i cadă dintre degete.

— Haide, şopti el.

Eddie ţipă şi se aruncă spre el cu o mişcare bruscă şi cei doi bărbaţi căzură de pe creanga copacului şi se rostogoliră printre crengi şi liane, luptând şi prăvălindu-se până jos.

— DE CE? NENOROCITULE! Nenorocitule? Nu tu! DE CE?

Se zbăteau acum în noroi. Eddie se repezi la pieptul Căpitanului lovindu-l mereu în faţă. Căpitanul nu sângera deloc. Eddie îl luă de guler şi-l scutură înfundându-i capul în noroi. Căpitanul nu clipea. În schimb, se rostogolea dintr-o parte în alta cu fiecare pumn, lăsând furia lui Eddie să se reverse asupra lui. În cele din urmă, cu un singur braţ, îl apucă pe Eddie şi-l răsuci.

— Pentru că, spuse el calm, cu cotul în pieptul lui Eddie, te-am fi pierdut în focul ăla. Ai fi murit. Şi nu-ţi venise încă timpul.

Eddie gâfâia din greu.

— Timpul… meu?

Căpitanul continuă.

— Erai obsedat să intri acolo. L-ai doborât pe Morton când a încercat să te oprească. Mai aveam un minut ca să plecăm de

acolo, la naiba cu forţa ta, erai prea tare ca să lupt cu tine.

Eddie simţi un ultim şuvoi de furie şi-l apucă pe Căpitan de guler. Îl trase aproape de el. Îi vedea dinţii îngălbeniţi de tutun.

— Piciorul... meu! şuieră Eddie. *Viaţa* mea!

— Ţi-am luat piciorul, spuse Căpitanul, încet, ca să-ţi salvez viaţa.

Eddie îi dădu drumul şi se prăbuşi pe spate epuizat. Îl dureau braţele. Capul i se învârtea. De atâţia ani fusese chinuit de acel moment, de acea unică greşeală, în care toată viaţa lui se schimbase.

— Nu era nimeni în bordei. Ce o fi fost în capul meu? Dacă nu m-aş fi dus acolo...

Vocea lui se stinse într-o şoaptă.

— De ce n-am murit pur şi simplu?

Nimeni nu e lăsat în urmă, îţi aduci aminte? spuse Căpitanul. Ce s-a întâmplat cu tine – s-a mai întâmplat şi înainte. Un soldat ajunge într-un punct când nu mai poate. Uneori se întâmplă în mijlocul nopţii. Un om se strecoară din cortul lui şi începe să meargă, desculţ, pe jumătate dezbrăcat, ca şi cum s-ar duce acasă, ca şi cum ar locui imediat după colţ. Uneori se întâmplă în timpul unei lupte. Omul îşi aruncă arma şi nu mai vede nimic în jur. E pur şi simplu terminat. Nu mai poate lupta. De obicei este împuşcat. Cu tine, exact asta s-a întâmplat, te-ai repezit în faţa focului cu o clipă înainte de a termina cu locul acela. Nu te puteam lăsa să arzi de viu. M-am gândit că un picior rănit se va vindeca. Te-am scos de acolo şi ceilalţi te-au dus la un spital.

Răsuflarea lui Eddie lovea ca un ciocan în pieptul lui. Capul îi era mânjit cu noroi şi frunze. Îi luă un minut ca să înţeleagă ultimul lucru pe care îl spusese Căpitanul.

— Ceilalţi? spuse Eddie. Ce vrei să spui cu *ceilalţi*?

Căpitanul se ridică. Îşi scoase o aşchie din picior.

— M-ai mai văzut vreodată de atunci? întrebă el.

Eddie nu-l mai văzuse. Fusese transportat cu avionul la spitalul militar şi, în cele din urmă, din cauza handicapului, fusese lăsat la vatră şi revenise în America. Auzise despre Căpitan, câteva luni mai târziu, că murise, dar îşi imaginase că într-o altă bătălie, cu o altă unitate. În cele din urmă, primi o scrisoare, cu o medalie înăuntru, dar Eddie o puse deoparte, fără s-o deschidă. Lunile de după război fură întunecate şi încordate, şi el începu să uite

amănuntele şi nu mai avea niciun interes să le caute. Cu timpul, îşi schimbă adresa.

— Cum îţi spuneam, continuă Căpitanul. Tetanos? Febră galbenă? Toate acele vaccinuri? Doar o mare pierdere de timp.

Întoarse capul, arătând ceva peste umărul lui Eddie, şi Eddie se răsuci ca să vadă.

CE VEDEA ACUM nu mai erau dealurile arse din noaptea evadării lor, luna abia vizibilă pe cer, avioanele care veneau, bordeiele în flăcări. Căpitanul conducea camionul în care se aflau Smitty, Morton şi Eddie. Eddie era în spate, ars, rănit, aproape inconştient, în vreme ce Morton îi lega un garou deasupra genunchiului. Cerul negru se lumina la fiecare câteva secunde, ca şi cum soarele s-ar fi stins şi s-ar fi aprins intermitent. Maşina derapa când ajunse în vârful dealului, apoi se opri. Acolo era o poartă, o improvizaţie din lemn şi sârmă, pe care din cauza râpelor de pe ambele părţi nu o puteau ocoli. Căpitanul apucă o puşcă şi sări din maşină. Trase în lacăt şi deschise poarta. Îi făcu semn lui Morton să treacă la volan, apoi duse mâna la ochi, spunându-le că o va lua înainte ca să verifice drumul, care continua în curbă într-un pâlc de copaci. Alergă, cât de repede putu, desculţ cum era, 50 de metri după curba drumului.

Calea era liberă. Le făcu semn cu mâna oamenilor lui. Un avion zumzăi pe deasupra şi el îşi ridică privirea ca să vadă de partea cui era. În clipa aceea, în care el se uita spre ceruri, sub piciorul lui drept se auzi un mic zgomot.

Mina de teren explodă instantaneu, ca o flacără numitoare venind din inima pământului. Îl aruncă pe Căpitan 20 de metri în aer şi-l sfâşie în bucăţele, o masă arzândă şi informă de oase şi cartilagii şi sute de bucăţi de carne arsă, dintre care câteva zburară peste pământul noroios şi aterizară în smochinii tropicali.

A doua lecţie

— O, ISUSE, SPUSE EDDIE ÎNCHIZÂND OCHII şi lăsând capul pe spate. O, Doamne, Dumnezeule! N-am ştiut, domnule. E oribil. Groaznic.

Căpitanul dădu din cap şi privi în altă parte. Dealurile reveniseră la imaginea lor stearpă, oasele de animale, căruţa distrusă şi

ruinele satului care încă mocneau.

Eddie înţelese că acesta era locul de îngropăciune al Căpitanului. Fără înmormântare. Fără sicriu. Doar scheletul împrăştiat şi pământul noroios.

— Ai aşteptat aici în tot timpul ăsta? şopti Eddie.

— Timpul, spuse Căpitanul, nu e ceea ce crezi tu. Se aşează lângă Eddie. Moartea? Nu-i sfârşitul a toate. Noi aşa credem.Dar ceea ce se întâmplă pe pământ este doar începutul.

Eddie părea pierdut.

— Mă gândesc că e ca în Biblie, chestia cu Adam şi Eva? spuse Căpitanul. Prima noapte a lui Adam pe pământ? Când se pune jos să doarmă? Crede că totul s-a sfârşit, nu-i aşa? Nu ştie ce e somnul. I se închid ochii şi crede că părăseşte lumea asta, nu?

Doar că nu e aşa. Se trezeşte a doua zi dimineaţă şi are o nouă lume în faţă, dar mai are şi altceva. Are ziua de ieri.

Căpitanul zâmbi oarecum forţat.

— Eu aşa văd lucrurile, de aia ajungem aici, soldat. Acesta-i raiul. Ajungi să-ţi dai seama ce au însemnat zilele tale de ieri.

Îşi scoase pachetul de plastic cu ţigări şi-l ciocăni cu degetul.

— Ai înţeles pân' aici? Niciodată n-am fost prea bun să-i învăţ pe alţii.

Eddie se uita cu atenţie la Căpitan. Întotdeauna crezuse că era cu mult mai în vârstă. Dar acum, cu chipul curăţat în parte de cenuşa de cărbune, Eddie observă că abia de avea riduri şi părul îi era bogat şi de culoare închisă. Trebuie să fi avut în jur de 30 de ani.

— Aţi fost aici de când aţi murit, spuse Eddie, dar e de două ori mai mult timp de atunci decât aţi trăit.

Căpitanul dădu din cap.

— Te aşteptam pe tine.

Eddie privi în jos.

— Aşa a spus şi Omul Albastru.

— Păi, asta a făcut şi el. A fost parte din viaţa ta, o parte din ce şi cum ai trăit, parte din povestea pe care trebuia să o cunoşti, dar ţi-a spus-o şi acum a depăşit această etapă şi nu peste mult timp şi eu o să fac la fel. Aşa că fii atent. Pentru că asta trebuie să afli de la mine.

Eddie îşi simţi spatele încordându-se.

— SACRIFICIUL, SPUSE CĂPITANUL. Tu ai făcut unul. Eu am făcut unul. Toţi le facem. Dar tu erai furios pe al tău. Te tot gândeai la ce ai pierdut. Nu l-ai înţeles. Sacrificiul este o parte din viaţă. Este *de la sine* înţeles.

Nu e ceva de care să-ţi pară rău. Este ceva spre care să *aspiri.* Sacrificii mici. Sacrificii mari. O mamă care munceşte pentru ca fiul ei să poată merge la şcoală. O fiică se întoarce acasă ca să aibă grijă de tatăl ei bolnav.

— Un bărbat pleacă la război…

Se opri pentru o clipă şi privi spre cerul înnorat şi cenuşiu.

— Rabozzo n-a murit degeaba, să ştii. S-a sacrificat pentru ţara lui şi familia lui a ştiut asta şi fratele lui mai mic a ajuns un soldat bun şi un om mare, pentru că el i-a fost model. Nici eu n-am murit degeaba, în noaptea aceea, am fi putut trece cu toţii peste mina aia. Şi atunci am fi murit cu toţii.

Eddie scutură din cap.

— Dar tu… Coborî vocea.

— Ţi-ai pierdut viaţa.

Căpitanul plescăi.

— Tocmai asta-i poanta. Uneori, atunci când sacrifici ceva preţios, nu-l pierzi de fapt. Nu faci decât să-l dai altcuiva.

Căpitanul se îndreptă uşor spre casca, puşca şi plăcuţele acelea, încă înfipte în pământ, mormântul simbolic. Luă casca şi plăcuţele sub un braţ, apoi smulse puşca din noroi şi o azvârli ca pe o suliţă. Nu ateriză niciodată. Se înălţă spre cer şi dispăru. Căpitanul se întoarse spre el.

— Te-am împuşcat, aşa e, spuse el, şi tu ai pierdut ceva, dar ai şi câştigat ceva. Doar că nu ştii încă ce anume. Şi eu am câştigat ceva.

— Ce?

— Trebuia să-mi ţin promisiunea. Nu te-am lăsat în urmă.

Îi întinse mâna.

— Mă ierţi pentru picior?

Eddie se gândi o clipă. Se gândi la amărăciunea care îl cuprinsese după ce fusese rănit, la furia lui pentru toate lucrurile la care trebuise să renunţe. Apoi se gândi la ce renunţase Căpitanul şi se ruşină. Întinse şi el mâna. Căpitanul i-o strânse cu putere.

— Uite pentru asta am aşteptat!

Dintr-odată, lianele acelea groase căzură din smochin şi se

topiră cu un şuierat în pământ. Crengi noi, sănătoase începură să răsară şi să se întindă răspândindu-se, acoperite de frunze netede, puternice şi de smochine. Căpitanul se uita doar în sus, ca şi cum asta ar fi aşteptat. Apoi, cu ambele palme desfăcute, îşi şterse restul de cenuşă de pe faţă.

— Căpitane? spuse Eddie.

— Da?

— De ce aici? Poţi alege să aştepţi oriunde, nu-i aşa? Aşa mi-a spus Omul Albastru. De ce în locul acesta?

Căpitanul zâmbi.

— Pentru că am murit în luptă. Am fost omorât pe dealurile astea. Am părăsit lumea fără să ştiu mare lucru în afară de război – discuţii de război, planuri de război, o familie de război. Dorinţa mea era să văd cum ar arăta lumea fără război. *Înainte* de a fi început noi să ne omorâm unii pe alţii.

Eddie se uită în jur.

— Dar locul ăsta *e* războiul.

— Pentru tine. Dar ochii tăi sunt diferiţi de ai mei, spuse Căpitanul. Eu nu văd ce vezi tu.

Ridică o mână şi peisajul acela fumegând se schimbă. Ruinele se topiră, copacii creşteau şi se răspândeau, noroiul se transformă în vegetaţie verde, luxuriantă. Norii întunecaţi se traseră deoparte ca o cortină, descoperind un cer ca safirul. O ceaţă uşoară, albă se lăsă peste vârfurile copacilor, şi un soare de culoarea piersicii se înălţă strălucind la orizont, reflectându-se în oceanul scânteietor care înconjura acum insula. Era o frumuseţe pură, neprihănită, neatinsă.

Eddie se uită în sus la fostul lui ofiţer de comandă, care avea chipul curat şi uniforma dintr-odată călcată.

— Asta, spuse Căpitanul, ridicând braţele, este ceea ce văd eu.

Stătu acolo pentru o clipă, privind.

— Şi apropo, nu mai fumez. Asta era tot în ochii tăi. Chicoti.De ce aş fuma în rai?

Începu să se îndepărteze.

— Aşteaptă, ţipă Eddie. Trebuie să aflu ceva. Moartea mea. La chei. Am salvat-o pe fetiţa aceea? I-am simţit mânuţele, dar nu-mi mai amintesc…

Căpitanul se întoarse şi Eddie îşi înghiţi cuvintele, ruşinat pentru simplul fapt că întrebase, dat fiind felul în care murise Căpitanul.

— Vreau doar să ştiu, asta-i tot, murmură el.

Căpitanul se scarpină după ureche. Se uită cu milă la Eddie.

— Nu-ţi pot spune, soldat.

Eddie lăsă capul în jos.

— Dar e cineva care poate.

Îi azvârli casca şi plăcuţele.

— Sunt ale tale.

Eddie privi în jos. În interiorul căştii era fotografia mototolită a unei femei care-i făcu inima să bată cu putere din nou. Când ridică privirea, Căpitanul nu mai era.

Luni, 7:30 dimineaţa

În dimineaţa de după accident, Dominguez ajunse la atelier mai devreme, nerespectându-şi obiceiul de a-şi lua un covrig şi un suc la micul dejun. Parcul era închis, dar el veni oricum şi dădu drumul la apa de la chiuvetă. Îşi băgă mâinile sub jetul de apă, gândindu-se că va spăla nişte piese de roţi. Apoi închise apa şi renunţă la idee. Liniştea era de două ori mai adâncă decât cu un minut în urmă.

— Ce se întâmplă?

Willie era în uşa atelierului. Purta o bluză de salopetă verde şi blugi largi. Avea un ziar în mână. Titlul spunea „Tragedie la parcul de distracţii”.

— N-am putut să dorm, spuse Dominguez.

— Da.

Willie se tolăni pe un scaun de metal.

— Nici eu.

Se învârti jumătate de cerc cu scaunul, uitându-se în gol la hârtie.

— Când crezi că ne vor deschide din nou?

Dominguez ridică din umeri.

— Întreabă-i pe poliţişti.

Rămaseră în linişte o vreme, schimbându-şi poziţiile ca şi cum ar fi făcut cu rândul. Dominguez oftă. Willie căută o gumă de mestecat în buzunarul de la cămaşă. Era luni. Era dimineaţă. Îl aşteptau pe bătrân să vină şi să înceapă ziua de muncă.

A treia persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.

DINTR-ODATĂ, UN VÂNT PUTERNIC ÎL RIDICĂ PE EDDIE şi-l învârti ca pe un ceas de buzunar agăţat de un lanţ. O explozie de fum îl înghiţi, scufundându-i corpul într-un şuvoi de culori. Cerul părea să coboare, până când simţi că-i atinge pielea, cuprinzându-l ca o pătură. Apoi se retrase şi explodă în culoarea jadului. Apărură stele, milioane de stele, presărate ca un praf de sare pe firmamentul verzui.

Eddie clipi. Acum se afla pe un munte, pe cel mai uimitor munte, care se înălţa la nesfârşit, cu vârfuri înzăpezite, cu stânci ascuţite şi prăpăstii purpurii şi adânci. Între două creste se afla un lac negru. Luna se reflecta strălucitoare în apele lui.

Eddie văzu la poalele crestei o lumină tremurătoare şi colorată care se schimba ritmic, la fiecare câteva secunde. Păşi în direcţia aceea şi-şi dădu seama că înota prin zăpadă. Îşi ridică piciorul şi-l scutură cu putere. Fulgii se desprindeau, strălucind cu licăriri aurii. Când îi atingea, nu erau nici uzi, nici reci.

Unde oi fi acum? se întrebă Eddie. Îşi mai scutură o dată trupul, strângându-şi umerii, pieptul, abdomenul. Muşchii braţelor erau încordaţi, dar restul trupului era moale, din ce în ce mai slăbit. Cu o mică ezitare, îşi îndoi genunchiul. Durerea îl săgeta, făcându-l să se încordeze. După ce plecase Căpitanul, sperase ca rana să-i dispară. Însă părea că redevenea în întregime omul care fusese pe pământ, gras, cu toate cicatricele. De ce trebuie ca raiul să te facă să-ţi retrăieşti decăderea?

Urmări lumina aceea care licărea în josul crestei înguste. Peisajul acesta, atât de simplu şi de tăcut, îi tăia răsuflarea, se apropia de ceea ce-şi imaginase el despre rai. Pentru o clipă, se întrebă dacă nu cumva se terminase totul, dacă nu cumva Căpitanul se înşelase şi nu mai trebuia să întâlnească pe nimeni. Înotă prin zăpadă în jurul unei stânci, până la luminişul de unde venea lumina. Clipi din nou – de data aceasta pentru că i se părea de necrezut ceea ce vedea.

În întinderea aceea de zăpadă, izolată, se afla o clădire sub formă de rulotă cu o faţadă metalică şi un acoperiş cilindric. Deasupra era o pancartă pe care scria: „Cantina”.

Un local.

Eddie petrecuse mult timp în asemenea locuri. Toate arătau la

fel – banchete cu spătare înalte, tejghele strălucitoare, un şir de ferestre micuţe pe zidul din faţă, care dădeau impresia că clienţii se aflau într-un vagon de tren. Acum Eddie putea desluşi chipuri prin acele ferestre, oameni care discutau şi gesticulau. Urcă scările înzăpezite spre intrarea cu două laturi. Se uită înăuntru.

Un cuplu mai în vârstă stătea în dreapta, mâncând plăcintă; nu-l observară. Alţi clienţi stăteau pe scaunele turnante de la tejghea sau pe banchete, cu hainele agăţate în cuier. Păreau să fie din epoci diferite: Eddie văzu o femeie într-o rochie cu guler înalt, cum se purta în anii ’30, şi un tânăr pletos cu un semn de pace tatuat pe braţ, ca în anii ’60. Cei mai mulţi dintre clienţii obişnuiţi păreau să fi fost răniţi. Un negru îmbrăcat cu cămaşă de lucru nu avea un braţ. O adolescentă avea o cicatrice adâncă pe faţă. Niciunul dintre ei nu ridică privirea atunci când Eddie bătu în geam. Vedea bucătarii cu berete tari şi albe, pe tejghea se aflau farfurii cu bucate aburinde aşteptând să fie servite – feluri de mâncare cu cele mai suculente culori: sosuri de un roşu puternic, creme de unt gălbui. Îşi îndreptă privirea spre ultima banchetă din colţul din dreapta, înlemni.

Ceea ce vedea nu putea fi adevărat.

— NU, SE AUZI şoptind.

Se îndepărtă de uşă. Respiră adânc de câteva ori. Inima îi bătea cu putere. Se întoarse din nou ca să se uite, apoi începu să ciocane cu disperare în geamul ferestrei.

— Nu! strigă Eddie. Nu! Nu!

Bătu de era cât pe ce să spargă geamul.

— Nu!

Continuă să ţipe aşa până când reuşi să spună cuvântul pe care nu-l mai pronunţase de zeci de ani de zile. Strigă apoi cuvântul acela – îl strigă atât de tare, încât îl duru gâtul. Dar chipul dinăuntru rămase întors, nepăsător, cu o mână pe masă, cu cealaltă ţinând un trabuc, fără să ridice privirea, oricât de mult ar fi strigat Eddie, iar şi iar:

— Tată! Tată! Tată!

Astăzi este ziua lui Eddie

În holul întunecos şi steril al spitalului V. A., mama lui Eddie

desface cutia cu prăjituri şi aranjează din nou lumânările pe tort, împărţindu-le, 12 pe o parte, 12 pe cealaltă parte. Ceilalţi – tatăl lui Eddie, Joe, Marguerite, Mickey Shea – stau în picioare în jurul ei, privind.

— Are cineva un chibrit? şopteşte ea.

Ei se caută prin buzunare. Mickey scoate o cutie de chibrituri din buzunar, scăpând pe jos două ţigări desfăcute. Mama lui Eddie aprinde lumânările. Pe hol se aude ţiuitul unui lift. Din el iese cineva cu o targă.

— Bine, hai să mergem, spune ea.

Micile flăcări tremură în mişcare. Grupul intră în camera lui Eddie cântând încet: „Mulţi ani trăiască! Mulţi ani trăiască!”

Soldatul din patul alăturat se trezeşte şi ţipă:

— CE NAIBA?

Îşi dă seama unde se află şi se trânteşte la loc, ruşinat. Cântecul, odată întrerupt, pare prea greu de reluat, şi doar vocea mamei lui Eddie, tremurătoare în singurătatea ei, mai poate continua.

— La mulţi ani, dragă Eee…ddie. Apoi repede, la mulţi ani!

Eddie se sprijină de o pernă. Arsurile îi sunt bandajate. Piciorul îi este înfăşurat într-un ghips înalt. Lângă pat se află o pereche de cârje. Se uită la chipurile acestea şi îl chinuie dorinţa de a fugi undeva departe. Joe îşi drege vocea.

— Ei, ei, arăţi destul de bine, spune el. Ceilalţi îl aprobă. Bine. Da. Foarte bine.

Mama ta ţi-a adus tort, şopteşte Marguerite.

Mama lui Eddie înaintează câţiva paşi, ca şi cum ar fi rândul ei. Îi arată cutia de prăjituri. Eddie bolboroseşte:

— Mulţumesc, mamă.

Ea se uită în jur.

— Unde putem pune asta?

Mickey se repede la un scaun. Joe eliberează o noptieră. Marguerite mută cârjele lui Eddie. Doar tatăl lui Eddie nu se mişcă de dragul de a se mişca. Se sprijină de un perete, cu o haină pe braţ, uitându-se la piciorul lui Eddie, pus în ghips de la coapsă până la gleznă.

Eddie îi surprinde privirea. Tatăl lui se uită în jos şi îşi trece mâna peste pervazul ferestrei. Eddie îşi încordează toţi muşchii şi încearcă, din toate puterile, să-şi oprească lacrimile care îl năpădesc.

TOŢI PĂRINŢII LE FAC RĂU copiilor lor. E inevitabil. Tinerii sunt precum sticla curată, se pătează cu fiece amprentă a celor care o manevrează. Unii părinţi trag de această sticlă, alţii o crapă, alţii distrug copilăriile spărgându-le în bucăţi mici, mici şi ascuţite, care nu mai pot fi recuperate.

Răul provocat de tatăl lui Eddie a fost, la început, răul neglijării. Când era bebeluş, Eddie era foarte rar luat în braţe de tatăl lui, iar când a mai crescut, era mai degrabă apucat de braţ cu nervozitate decât ţinut cu dragoste. Mama lui Eddie era cea care dădea dragoste; tatăl lui era acolo pentru disciplină.

Sâmbăta, tatăl lui Eddie îl lua pe chei. Eddie pleca de acasă visând la carusel şi la ghemotoacele de vată de zahăr, dar după aproape o oră tatăl lui găsea câte un cunoscut şi-i spunea: „Ai grijă şi de copilu' meu, te rog?" Până când se întorcea tatăl lui, de obicei după-amiaza târziu, adesea beat, de Eddie avea grijă un acrobat sau un dresor de animale.

Totuşi, plimbându-se pe cheiul tinereţii lui, Eddie aştepta ore în şir ca taică-su să-i dea atenţie, stând cuminte pe şine sau ghemuit, cu pantalonii lui scurţi, cocoţat pe un cufăr în atelier. Spunea de multe ori: „Pot să fac şi eu ceva! Pot să fac şi eu ceva!", dar singura sarcină care i se încredinţa era să se târască pe sub roţi Ferris, dimineaţa, înainte de deschiderea parcului, ca să strângă monedele căzute din buzunarele clienţilor cu o noapte înainte.

Cel puţin patru seri pe săptămână, tatăl lui obişnuia să joace cărţi. Pe masă erau bani, sticle, ţigări şi reguli. Regula lui Eddie era simplă: nu deranja. Odată, încercase să stea lângă tatăl lui şi să se uite la cărţile acestuia, dar bătrânul lăsase jos trabucul şi izbucnise ca un tunet, plesnindu-l pe Eddie peste faţă cu dosul palmei. „Nu-mi mai sufla în ceafă", îi spusese. Eddie izbucnise în lacrimi, iar maică-sa îl trăsese lângă ea, uitându-se uimită la soţul ei. De atunci, Eddie nu se mai apropiase niciodată atât de mult.

În alte nopţi, când jocul de cărţi mergea prost şi sticlele se goliseră şi maică-sa adormise deja, tatăl lui Eddie tuna şi fulgera în camera lui Eddie şi a lui Joe. Se apleca deasupra jucăriilor lor amărâte şi le izbea de perete. Apoi îşi întindea copiii cu faţa în jos pe saltea, îşi scotea cureaua şi îi lovea cu ea peste fund urlând că îi cheltuiau banii pe prostii. Eddie se ruga de maică-sa să se trezească, dar chiar şi atunci când ea se trezea tatăl o avertiza „să

stea deoparte”. Văzând-o în hol, frământându-şi rochia, neajutorată cum era, îl făcea să se simtă şi mai groaznic.

Mâinile de pe sticla copilăriei lui Eddie au fost apoi grele, asprite de muncă şi roşii de mânie, astfel încât intrase în tinereţe cu ochii obosiţi, vineţi şi loviţi. Acesta a fost cel de-al doilea rău făcut, după neglijare. Răul violenţei. Eddie ajunsese să-şi poată da seama după greutatea paşilor pe care îi auzea de pe hol venind spre ei cât de rău aveau să o încaseze.

Prin toate astea, cu toate astea, Eddie îl adora în sufletul lui pe taică-su, pentru că fiii îşi adoră tatăl în ciuda celor mai cumplite fapte. În felul acesta se învaţă devotamentul. Înainte de a se putea dedica lui Dumnezeu sau unei femei, un băiat se dedică tatălui lui, chiar nebuneşte, chiar dincolo de orice explicaţie.

ŞI UNEORI, ca şi cum ar fi încercat să întreţină scânteile extrem de plăpânde ale unui foc, tatăl lui Eddie lăsa ca pe chipul lui să apară câte un semn de mândrie, care fisura masca dezinteresului. Pe terenul de baseball de lângă curtea şcolii de la numărul 14, tatăl lui stătea în spatele gardului, privindu-l pe Eddie cum joacă. Dacă Eddie arunca mingea în afară, taică-su dădea admirativ din cap, şi când făcea acest lucru Eddie sărea în jurul bazelor de bucurie. Alteori, când Eddie se întorcea după o bătaie pe stradă, tatăl lui observa încheieturile julite şi buza crăpată. Îl întreba „Ce-a păţit celălalt?” şi Eddie îi spunea că-i dăduse ce meritase. Şi acest lucru primea aprobarea tatălui. Când Eddie îi lovise pe cei doi puşti care îl necăjeau pe fratele lui – huliganii, cum le spusese maică-sa – Joe se ascunsese în camera lui, de ruşine, dar tatăl lui Eddie îi spusese: „Nu-l băga în seamă. Tu eşti ăla puternic. Tre’ să ai grijă de fratele tău. Să nu laşi pe nimeni să se atingă de el”.

Când Eddie începu gimnaziul, imită programul de vară al tatălui său, se trezea înainte de răsărit şi lucra la parc până se întuneca. La început, verifica roţile mai simple, manevrând pârghiile de frână, oprind treptat vagoanele trenului. În anii care urmară, lucră în atelier. Tatăl lui Eddie îl punea la încercare în probleme de reparaţii. Îi dădea un volan stricat şi-i spunea: „Rezolvă-l”. Îi arăta un lanţ încurcat şi-i spunea: „Rezolvă-l”. Aducea o apărătoare ruginită şi nişte şmirghel şi îi spunea: „Rezolv-o”. De fiecare dată, după îndeplinirea sarcinii, Eddie se ducea la taică-su cu lucrul acela şi îi spunea: „S-a rezolvat”.

Seara se adunau în jurul mesei, maică-sa se muncea şi asuda, gătind pe lângă cuptor, fratele lui, Joe, vorbea întruna, iar părul şi pielea îi miroseau a apă de mare.

Joe devenise un bun înotător şi avea o slujbă la piscina Ruby Pier în timpul verii. Joe vorbea de toţi oamenii pe care îi vedea acolo, de costumele lor de baie, de banii lor. Tatăl lui Eddie nu era deloc impresionat de toate astea. Odată, Eddie îl auzi vorbind cu maică-sa despre Joe. „Ăsta nu e destul de puternic ca să facă faţă la altceva decât la apă", spunea el.

Totuşi, Eddie îl invidia pe fratele lui pentru felul cum arăta seara, aşa de bronzat şi de curat. Unghiile lui Eddie, ca şi ale lui taică-su, erau pline de grăsime, şi la masă Eddie încerca să le cureţe cu unghia de la degetul cel mare. Odată, îi surprinse privirea lui taică-su observându-l şi-l auzi mârâind.

— E dovada că ai muncit din greu azi, îi spuse el şi-i arătă degetele lui cu unghiile murdare, înainte de a le înfăşura în jurul unui pahar de bere.

Pe atunci – era deja un adolescent lungan – Eddie nu făcea decât să dea din cap. Începuse un fel de joc cu taică-su, un joc cu semne, renunţând la cuvinte şi la afecţiunea fizică. Totul se petrecea înăuntru. Trebuia doar să ştii regulile jocului, atâta tot. Negarea afecţiunii. Răul făcut.

APOI, ÎNTR-O NOAPTE, încetă şi vorbitul. Asta a fost după război, când îi dăduseră drumul din spital şi ghipsul îi fusese scos de pe picior şi revenise în apartamentul familiei de pe strada Beachwood. Taică-su băuse la barul din apropiere şi venise acasă târziu, când Eddie deja adormise pe canapea. Întunericul luptei îl schimbase pe Eddie. Stătea mai mult în casă. Abia vorbea, chiar şi cu Marguerite. Stătea ore în şir privind pe fereastra bucătăriei, la carusel, frecându-şi genunchiul bolnav. Mama lui îi şoptea că „era nevoie de timp", dar taică-su devenea din ce în ce mai agitat pe zi ce trecea. El nu putea înţelege depresia. Pentru el asta însemna slăbiciune.

— Scoală-te, ţipă el, bolborosind cuvintele, şi caută-ţi de lucru!

Eddie tresări. Taică-su ţipa din nou.

— Scoală-te. Şi caută-ţi de lucru!

Bătrânul se clătina, dar înainta spre Eddie şi-l împinse.

— Scoală-te şi caută-ţi de lucru! Scoală-te şi caută-ţi de lucru!

Scoală-te... Şi... CAUTĂ-ŢI DE LUCRU!

Eddie ridică din umeri.

— Scoală-te şi caută-ţi de lucru! Scoală-te şi...

— DESTUL! ţipă Eddie, ridicându-se în picioare şi neluând în seamă durerea din genunchi.

Se uită lung la chipul lui taică-su, care era la doar câţiva centimetri de el. Simţea mirosul de alcool şi de ţigări.

Bătrânul aruncă o privire spre genunchiul lui Eddie. Vocea lui scăzu, devenind un mârâit.

— Vezi? Nu... te doare... aşa de tare!

Se dădu înapoi ca să-şi ia avânt să-l pocnească, dar Eddie îl apucă de braţ la jumătatea mişcării. Bătrânul făcu ochii mari. Era prima oară când Eddie se apăra, prima oară când făcea altceva decât să primească o bătaie de parcă ar fi meritat-o. Taică-su se uită la propriul lui pumn prins în strânsoare, se strâmbă, îşi umflă nările, scrâşni din dinţi şi se smuci înapoi, eliberându-şi braţul. Se uita la Eddie cu ochii unui om care vede un tren venind spre el.

De atunci nu mai vorbi cu fiul lui.

Asta a fost ultima amprentă lăsată pe sticla lui Eddie. Tăcerea. Bântui ultimii lor ani împreună. Tatăl lui Eddie nu spuse nimic când Eddie se mută la casa lui, când Eddie îşi începu slujba de taximetrist, când Eddie se însura; tăcea de fiecare dată când Eddie venea să o vadă pe maică-sa. Ea se rugă şi plânse şi-l imploră pe soţul ei să se răzgândească, să uite, dar tatăl lui Eddie, cu fălcile încleştate, nu-i spunea decât ceea ce spunea şi altora care îi puneau aceeaşi întrebare: „Băiatul a ridicat mâna la mine”. Şi cu asta încheia orice discuţie.

Toţi părinţii le fac rău copiilor lor. Aceasta a fost viaţa lor împreună. Neglijenţă. Violenţă. Tăcere. Şi acum, undeva dincolo de moarte, Eddie se izbi de un perete de metal şi căzu într-un nămete de zăpadă, dărâmat din nou de refuzul unui om după a cărui dragoste, aproape inexplicabil, încă mai tânjea, un om care îl ignora până şi în rai. Tatăl lui. Răul făcut.

— NU FI SUPĂRAT, îi spuse o voce de femeie. Nu te poate auzi.

Eddie îşi ridică privirea. În faţa lui, în zăpadă, stătea o femeie în vârstă. Avea faţa trasă, cu obrajii supţi, cu buzele rujate şi părul alb prins strâns la spate, un păr destul de rar, care lăsa să se vadă pe părţi pielea roz a capului. Avea ochii albaştri şi purta ochelari cu

ramă subţire.

Eddie nu-şi amintea de ea. Hainele ei nu erau de pe vremea lui, o rochie din mătase şi şal subţire, cu un corset brodat cu paiete şi o fundă de catifea chiar sub gât. Fusta ei avea o centură cu o imitaţie de diamant aplicată şi pe o parte erau găici şi catarame. Avea o ţinută elegantă, ţinând cu amândouă mâinile o umbrelă de soare. Eddie bănuia că fusese bogată.

— N-am fost dintotdeauna bogată, spuse ea, zâmbind ca şi cum l-ar fi auzit. Am crescut cam ca tine, la capătul unui oraş, obligată să mă las de şcoală la 14 ani.

— Am muncit mult. La fel şi surorile mele. Toţi banii pe care îi câştigam îi dădeam familiei.

Eddie o întrerupse. Nu mai voia o altă poveste.

— De ce nu mă poate auzi tatăl meu? întrebă el.

Ea zâmbi.

— Pentru că spiritul lui – întreg şi neatins – face parte din eternitatea mea. Dar el nu e de fapt aici. Tu eşti.

Şi de ce pentru *tine* tata trebuie să fie în siguranţă?

Ea se opri.

— Vino cu mine, spuse apoi.

DINTR-ODATĂ, SE AFLAU la poalele unui munte. Lumina din localul acela era acum doar o sclipire, ca o stea care căzuse într-o prăpastie.

— Frumos, nu-i aşa? spuse bătrâna doamnă.

Eddie îi urmări privirea. Chipul ei îi spunea ceva, ca şi cum i-ar fi văzut fotografia undeva.

— Dumneavoastră sunteţi... a treia mea persoană?

— Da, eu sunt, spuse ea.

Eddie se scarpină în cap. *Cine era femeia asta?* Cel puţin pe Omul Albastru, pe Căpitan ştiuse unde să-i regăsească în viaţa lui. De ce o necunoscută? De ce acum? Eddie sperase cândva ca moartea să fie o reuniune cu cei care plecaseră înaintea lui. Fusese la atât de multe înmormântări, lustruindu-şi pantofii negri, căutându-şi pălăria, stând în picioare într-un cimitir cu aceeaşi întrebare descurajantă: *„De ce ei au plecat şi eu am rămas?”* Mama lui. Fratele lui. Mătuşile şi unchii lui. Prietenul lui, Noel. Marguerite. „Într-o zi”, spunea preotul, „ne vom regăsi cu toţii în împărăţia Cerurilor.”

Unde erau ei, dacă acesta era raiul? Eddie se uita cu atenţie la femeia în vârstă pe care nu o cunoştea. Se simţea mai singur ca niciodată.

— Aş putea vedea Pământul? şopti el.

Ea clătină din cap în semn că nu.

— Aş putea vorbi cu Dumnezeu?

— Asta o poţi face oricând.

El ezită un pic înainte de a mai pune o întrebare.

— Mă pot întoarce?

Ea îl privi cu ochii micşoraţi.

— Înapoi?

— Da, înapoi, spuse Eddie. La viaţa mea. La acea ultimă zi. Pot face ceva? Pot promite că voi fi cuminte? Pot promite că voi merge la biserică tot timpul? Ceva?

— De ce? părea amuzată.

— De ce? repetă Eddie.

Lovi zăpada care nu era rece, cu mâna care nu simţi nicio umezeală.

— De ce? Pentru că nu înţeleg nimic din locul ăsta.

Pentru că nu mă simt un înger, dacă aşa ar trebui să mă simt. Pentru că nu simt că aş fi înţeles totul. Nici măcar nu-mi amintesc de propria mea moarte. Tot ce-mi amintesc sunt mânuţele alea două – fetiţa aceea pe care încercam să o salvez, înţelegeţi? Am tras-o deoparte şi probabil că am apucat-o de mânuţe şi atunci...

— Ridică din umeri.

— Ai murit? spuse femeia, zâmbind. Ai trecut dincolo? Mai departe? L-ai întâlnit pe Creatorul tău?

— Am murit, spuse el oftând. Şi asta e tot ce-mi amintesc. Apoi dumneavoastră, ceilalţi, toate astea. N-ar trebui să-ţi regăseşti liniştea când mori?

— Dar găseşti liniştea, spuse femeia, atunci când o cauţi în tine.

— Nu, spuse Eddie, scuturând din cap. Nu, nu o găseşti.

Se gândi să-i spună despre neliniştea pe care o simţea în fiecare zi de când se întorsese de la război, de coşmaruri, de neputinţa de a se mai entuziasma de vreun lucru, de momentele în care se ducea pe docuri singur şi privea peştii prinşi în năvoadele largi de sfoară, stânjenit de faptul că se vedea pe sine în postura acelor fiinţe alunecoase şi neajutorate, prinse şi lipsite de speranţa de a scăpa.

Nu-i spuse nimic din toate astea. În schimb observă:
— Nu vă supăraţi, doamnă, dar eu nici măcar nu vă cunosc.
— Dar eu te cunosc, spuse ea.
El o privi mirat.
— A, da? Cum vine asta?
— Ei bine, spuse ea, vei afla imediat.

APOI SE AŞEZĂ, deşi nu era nimic pe care să stea. Se odihnea pe aer şi stătea picior peste picior, ca doamnele, ţinându-şi spatele drept. Fusta ei lungă se răsfiră elegant în jurul ei. Bătea o briză uşoară şi Eddie simţi o boare de parfum.

— Cum spuneam, odinioară am fost o fată muncitoare. Aveam o slujbă într-un birt aflat într-un loc care se numea La Căluţul-de-Mare. Era lângă ocean, acolo unde ai crescut şi tu. Poate îţi mai aduci aminte?

Dădu din cap spre local şi Eddie îşi aminti deodată totul. Bineînţeles. Locul acela. Lua micul dejun acolo de obicei. O magherniţă unsuroasă, i se spunea. O dărâmaseră cu mulţi ani în urmă.

— Dumneavoastră? spuse Eddie, aproape râzând. Dumneavoastră eraţi chelneriţă la Căluţul-de-Mare?

— Da, spuse ea cu mândrie. Le serveam cafeaua muncitorilor de pe docuri, iar marinarilor plăcinta cu crab şi şuncă. Eram o tânără frumoasă pe atunci, aş putea spune. Am refuzat multe propuneri în căsătorie. Surorile mele mă bombăneau. „De ce eşti aşa de mofturoasă?” spuneau. „Ia-ţi un bărbat înainte să fie prea târziu’’

Apoi, într-o dimineaţă, cel mai chipeş gentleman pe care îl văzusem vreodată a intrat pe uşă. Purta un costum cu dungi şi o pălărie rotundă şi tare. Părul lui negru era tuns scurt şi mustaţa îi acoperea un zâmbet continuu. A dat din cap mulţumind când l-am servit, iar eu am încercat să nu-l privesc prea insistent. Dar când a început să vorbească cu colegul lui, i-am putut auzi râsul greu, puternic. L-am surprins de vreo două ori privind spre mine. Când a plătit, mi-a spus că îl cheamă Emile şi m-a întrebat dacă putea să mă mai vadă. Şi am ştiut, chiar atunci, că surorile mele nu mai aveau de ce să-şi facă griji că nu voi lua o decizie.

Iubirea noastră a fost un permanent prilej de bucurie, pentru că Emile era înstărit. M-a dus în locuri în care nu mai fusesem niciodată, mi-a cumpărat haine pe care nici nu le visasem şi feluri

de mâncare pe care nu le gustasem niciodată în viaţa mea săracă şi amărâtă. Emile făcuse avere destul de repede, investind în oţel şi cherestea. Era un mare cheltuitor, îi plăcea riscul – trecea peste orice atunci când voia ceva. Cred că de aceea a fost atras de o fată amărâtă ca mine. I-a detestat pe cei născuţi în huzur şi s-a bucurat să facă mai degrabă lucruri pe care „oamenii sofisticaţi” nu le-ar fi făcut niciodată.

Unul dintre aceste lucruri era să viziteze staţiunile de pe malul mării. Adora parcurile de distracţii, mâncarea sărată, ţiganii şi prezicătorii şi ghicitoarele. Şi amândoi iubeam marea. Într-o zi, când stăteam pe nisip, cu fluxul alunecând blând spre picioarele noastre, m-a cerut în căsătorie.

Am fost copleşită de bucurie. Am acceptat şi am auzit ţipetele copiilor care se jucau în apa oceanului. Emile a depăşit din nou limitele şi a jurat că va construi cât de curând un parc de distracţii doar pentru mine, pentru a păstra fericirea acelui moment – ca să rămânem mereu tineri.

Bătrâna doamnă zâmbi.

— Emile s-a ţinut de promisiune. Câţiva ani mai târziu, a făcut o afacere cu compania de căi ferate, care căuta o modalitate de a mări numărul de călători în timpul weekendului. Aşa au fost construite cele mai multe parcuri de distracţii, să ştii.

Eddie aprobă din cap. Ştia. Cei mai mulţi oameni nu ştiau asta. Credeau că parcurile de distracţii erau construite de spiriduşi, cu bastoane de acadea. De fapt, erau simple oportunităţi de afaceri pentru companiile de căi ferate, care le ridicau la capetele de rute, astfel încât navetiştii să aibă un motiv să călătorească şi în weekend. *Ştii unde lucrez?* obişnuia să spună Eddie. *La capătul liniei. Acolo lucrez.*

— Emile, continuă femeia, a construit cel mai minunat loc, un chei masiv, folosind cheresteaua şi oţelul pe care le avea deja. Apoi au apărut instalaţiile acelea magice – curse şi roţi şi bărci şi căi ferate în miniatură. A fost importat şi un carusel din Franţa şi o roată Ferris de la o expoziţie internaţională din Germania. Erau turnuri şi cupole şi mii de lumini incandescente, atât de strălucitoare noaptea, încât puteai vedea parcul de pe puntea vaporului de pe ocean.

Emile a angajat sute de muncitori din oraş şi circari şi muncitori străini. A adus animale şi acrobaţi şi clovni. Poarta de la intrare a

fost ultimul lucru construit şi a fost cu adevărat măreaţă. Toată lumea spunea asta. Când a fost gata, m-a dus acolo legată la ochi. Când m-a dezlegat, am văzut.

Doamna făcu un pas înapoi, îndepărtându-se puţin de Eddie. Se uită la el uimită, ca şi cum ar fi fost dezamăgită.

— Intrarea? spuse ea. Nu-ţi aminteşti? Nu te-ai întrebat niciodată de unde vine numele? Unde lucrai? Unde lucra tatăl tău?

Îşi atinse încet pieptul cu mâna înmănuşată în alb. Apoi se aplecă, de parcă s-ar fi prezentat foarte politicos.

— Eu, spuse, eu sunt Ruby.

Astăzi este ziua lui Eddie

Împlineşte 33 de ani. Se trezeşte brusc, tuşind ca să poată respira. Părul lui des, negru este năclăit de sudoare. Clipeşte des în întuneric, încercând cu disperare să se concentreze asupra braţului său sau a încheieturilor, asupra a orice, ca să se convingă că este aici, în apartamentul de deasupra brutăriei, şi nu acolo, în război, în satul acela care arde. Visul acesta. Oare va înceta vreodată?

Este înainte de 4 dimineaţa. Nu are rost să încerce să mai adoarmă. Aşteaptă până când răsuflarea revine la ritmul normal, apoi se dă jos încet din pat, încercând să nu-şi trezească soţia. Coboară întâi piciorul drept, din obişnuinţă, ca să ajute imobilitatea inevitabilă a celui stâng. Eddie începe fiecare dimineaţă în acelaşi fel. Un pas şi o şchiopătură.

În baie, se uită la ochii înroşiţi şi dă cu apă pe faţă. Întotdeauna e acelaşi vis: Eddie rătăcind prin flăcări, în Filipine, în ultima noapte de război. Bordeiele satului sunt înghiţite de foc şi se aude un zgomot ascuţit şi foarte puternic. Ceva nevăzut loveşte piciorul lui Eddie şi el încearcă să pareze lovitura, dar nu reuşeşte, apoi parează din nou şi din nou ratează. Flăcările sunt din ce în ce mai mari, huruie ca un motor, apoi apare Smitty strigându-l pe Eddie, urlând. „Haide! Haide!” Eddie încearcă să vorbească, dar când deschide gura zgomotul acela ascuţit izbucneşte din gâtlejul lui. Apoi ceva îi apucă piciorul cu putere, trăgându-l în pământul mocirlos.

Apoi se trezeşte. Lac de sudoare. Palid. Întotdeauna la fel. Cea mai rea parte nu este însă faptul că nu mai poate dormi. Cea mai urâtă este întunecimea pe care visul o lasă deasupra lui, un filtru

cenuşiu care înnorează ziua. Până şi momentele lui de fericire sunt închise, ca nişte bule de aer îndesate într-un strat de gheaţă.

Se îmbracă în linişte şi coboară. Taxiul este parcat lângă colţ, în locul obişnuit, iar Eddie şterge umezeala de pe parbriz. Nu vorbeşte niciodată despre această întunecime cu Marguerite. Ea îl mângâie pe păr şi spune „Ce s-a întâmplat?", iar el îi răspunde „Nimic, sunt doar obosit" şi atât. Cum i-ar putea explica tristeţea asta, când ea ar trebui să îl facă fericit? Adevărul este că nici el nu şi-o poate explica. Tot ce ştie este că e ceva în faţa lui, ceva care nu-l lasă să înainteze, până când, cu timpul, a renunţat la anumite lucruri, a renunţat să studieze ingineria şi a renunţat şi la ideea de a călători. S-a aşezat în viaţa lui. Şi a rămas acolo.

În noaptea asta, întorcându-se de la muncă, Eddie parchează maşina în colţ. Urcă încet scările. Din apartamentul lui aude muzica, un cântec cunoscut.

M-ai făcut să te iubesc,
Eu nu voiam,
Eu nu voiam.

Deschide uşa şi vede un tort pe masă şi o punguţă albă, legată cu o fundă.

— Dragule? strigă Marguerite din dormitor. Tu eşti?

Ridică punguţa aceea albă. Bomboane cu ciocolată. De pe chei.

— Mulţi ani trăiască...

Marguerite apare, cântând cu vocea ei caldă şi dulce. Arată minunat, poartă rochia cu imprimeu care îi place lui Eddie, cu părul aranjat şi buzele rujate. Eddie simte nevoia să tragă aer în piept, ca şi cum nu i s-ar cuveni un asemenea moment. Se luptă cu întunericul din el, spunându-i „Lasă-mă în pace! Lasă-mă să simt ce-ar trebui să simt". Marguerite termină cântecul şi îl sărută pe buze.

— Vrei să ne luptăm pentru bomboane? şopteşte ea.

El vrea să o sărute din nou. Cineva bate la uşă.

— Eddie! Eşti acolo? Eddie?

Domnul Nathanson, brutarul, care locuieşte la parter, în spatele magazinului. E chemat la telefon. Când Eddie deschide uşa, el stă în prag, îmbrăcat într-un capot. Pare îngrijorat.

— Eddie, spune el. Coboară. Ai un telefon. Cred că s-a întâmplat ceva cu tatăl tău.

Eu sunt Ruby.

Dintr-odată totul capătă sens pentru Eddie, înţelege de ce femeia aceea i se părea cunoscută. Văzuse o fotografie, undeva în atelierul de reparaţii, printre cărţile şi documentele vechi lăsate de vechii proprietari ai parcului.

— Intrarea veche… spuse Eddie.

Ea dădu din cap cu satisfacţie. Intrarea iniţială în Ruby Pier fusese ca o referinţă, o uriaşă arcadă asemănătoare cu un templu istoric francez, cu coloane înalte şi o boltă arcuită. Chiar sub boltă, pe sub care treceau toţi clienţii, era pictat chipul unei femei frumoase. Această femeie. Ruby.

— Dar a fost distrusă cu mult timp în urmă, spuse Eddie. A fost un mare…

Se opri.

— Incendiu, continuă bătrâna. Da, un mare incendiu. Îşi lăsă în jos bărbia, cu ochii privind prin lentile, ca şi cum ar fi citit ceva în poală.

— Era Ziua Independenţei, 4 Iulie – o sărbătoare. Emile iubea sărbătorile. „E bine pentru afacere”, spunea el. Dacă mergea bine de Ziua Independenţei, toată vara avea să meargă la fel. Aşa că Emile a organizat focuri de artificii. A adus o orchestră. A angajat chiar şi câţiva muncitori în plus, în mare parte zilieri, doar pentru weekend. Dar ceva s-a întâmplat în noaptea dinaintea sărbătorii. Era foarte cald, chiar şi după apusul soarelui, şi câţiva zilieri aleseseră să doarmă afară, în spatele barăcilor. Au făcut un foc într-un butoi de metal ca să-şi prăjească mâncarea. Toată noaptea au băut şi au petrecut. Muncitorii puseseră mâna pe câteva artificii mai mici. Le-au montat. Bătea vântul. Câteva scântei au zburat. Pe vremea aceea totul era făcut din lemn şi smoală…

Scutură din cap.

— Restul s-a petrecut foarte repede. Focul s-a întins spre promenadă, spre chioşcurile de mâncare şi spre cuştile animalelor. Zilierii au fugit. Până să vină cine va să ne anunţe, Ruby Pier era în flăcări. Am văzut de la fereastră o îngrozitoare flacără portocalie. Auzeam nechezatul cailor şi huruitul motoarelor de pompat apă ale maşinilor de pompieri. Oamenii ieşiseră cu toţii pe stradă. L-am implorat pe Emile să nu se ducă, dar a fost inutil. Bineînţeles că s-a dus. S-a dus spre focul acela îngrozitor, ca să-şi salveze anii de

muncă, şi şi-a pierdut cumpătul de furie şi de teamă, iar când poarta a luat foc, poarta cu numele şi poza mea, şi-a pierdut minţile cu totul. Încerca să arunce găleţi de apă, când o coloană s-a prăbuşit peste el.

Îşi împreună degetele şi le duse la buze.

— Într-o singură noapte, vieţile noastre s-au schimbat pentru totdeauna. Iubitor de risc cum era, Emile nu făcuse decât o minimă asigurare pentru chei. A pierdut toată averea. Minunatul lui dar pentru mine era distrus. De disperare, a vândut pământurile acelea arse unui afacerist din Pennsylvania pentru mult mai puţin decât valorau. Afaceristul a păstrat numele, Ruby Pier, şi, cu timpul, a redeschis parcul. Dar nu mai era al nostru. Sufletul lui Emile era ruinat, ca şi trupul lui.

I-au trebuit trei ani ca să reuşească să meargă singur din nou. Ne-am mutat, undeva în afara oraşului, într-un apartament micuţ, unde ne-am trăit viaţa modest, eu îngrijindu-mi soţul rănit şi nutrind în tăcere o singură dorinţă.

Se opri.

— Ce dorinţă? Întrebă Eddie.

— Ca el să nu fi construit niciodată acel loc.

DOAMNA TĂCU. Eddie privi imensul cer de culoarea jadului. Se gândi de câte ori îşi dorise acelaşi lucru, ca acela care construise Ruby Pier să fi făcut altceva cu banii lui.

— Îmi pare rău pentru soţul dumneavoastră, spuse Eddie, în mare parte pentru că nu ştia ce altceva să spună.

Doamna zâmbi.

— Îţi mulţumesc, dragul meu. Dar noi am mai trăit mulţi ani după incendiul acela. Am avut trei copii.

Emile era mai tot timpul bolnav, mai tot timpul în spital. M-a lăsat văduvă pe la 50 de ani. Vezi chipul acesta, ridurile astea?

Îşi întoarse pe rând obrajii, ca să-i vadă.

— Am muncit pentru fiecare.

Eddie se încruntă.

— Nu înţeleg. Ne-am întâlnit vreodată…? Aţi mai venit la chei?

— Nu, spuse ea. N-am mai vrut să văd cheiul niciodată. Copiii mei mergeau acolo şi nepoţii şi strănepoţii. Dar eu nu. Imaginea mea despre rai era cât mai departe de ocean posibil, înapoi în localul acela aglomerat, când viaţa mea era simplă, când Emile îmi

făcea curte.

Eddie îşi frecă tâmplele. Respirând, expiră abur.

— Dar de ce sunt eu aici? spuse el. Adică, povestea dumneavoastră, incendiul, totul s-a întâmplat înainte ca eu să mă fi născut.

— Şi lucrurile care se întâmplă înainte de a ne naşte ne influenţează, spuse ea. Iar oamenii care au trăit înaintea ta te influenţează şi ei. În fiecare zi trăim în locuri care n-ar fi existat niciodată dacă n-ar fi fost cei de dinaintea noastră. Locurile unde muncim, acolo unde ne petrecem cel mai mult timp – adesea credem că au început odată cu sosirea noastră. Nu-i adevărat.

Îşi împreună degetele.

— Dacă n-ar fi fost Emile, n-aş fi avut soţ. Dacă n-ar fi fost căsătoria noastră, n-ar fi existat niciun chei. Dacă n-ar fi fost cheiul, tu n-ai fi ajuns să lucrezi acolo.

Eddie se scarpină în cap.

— Deci, dumneavoastră sunteţi aici ca să-mi vorbiţi despre muncă?

— Nu, dragul meu, răspunse Ruby cu o voce blândă. Eu sunt aici ca să-ţi spun cum a murit tatăl tău.

TELEFONUL ERA de la mama lui Eddie. Tatăl lui se prăbuşise în după-amiaza aceea, în partea dinspre est a promenadei, lângă Roata Rachetelor pentru juniori. Avea febră foarte mare.

— Eddie, mi-e teamă, spuse maică-sa, cu vocea tremurătoare.

Îi spusese despre o noapte, din săptămâna aceea, când tatăl lui se întorsese în zori, ud până la piele. Avea hainele pline de nisip. Îşi pierduse un pantof. Eddie ar fi putut paria că mirosea şi a băutură.

— Tuşea, îi explicase maică-sa. Acum e mai rău. Ar fi trebuit să chemăm un doctor imediat…

Cuvintele i se încurcau.

— S-a dus la lucru în ziua aceea, spuse, aşa bolnav cum era, cu centura de unelte şi cu ciocanul, – ca întotdeauna – dar n-a mâncat nimic în seara aia, iar când s-a băgat în pat a început să respire greu şi şuierat şi să transpire foarte tare. A doua zi a fost şi mai rău.

Apoi, după-amiază, s-a prăbuşit. Doctorul a spus că e pneumonie. Oh, ar fi trebuit să fac ceva. Ar fi trebuit să *fac* ceva…

— Ce puteai să faci? întrebă Eddie.

Era furios că ea lua asta asupra ei. Era vina beţivului de taică-su. O auzi plângând în telefon.

TATĂL LUI EDDIE obişnuia să spună că petrecuse atâţia ani lângă ocean, încât ajunsese să respire apa mării. Acum, departe de ocean, ţintuit în patul de spital, trupul lui tremura ca un peşte aruncat pe uscat. Apărură complicaţii. O congestie pulmonară. Starea lui trecu dintr-o fază destul de bună, într-una stabilă şi apoi într-una gravă. Prietenii nu mai spuneau „O să fie acasă peste o zi”, ci „Cam într-o săptămână e acasă”. În absenţa tatălui lui, Eddie ajută la chei, lucrând serile, după slujba de taximetrist, ungând şine, verificând frânele, testând pârghiile, chiar reparând în atelier bucăţile stricate ale vreunei roţi.

Ceea ce făcea de fapt era să păstreze slujba tatălui lui. Proprietarii apreciară efortul lui şi îl plătiră la jumătate din cât câştiga tatăl lui. El îi dădu banii maică-sii, care mergea la spital în fiecare zi şi dormea acolo în cele mai multe nopţi. Eddie şi Marguerite îi făceau curăţenie acasă şi îi luau de mâncare.

Pe vremea când Eddie era adolescent, dacă începea să se plângă sau să se arate plictisit de chei tatăl lui izbucnea:

— Ce? Nu-i destul de bun pentru tine?

Iar mai târziu, când îi sugeră lui Eddie să-şi ia o slujbă acolo după ce avea să termine liceul, Eddie începu să râdă, iar taică-su îi spuse din nou:

— Ce? Nu-i destul de bun pentru tine?

Şi înainte ca Eddie să plece la război, când plănuia s-o ia de nevastă pe Marguerite şi să devină inginer, taică-su îi spuse:

— Ce? Nu-i destul de bun pentru tine?

Acum, în ciuda tuturor, iată-l aici, pe chei, făcând slujba lui taică-su.

În cele din urmă, într-o noapte, Eddie se duse la spital chemat de urgenţă de maică-sa. Intră încet în cameră. Tatăl lui, care refuzase ani de zile să-i vorbească, nu mai avea acum putere nici măcar să încerce. Îşi privi fiul cu pleopele grele. Eddie, după ce se chinui să găsească măcar două vorbe pe care să le spună, făcu singurul lucru care-i veni în minte: îşi ridică mâinile şi-i arătă lui taică-su degetele murdare de grăsimea întăritǎ.

— Nu te obosi prea mult, copile, îi spuneau ceilalţi muncitori. Bătrânul tău o să-şi revină. Este cel mai puternic tip pe care l-am

văzut.

RAREORI PĂRINŢII îşi lasă copiii să plece, aşa că aceştia sunt cei care trebuie să-i părăsească. Merg înainte. Se mută. Momentele definitorii pentru ei – aprobarea mamei, un semn de mândrie al tatălui – sunt acoperite de momente ale propriilor realizări. Nu trece mult şi, pe măsură ce apar ridurile şi inima slăbeşte, copiii aceia încep să înţeleagă; propriile lor poveşti, toate realizările lor stau peste poveştile părinţilor, pietre peste alte pietre, în albia râului vieţii lor.

Când află vestea că tatăl lui murise – „s-a dus”, cum îi spusese o asistentă, ca şi cum s-ar fi dus să ia lapte – Eddie simţi cel mai pustiu sentiment de furie, o furie care te prinde ca într-o colivie. Ca majoritatea fiilor de muncitor, Eddie îşi imaginase că tatăl lui avea să moară într-un mod eroic, care să contrazică simplitatea vieţii lui. Dar nu era nimic eroic într-un beţiv căzut pe plajă.

A doua zi, se duse în apartamentul părinţilor lui, în dormitorul lor, deschise toate sertarele, ca şi cum ar fi putut găsi ceva din taică-su acolo, undeva. Scotoci printre monede, un ac de cravată, o sticluţă de coniac de mere, benzi de cauciuc, facturi de lumină, creioane, o brichetă cu o sirenă desenată pe o parte. Până la urmă, găsi un pachet de cărţi de joc. Îl băgă în buzunar.

ÎNMORMÂNTAREA FU restrânsă şi scurtă. În săptămânile care urmară, mama lui Eddie trăi ca în transă. Vorbea cu soţul ei ca şi cum ar fi fost acolo. Ţipa la el să stingă radioul. Gătea pentru doi. Umfla pernele pe ambele părţi ale patului, chiar dacă numai pe o parte dormise cineva.

Într-o noapte, Eddie o văzu aranjând nişte vase pe bufet.

— Lasă-mă să te ajut, îi spuse Eddie.

— Nu, nu, îi răspunse maică-sa, o să le aşeze taică-tu sus.

Eddie îşi puse o mână pe umărul ei.

— Mamă, spuse încet, tata s-a dus.

— Unde s-a dus?

A doua zi, Eddie merse la dispecer să spună că nu mai vine la slujbă. Două săptămâni mai târziu, el şi Marguerite se mutară în clădirea în care crescuse Eddie – pe strada Beachwood, apartamentul 6B – o clădire cu coridoare strâmte şi cu fereastra de la bucătărie dând spre carusel; Eddie acceptă o slujbă care să-i

permită să aibă grijă de mama lui, o slujbă pentru care se pregătise vară de vară: mecanic de întreţinere la Ruby Pier. Eddie nu spuse niciodată cuiva – nici soţiei, nici mamei lui, nimănui – dar îşi blestemase tatăl pentru că murise şi îl prinsese în exact viaţa aceea de care încercase să scape; o viaţă care, aşa cum îl auzise odată râzând pe bătrânul acum mort, nu era de nasul lui.

Astăzi este ziua iui Eddie

Împlineşte 37 de ani. I se răceşte micul dejun.

— Tu vezi sarea pe undeva? îl întreabă Eddie pe Noel.

Noel, mestecând cu gura plină de cârnaţi, se strecoară din gheretă, se apleacă deasupra unei mese şi apucă o solniţă.

— Uite, mormăie. La mulţi ani!

Eddie o scutură cu putere.

— Cât de greu poate să fie să ţii sarea pe masă?

— Ce? Te-ai făcut director? spune Noel.

Eddie zâmbeşte. Dimineaţa este deja foarte călduroasă şi grea de umezeală. Asta este rutina lor zilnică: mic dejun, o dată pe săptămână, sâmbăta dimineaţa, înainte ca parcul să o ia razna. Noel lucrează la o spălătorie chimică. Eddie l-a ajutat să obţină contractul pentru uniformele de întreţinere de la Ruby Pier.

— Ce zici de tipu' ăsta fain? spune Noel.

Are o revistă Life *deschisă la fotografia unui politician tânăr.*

— Cum poate omu' ăsta să candideze ca preşedinte? E doar un puşti!

Eddie zâmbeşte.

— Are cam vârsta noastră.

— Vorbeşti serios? spune Noel.

Ridică o sprânceană.

— Am crezut că tre' să fii mai bătrân ca să fii preşedinte.

— Noi suntem mai bătrâni, mormăie Eddie.

Noel închide revista. Cu vocea scăzută spune:

— Ei, ai auzit ce s-a întâmplat la Brighton?

Eddie dă din cap. Soarbe din cafea. Auzise. Un parc de distracţii. O roată cu gondole. Ceva s-a rupt. O mamă şi fiul ei au căzut de la 20 de metri şi au murit.

— Cunoşti pe cineva acolo? întreabă Noel.

Eddie îşi pune limba între dinţi. Din când în când aude asemenea

poveşti, despre vreun accident în cine ştie ce parc, şi se scutură ca şi cum i-ar zbura o viespe pe lângă ureche. Nu trece o zi în care să nu-şi facă griji că asta s-ar putea întâmpla şi aici, la Ruby Pier, sub supravegherea lui.

— Nu, spune el. Nu ştiu pe nimeni la Brighton.

Îşi ţintuieşte privirea pe fereastră, urmărind un grup mare de oameni care se îndreaptă dinspre staţia de tren spre plajă. Au prosoape, umbrele, coşuri de nuiele cu sandviciuri împachetate în hârtie. Unii au chiar şi cel mai nou lucru: scaune pliante, făcute din aluminiu uşor.

Un bătrân cu o pălărie cu boruri largi trece fumând un trabuc.

— Ia uite la omul acela, spune Eddie. Îţi spun eu, o să scape trabucul pe jos.

— Da? face Noel. Chiar?

— Cade într-o crăpătură, apoi începe să ardă. Îi simţi mirosul. Chimicalele alea pe care le pun pe lemn. Începe să scoată fum imediat. Ieri, m-am luat de un puşti, care n-avea mai mult de patru ani, voia să pună un trabuc în gură.

Noel se strâmbă.

— Şi?

Eddie se întoarce într-o parte.

— Şi nimic. Oamenii ar trebui să fie mai atenţi, asta-i tot.

Noel îşi îndeasă o furculiţă plină de cârnaţi în gură.

— Da' ştiu că eşti distractiv. Întotdeauna eşti aşa de vesel de ziua ta?

Eddie nu-i răspunde. Întunecimea aceea veche s-a aşezat lângă el. Deja s-a obişnuit cu ea, îi face loc, aşa cum îi faci loc cuiva într-un autobuz aglomerat.

Se gândeşte la ce are de făcut astăzi. Oglinda spartă de la Casa Distracţiei. Garnituri noi pentru ghidoane. Lipici, îşi aduce aminte, trebuie să mai comande lipici. Se gândeşte la sărmanii oameni din Brighton. Se întreabă cine o fi responsabil acolo.

— La ce oră termini azi? întreabă Noel.

Eddie oftează.

— O să fie aglomerat. Vară. Sâmbăta. Ştii.

Noel ridică o sprânceană.

— Am putea merge la curse pe la şase.

Eddie se gândeşte la Marguerite. Întotdeauna se gândeşte la Marguerite când Noel îi propune să meargă la cursele de cai.

— Hai, doar e ziua ta, spune Noel.

Eddie înfige o furculiţă într-un ou, care e prea rece acum ca să-şi mai bată capul cu el.

— Bine, spune el.

A treia lecţie

— A FOST CHIAR AŞA DE RĂU PE CHEI? întrebă bătrâna doamnă.

— Nu a fost alegerea mea, spuse Eddie oftând. Mama avea nevoie de ajutor. Şi am dat dintr-una în alta. Anii au trecut, n-am mai plecat niciodată. N-am locuit niciodată în altă parte. Niciodată n-am câştigat prea mulţi bani. Ştii cum e – te obişnuieşti cu ceva, oamenii se bazează pe tine, iar într-o zi te trezeşti şi nu poţi deosebi marţea de joi. Faci aceleaşi lucruri plictisitoare, eşti un om al roţilor de distracţii, exact ca...

— Tatăl tău?

Eddie nu spuse nimic.

— A fost dur cu tine, spuse doamna în vârstă.

Eddie îşi plecă ochii.

— Da, şi?

— Poate că şi tu ai fost dur cu el?

— Mă îndoiesc. Ştii când mi-a vorbit ultima oară?

— Ultima oară a încercat să te lovească.

Eddie îi aruncă o privire.

— Şi ştii care a fost ultimul lucru pe care mi l-a spus? „Caută-ţi de lucru!” Grozav tată, nu?

Doamna îşi strânse buzele.

— Te-ai apucat de lucru după asta. Ţi-ai revenit.

Eddie simţea cum furia urcă în el.

— Uite ce e, îi aruncă el, nu l-ai cunoscut pe omul ăsta.

— Ai dreptate.

Se ridică.

— Dar ştiu ceva ce tu nu ştii şi e timpul să-ţi arăt.

RUBY DESENĂ UN cerc în zăpadă cu vârful umbreluţei de soare. Când Eddie privi în interiorul cercului, simţi că ochii i se desprind din orbite şi pornesc singuri la drum, coborând prin spărtura aceea, departe, într-un alt moment din viaţa lui. Imaginile se limpeziră. Era cu mulţi ani în urmă, în fostul lui apartament. Putea să vadă şi

în faţă, şi în spate, şi în sus, şi în jos.

Şi iată ce văzu:

O văzu pe mama lui stând preocupată la masa din bucătărie. Îl văzu pe Mickey Shea stând în faţa ei. Mickey arăta îngrozitor. Era ud leoarcă şi îşi tot freca fruntea şi nasul cu mâinile. Începu să suspine. Mama lui Eddie îi aduse un pahar cu apă. Îi făcu semn să aştepte, apoi se îndreptă spre dormitor şi închise uşa. Îşi scoase pantofii şi capotul. Căuta o fustă şi o bluză.

Eddie putea vedea toată camera, dar nu auzea ce spuneau cei doi, era doar un zgomot nedesluşit. Îl văzu pe Mickey, în bucătărie, neuitându-se la paharul de apă, scoţând o sticlă din buzunar şi sorbind din ea. Apoi, se ridică încet şi se îndreptă spre dormitor. Deschise uşa.

Eddie o văzu pe mama lui, pe jumătate dezbrăcată, întorcându-se cu uimire. Mickey se împleticea. Îşi trase un capot pe ea. Mickey se apropie. Mâinile ei se ridicară instinctiv ca să-l oprească. Mickey încremeni pentru o clipă, apoi o apucă de mână şi o înghesui spre un perete, aplecându-se deasupra ei, ţinând-o strâns de încheietură. Ea se zbătu, apoi strigă şi-l împinse pe Mickey în timp ce tot încerca să-şi strângă capotul. El era mai mare şi mai puternic şi îşi îngropa faţa nebărbierită sub obrazul ei, lăsând să cadă lacrimi pe gâtul ei. Apoi uşa de la intrare se deschise şi tatăl lui Eddie intră, ud din cauza ploii, cu un ciocan atârnând agăţat de centură. Alergă spre dormitor şi-l văzu pe Mickey îmbrăţişând-o pe nevastă-sa. Tatăl lui Eddie strigă la el. Ridică ciocanul. Mickey îşi puse mâinile în jurul capului şi se repezi spre uşă, lovindu-l din lateral pe tatăl lui Eddie. Mama lui Eddie plângea, cu pieptul zguduit, cu faţa brăzdată de lacrimi. Soţul ei o apucă de umeri. O scutură cu putere. Capotul căzu. Amândoi ţipau. Apoi tatăl lui Eddie plecă, zdrobind o lampă cu ciocanul în timp ce ieşea. Se repezi pe scări şi fugi în noaptea ploioasă.

— CE-A FOST ASTA? strigă Eddie, nevenindu-i să creadă. Ce naiba a fost ASTA?

Doamna în vârstă nu spunea nimic. Se dădu într-o parte a cercului de zăpadă şi mai desenă unul. Eddie încercă să nu se mai uite în jos. Dar nu se putu abţine. Alunecă din nou, devenind martor la o altă scenă.

Iată ce văzu: văzu o ploaie torenţială la cel mai îndepărtat capăt

al cheiului – „capătul din nord”, cum era numit – un podeţ îngust care se întindea până departe în ocean. Cerul era de un negru albăstrui. Ploaia cădea în rafale. Mickey Shea se împleticea spre marginea podeţului. Căzu la pământ, vomitând. Rămase întins acolo o clipă, cu faţa spre cerul întunecat, apoi se rostogoli pe o parte, sub grilajul de lemn. Se prăbuşi în apă.

Tatăl lui Eddie apăru după câteva momente, alergând agitat, cu ciocanul în mână. Trase de grilaj, cercetând apa. Vântul arunca ploaia în toate părţile. Hainele îi erau ude leoarcă, iar centura lui de piele pentru unelte era aproape neagră de la umezeală. Văzu ceva în valuri. Se opri, îşi scoase centura, un pantof, încercă să-l scoată şi pe celălalt, renunţă, se strecură sub grilaj şi sări, plesnind zgomotos, în oceanul agitat.

Mickey se zbătea în vârtejul puternic al apei mării, pe jumătate inconştient, vomitând un lichid galben şi vâscos. Tatăl lui Eddie înotă până la el, strigând împotriva vântului. Îl apucă pe Mickey. Mickey se smuci. Tatăl lui Eddie îl apucă din nou. Cerul explodă într-un tunet, în vreme ce ploaia cădea neîntrerupt cu putere. Cei doi se loveau şi se zbăteau în mişcarea sălbatică a valurilor.

Mickey tuşi puternic când tatăl lui Eddie îl prinse de braţ şi i-l puse pe după umărul lui. Se scufundă, ieşi la suprafaţă, apoi, încordându-se ca să susţină greutatea corpului lui Mickey, se îndreptă spre mal. Dădea din picioare. Înaintau. Un val îi trase în jos. Apoi înaintară iar. Oceanul se zbătea şi se frământa, dar tatăl lui Eddie rămase neclintit cu braţul lui Mickey în jurul umerilor, azvârlind din picioare, clipind des ca să poată vedea.

Prinseră creasta unui val care-i aruncă înainte, spre mal. Mickey mormăia şi gâfâia. Tatăl lui Eddie scuipa apa de mare. Părea că totul durează de o veşnicie; ploaia cădea neîncetat, spuma albă le lovea feţele, iar ei, gâfâind zgomotos, dădeau cu putere din mâini. În cele din urmă, un val înalt, rotund, îi ridică şi îi aruncă pe nisip, iar tatăl lui Eddie se rostogoli de sub braţele lui Mickey şi putu să-l tragă de mâini, ca să nu fie din nou înghiţit de curent. Când valurile se retraseră, îl târî pe Mickey cu un ultim efort, apoi se prăbuşi pe mal, cu gura deschisă, înghiţind nisip ud.

VEDEREA LUI EDDIE se întoarse în trupul lui. Se simţea epuizat, terminat, ca şi cum ar fi fost el însuşi prins în ocean. Îşi simţea capul greu. Părea că nu mai ştie nimic din tot ce crezuse că ştie

despre tatăl lui.

— Ce voia să facă? şopti.

— Să-şi salveze prietenul, spuse Ruby.

Eddie se uită la ea cu ochii mari.

— Halal prieten. Dacă aş fi ştiut ce făcuse, l-aş fi lăsat să se înece.

— Şi tatăl tău s-a gândit la asta, spuse doamna în vârstă. Alergase după Mickey ca să-l bată, poate chiar ca să-l ucidă. Dar în cele din urmă, n-a putut. Ştia cine era Mickey. Îi cunoştea defectele. Ştia că bea. Ştia că nu gândea întotdeauna limpede. Dar cu ani în urmă, când tatăl tău căuta de lucru, Mickey a fost cel care l-a trimis la proprietarul cheiului şi a pus o vorbă bună pentru el. Şi când te-ai născut tu, Mickey a fost cel care le-a împrumutat părinţilor tăi puţinii bani pe care îi avea, ca să poată să hrănească încă o gură. Tatăl tău lua în serios prieteniile vechi.

— Staţi un pic, doamnă, se repezi Eddie. Aţi văzut ce i-a făcut nenorocitul ăla mamei mele?

— Am văzut, spuse cu tristeţe doamna. A greşit, dar lucrurile nu sunt întotdeauna ceea ce par. Mickey fusese concediat în după-amiaza aceea. Adormise în timpul turei, prea beat ca să se trezească, iar şefii lui au spus că asta era prea mult. A primit vestea la fel cum primea toate veştile proaste, bând şi mai mult, era plin de whisky când a ajuns la mama ta. Cerşea ajutor. Îşi voia slujba înapoi. Tatăl tău lucra până târziu. Mama ta trebuia să-l ducă pe Mickey la el. Mickey era necioplit, dar nu era rău. În momentul acela era pierdut, iar ceea ce a făcut a fost din disperare şi singurătate. A acţionat din impuls. Un impuls rău. Şi tatăl tău a acţionat din impuls, dar, chiar dacă primul impuls a fost să ucidă, impulsul final a fost să-l salveze pe omul ăla.

Îşi împreună mâinile pe mânerul umbreluţei.

— Aşa s-a îmbolnăvit, bineînţeles. A stat acolo pe plajă ore întregi, ud leoarcă şi extenuat, până a avut putere să se întoarcă acasă. Tatăl tău nu mai era tânăr. Avea deja în jur de 50 de ani.

— 56, spuse Eddie sec.

— 56, repetă doamna. Trupul lui era slăbit, oceanul îl făcuse vulnerabil, pneumonia a pus stăpânire pe el şi, cu timpul, a murit.

— Din cauza lui Mickey? întrebă Eddie.

— Din cauza loialităţii, spuse ea.

— Oamenii nu mor din cauza loialităţii.

— Nu?

Zâmbi ea.

— Religia? Guvernul? Nu suntem uneori loiali până la moarte acestor lucruri?

Eddie dădu din cap.

— E chiar mai bine, spuse ea, să fim loiali unul altuia.

APOI, CEI DOI rămaseră pe valea aceea plină de zăpadă încă mult timp. Cel puţin lui Eddie i se păru mult. Nu mai putea aprecia cât durau toate astea.

— Ce s-a întâmplat cu Mickey Shea? spuse Eddie.

— A murit singur, câţiva ani mai târziu, spuse doamna. A băut până a ajuns în mormânt. Nu s-a iertat niciodată pentru ce s-a întâmplat.

— Dar tatăl meu, spuse Eddie, frecându-şi bărbia. N-a spus niciodată nimic.

— N-a vorbit niciodată de noaptea aceea, nici cu mama ta, nici cu altcineva. Îi era ruşine pentru ea, pentru Mickey, pentru el însuşi. În spital, n-a mai vorbit deloc. Tăcerea a fost scăparea lui, dar tăcerea este rareori un refugiu. Gândurile tot îl bântuiau. Într-o noapte, răsuflarea i s-a încetinit, ochii nu i s-au mai deschis şi n-a mai putut fi trezit. Doctorii au spus că intrase în comă.

Eddie îşi amintea noaptea aceea. Un alt telefon la dl. Nathanson. O altă bătaie în uşă.

— După asta, mama ta a stat lângă el tot timpul. Zile şi nopţi. Murmura în sinea ei, încet, ca şi cum s-ar fi rugat: „Ar fi trebuit să fac ceva, ar fi trebuit să fac ceva.”

În cele din urmă, într-o noapte, la rugămintea doctorilor, s-a dus acasă să doarmă. Dimineaţa următoare, foarte devreme, o asistentă l-a găsit pe tatăl tău aplecat pe jumătate peste fereastră.

— Staţi, spuse Eddie cu ochii îngustaţi. Pe fereastră?

Ruby dădu din cap.

— Uneori, tatăl tău se trezea în timpul nopţii. Se ridica din pat, străbătea camera şi avea destulă forţă să deschidă fereastra. A strigat-o pe mama ta cu vocea slabă pe care o avea, v-a strigat şi pe tine, şi pe fratele tău, Joe. Şi l-a strigat şi pe Mickey. În acel moment, s-ar fi zis că inima lui scotea afară toată vina şi toate regretele. Poate că simţise lumina morţii apropiindu-se. Poate că doar ştia că eraţi cu toţii undeva, acolo, pe străzile de sub fereastra

lui. S-a aplecat peste margine. Noaptea era răcoroasă. Vântul şi răcoarea au fost prea mult, în starea lui. A murit înainte de răsărit.

Asistentele care l-au găsit l-au târât înapoi în pat. Le era teamă pentru slujbele lor, aşa că n-au suflat o vorbă. Au spus că a murit în somn.

Eddie se dădu înapoi, uimit. Se gândea la ultima imagine. Tatăl lui, puternicul şi bătrânul cal de război, încercând să iasă târâş pe fereastră. Unde voia să meargă? La ce se gândea? Ce era mai rău să rămână neexplicată: o viaţă sau o moarte?

— CUM DE ŞTII TOATE ASTEA? o întrebă Eddie pe Ruby.

Ea oftă.

— Tatăl tău nu avea bani pentru o cameră în care să stea singur. Şi nici omul care se afla de cealaltă parte a perdelei.

Făcu o pauză.

— Emile. Soţul meu.

Eddie îşi ridică privirea. Îşi dădu capul pe spate, ca şi cum tocmai ar fi rezolvat un puzzle.

— Atunci l-ai *văzut* pe tata.

— Da.

— Şi pe mama.

— O auzeam murmurând în nopţile acelea pustii. Nu ne-am vorbit niciodată. Dar după ce tatăl tău a murit, m-am interesat de familia ta. Când am aflat unde lucrase, am simţit o durere cumplită, ca şi cum aş fi pierdut pe cineva apropiat mie. Cheiul care îmi purta numele. I-am simţit umbra blestemată şi din nou mi-am dorit să nu fi fost niciodată construit. Dorinţa aceea m-a urmărit şi în rai, chiar şi când te aşteptam pe tine.

Eddie o privi confuz.

— Cantina? spuse ea.

Arătă cu degetul spre luminiţa din munţi.

— E acolo pentru că am vrut să revin la anii tinereţii mele, la viaţa aceea simplă, dar sigură. Şi am vrut ca toţi cei care au suferit vreodată la Ruby Pier – în orice accident, incendiu, luptă, alunecare sau cădere – să fie în siguranţă. Mi-am dorit pentru ei un loc, aşa cum voiam şi pentru Emile, unde să fie cald şi mâncare bună, mi-am dorit leagănul unui loc primitor, departe de mare.

Ruby rămase nemişcată, ca şi Eddie, care nu se putea gândi la altceva decât la moartea tatălui său.

— L-am urât, murmură el.

Doamna în vârstă dădu din cap.

— A fost un iad pentru mine când eram copil. Şi chiar mai rău când am crescut mai mare.

Ruby făcu vreo doi paşi spre el.

— Edward, spuse ea cu blândeţe.

Era prima dată când îi spunea pe nume.

— Învaţă asta de la mine. Mânia este o otravă. Te mănâncă pe dinăuntru. Credem că ura este o armă care atacă persoana care ne-a făcut rău. Dar ura este o armă cu două tăişuri. Şi răul pe care îl facem, ni-l facem nouă. Iartă, Edward, iartă. Îţi aminteşti iluminarea pe care ai simţit-o când ai ajuns prima dată în rai?

Eddie îşi amintea. *De ce nu mă doare?*

— Asta e pentru că nimeni nu se naşte cu furia în el. Iar atunci când murim, sufletul nostru este eliberat de ea. Dar acum, aici, ca să poţi merge mai departe, trebuie să înţelegi de ce ai simţit tot ce ai simţit şi de ce nu mai e nevoie să simţi acele lucruri.

Îi luă mâna.

— Trebuie să-ţi ierţi tatăl.

EDDIE SE GÂNDEA la anii care au urmat morţii tatălui său. Cum nu reuşise nimic, cum nu fusese nicăieri. Atâta vreme Eddie îşi imaginase o anumită viaţă – o viaţă „care ar fi putut să fie” – care ar fi putut să fie dacă n-ar fi fost moartea tatălui său şi căderea mamei sale. De-a lungul anilor, ridicase în slăvi viaţa aceea imaginară şi-l făcuse răspunzător pe tatăl lui pentru toate eşecurile lui: pierderea libertăţii, pierderea unei cariere, pierderea speranţei. Nu se ridicase niciodată deasupra muncii murdare, obositoare pe care tatăl lui i-o lăsase.

— Când a murit, spuse Eddie, a luat o parte din mine cu el, am rămas blocat după aceea.

Ruby clătină din cap.

— Nu tatăl tău este motivul pentru care nu ai plecat niciodată de pe chei.

Eddie se uită în sus.

— Arunci care e?

Ea îşi netezi fusta. Îşi potrivi ochelarii. Începu să se îndepărteze.

— Mai sunt încă două persoane pe care trebuie să le întâlneşti, spuse ea.

Eddie încercă să spună „Aşteaptă”, dar un vânt rece aproape îi smulse vocea din gâtlej. Apoi totul deveni negru.

RUBY DISPĂRUSE. Era din nou în vârful muntelui, în afara localului, stând nemişcat în zăpadă.

Rămase acolo multă vreme, singur în tăcere, până când îşi dădu seama că doamna în vârstă nu avea să se mai întoarcă. Apoi se îndreptă spre uşă şi o deschise uşor. Se auzeau zgomotele argintăriei şi ale vaselor aranjate. Simţea mirosul mâncării proaspăt gătite – pâine şi fripturi şi sosuri. În jur se aflau spiritele celor care pieriseră pe chei, mâncau, beau şi vorbeau.

Eddie se mişca ezitând, ştiind ce avea de făcut acolo. Se îndreptă spre dreapta, spre bancheta din colţ, spre fantoma tatălui său, care fuma un trabuc. Simţi un fior. Se gândea la omul acela bătrân atârnat de fereastra spitalului, murind singur în miezul nopţii.

— Tată? şopti Eddie.

Tatăl lui nu-l putea auzi. Eddie se apropie.

— Tată, acum ştiu ce s-a întâmplat.

Simţi o durere puternică în piept. Căzu în genunchi lângă banchetă. Tatăl lui era atât de aproape, încât Eddie îi putea vedea perciunii şi capătul aprins al trabucului. Văzu liniile adânci de sub ochii lui obosiţi, nasul încovoiat, încheieturile osoase şi umerii pătrăţoşi de muncitor. Uitându-se la propriile lui braţe, îşi dădu seama că trupul lui de pe pământ era mai în vârstă decât tatăl lui. Trăise mai mult decât el în toate sensurile.

— Am fost supărat pe tine, tată. Te-am urât.

Eddie simţi că îl podidesc lacrimile. Simţi un tremur în piept. Ceva ieşea cu putere din el.

— Mă băteai. Îmi spuneai să tac. Nu am înţeles. Nici acum nu înţeleg. De ce ai făcut-o? De ce?

Răsufla adânc şi greu, dureros.

— Nu am ştiut, da? N-am ştiut care era viaţa ta, ce s-a întâmplat. Nu te-am *cunoscut.* Dar eşti tatăl meu. Acum o să las să treacă toate astea, bine? Bine? Putem să uităm?

Vocea lui şovăi, până când ajunse stridentă şi plângăreaţă, nu şi-o mai recunoştea.

— BINE? MĂ AUZI? ţipă el. Apoi, mai uşor:

— Mă auzi? Tată?

Se aplecă mai aproape. Vedea mâinile murdare ale tatălui lui. Spuse ultimele cuvinte familiare în şoaptă.

— S-a rezolvat.

Eddie izbi cu pumnul în masă, apoi se prăbuşi pe podea. Când privi în sus, o văzu pe Ruby, tânără şi frumoasă. Dădu din cap, deschise uşa şi se înălţă spre cerul de culoarea jadului.

Joi, 11 dimineaţa.

Cine să plătească înmormântarea lui Eddie? Nu avea rude. Nu lăsase instrucţiuni. Trupul lui rămase în morga oraşului, la fel ca hainele şi obiectele lui, cămaşa lui de lucru, şosetele şi pantofii, şapca de pânză, verigheta, ţigările şi beţişoarele de curăţat pipa, toate aşteptând să fie revendicate.

În cele din urmă, domnul Bullock, proprietarul parcului, plăti factura, folosind banii pe care îi economisise din ultimul salariu pe care nu mai avea să i-l plătească lui Eddie. Sicriul fu o cutie de lemn. Biserica fu aleasă datorită locului – cea mai apropiată de chei – pentru că majoritatea celor care aveau să vină la înmormântare trebuiau să se întoarcă la muncă.

Cu câteva minute înainte de slujbă, preotul îi ceru lui Dominguez, care purta o haină sport bleumarin şi blugii cei mai buni, să intre în biroul lui.

— Ai putea să-mi spui ce fel de om era decedatul? îl întrebă pastorul. Înţeleg că ai lucrat cu el.

Dominguez înghiţi în sec. Nu se simţea niciodată în largul lui în prezenţa oamenilor bisericii. Îşi împreună degetele cu un aer serios, ca şi cum s-ar fi gândit la acest lucru, şi vorbi încet, căci îşi imagina că aşa trebuie să vorbeşti în astfel de situaţii.

— Eddie, spuse el în cele din urmă, şi-a iubit foarte mult soţia.

Îşi descleştă degetele, apoi adăugă repede:

— Bineînţeles, eu n-am cunoscut-o.

A patra persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.

EDDIE CLIPI ŞI SE TREZI într-o încăpere mică şi rotundă. Munţii dispăruseră, la fel şi cerul de culoarea jadului. Un tavan jos de ghips aproape îi atingea capul. Camera era maronie – cât se poate de simplă – nu era nimic în ea, în afară de un scăunel de lemn şi o

oglindă ovală pe perete.

Eddie păşi în faţa oglinzii. Oglinda nu-i arăta chipul. Văzu doar imaginea inversă a camerei, care dintr-odată se lărgi incluzând un şir de uşi. Eddie se întoarse.

Apoi tuşi.

Sunetul îl surprinse, ca şi cum ar fi venit de la altcineva. Mai tuşi o dată, o tuse puternică, rezonantă, ca şi cum lucrurile din pieptul lui trebuiau să se reaşeze.

Când a început *asta?* se gândi Eddie. Îşi atinse pielea, care îmbătrânise de când fusese cu Ruby. Se simţea mai slab acum şi mai uscat. Talia, pe care când fusese cu Căpitanul o simţise îngustă ca un furtun de cauciuc, era lăsată şi îngroşată de grăsime, consecinţă a vârstei.

Mai sunt încă două persoane pe care trebuie să le întâlneşti, spusese Ruby. Şi apoi ce-o să fie? Simţea o durere supărătoare de şale. Piciorul rănit era din ce în ce mai ţeapăn. Îşi dădea seama ce se întâmpla la fiecare etapă a raiului. Putrezea.

SE APROPIE DE UNA DINTRE UŞI şi o împinse ca s-o deschidă. Dintr-odată, era afară, în grădina unei case pe care nu o văzuse niciodată, pe un tărâm pe care nu-l recunoştea, în mijlocul unei petreceri care părea a fi o nuntă. Pajiştea era împânzită de oaspeţi cu platouri de argint. Într-o parte se afla o arcadă acoperită cu flori roşii şi crenguţe de mesteacăn, iar în cealaltă parte, lângă Eddie, se afla uşa prin care intrase el. Mireasa, tânără şi frumoasă, era în centrul grupului, scoţându-şi un ac din părul de culoarea untului. Mirele era un lungan. Purta un smoching de nuntă negru şi ţinea ridicată o sabie, pe mânerul căreia se afla un inel. Coborî sabia cu inelul spre mireasă, iar oaspeţii începură să aclame când mireasa îl luă. Eddie le auzea vocile, dar vorbeau o limbă străină. Germană? Suedeză?

Tuşi din nou. Grupul se uită în sus. Toţi păreau că zâmbesc, dar zâmbetul acela îl speria pe Eddie. Se retrase repede spre uşa pe care intrase, închipuindu-şi că va reveni în camera aceea rotundă. Însă se trezi în mijlocul altei nunţi, în interior de data aceasta, într-o sală foarte mare, unde oamenii păreau spanioli şi mireasa purta flori de portocal în păr. Dansa cu fiecare pe rând şi fiecare invitat îi înmâna câte un săculeţ cu bănuţi.

Eddie tuşi iar – nu se putea abţine – şi, când mai mulţi invitaţi se

uitară către el, se retrase spre uşă şi intră într-o altă scenă de nuntă, undeva în Africa, bănuia Eddie, unde familiile turnau vin în pământ, iar mirii se ţineau de mână şi săreau peste o mătură. Apoi trecu din nou prin uşa aceea spre o petrecere chinezească, unde se aprindeau artificii în faţa celor prezenţi care aclamau, apoi din nou prin uşa aceea spre o altă petrecere – franţuzească poate?

— Unde mirii beau amândoi dintr-o cană cu două toarte.

Cât o să mai continue asta? se gândea Eddie. La fiecare petrecere nu era niciun semn despre cum ajunseseră invitaţii acolo, nu se vedeau maşini, autobuze, nici trăsuri sau cai. Plecarea nu părea să fie o problemă. Invitaţii se fâţâiau de colo colo, iar Eddie se amesteca printre ei; i se zâmbea, dar nu i se vorbea, la fel ca la cele mai multe nunţi la care fusese pe pământ. Îi convenea mai mult aşa. Nunţile ofereau, în mintea lui Eddie, mult prea multe momente de stânjeneală, ca atunci când perechile erau rugate să danseze sau să ajute ca mireasa să fie ridicată pe un scaun. I se părea că piciorul lui rănit începea să strălucească în momentele acelea şi se simţea ca şi cum toţi oamenii din încăpere l-ar fi văzut.

Din cauza asta, Eddie evita petrecerile, iar când mergea totuşi, stătea adesea în parcare, fumând o ţigară, aşteptând să treacă timpul. Multă vreme, oricum, nu existaseră nunţi la care să meargă. Doar în ultimii ani de viaţă, când câţiva dintre tinerii muncitori de pe chei crescuseră şi se însuraseră, trebuise să scoată din dulap costumul uzat şi să-şi pună cămaşa cu guler care, din cauza gâtului lui gros, îl jena. Pe atunci, oasele piciorului rănit odinioară îl împungeau şi se deformau. Artrita îi invadase genunchiul. Şchiopăta foarte tare şi de aceea era scutit de participarea la momentele de dans sau la aprinderea lumânărilor. Era considerat un „om bătrân”, singur, neînsoţit, şi nimeni nu se aştepta de la el la mai mult decât să zâmbească atunci când venea fotograful.

Aici, acum, în hainele lui de muncă, se muta de la o nuntă la alta, de la o petrecere la alta, de la o limbă, un tort şi un fel de muzică la o altă limbă, alt tort şi alt fel de muzică. Uniformitatea nu îl surprindea pe Eddie. Întotdeauna îşi imaginase că o nuntă într-un loc nu putea fi cu mult diferită de o nuntă în altă parte.

Ceea ce nu înţelegea era ce legătură aveau toate astea cu *el.*

Împinse încă o dată uşa şi se trezi în ceea ce părea a fi un sat italian. Se vedeau viile pe dealuri şi fermele pe piatra aceea

albicioasă. Mulţi bărbaţi aveau părul des şi negru, pieptănat pe spate şi umezit, iar femeile aveau ochi negri şi trăsături ascuţite. Eddie găsi un loc lângă perete şi privi cum mireasa şi mirele tăiau un butuc în două cu un ferăstrău cu două mânere. Se auzea muzică – flaute, viori, chitare – şi invitaţii începură tarantela, dansând dezlănţuiţi într-un ritm ameţitor. Eddie se dădu câţiva paşi înapoi. Ochii lui rătăceau spre marginea mulţimii.

O domnişoară de onoare, cu o rochie lungă de culoarea lavandei şi o pălărie împletită din paie, se strecurase printre oaspeţi cu un coşuleţ de migdale glazurate. De departe, părea să aibă cam 20 de ani.

— Per l'amaro e il dolce? spuse ea, oferindu-i bomboane. Per l'amaro e il dolce?... Per l'amaro e il dolce?...

La auzul vocii ei, tot trupul lui Eddie se cutremură, începu să transpire. Ceva îi spunea să fugă, dar altceva îi înţepenise picioarele pe pământ. Ea se apropie. Ochii ei îl priveau de sub borul pălăriei, care era împodobit cu flori de pergament.

— Per l'amaro e il dolce? spuse ea, zâmbind, întinzându-i migdalele. La bine şi la rău?

Părul ei negru îi căzu peste un ochi, iar inima lui Eddie fu cât pe ce să explodeze. Buzele lui se mişcară cu greu, iar sunetul din gâtlejul lui abia urcă, dar se uniră în prima literă a singurului nume care îl făcuse vreodată să se simtă astfel. Căzu în genunchi.

— Marguerite... şopti el.

— La bine şi la rău, spuse ea.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Eddie şi fratele lui stau în atelierul de reparaţii.

— Ăsta, spune Joe cu mândrie, ridicând o freză, este cel mai nou model.

Joe poartă o haină sport în două culori şi pantofi din piele cu alb şi negru. Eddie crede că fratele lui arată prea elegant – şi elegant înseamnă caraghios – dar Joe este agent de vânzări la o companie de unelte acum, iar Eddie a purtat aceleaşi haine ani întregi, aşa că ce ştie el?

— Da, domnule, spune Joe, şi ascultă aici. Merge cu bateria aia.

Eddie ţine bateria între degete, un obiect micuţ numit nichel cadmiu. Greu de crezut.

— Dă-i drumul, spune Joe, întinzându-i freza.

Eddie apasă pe butonul de pornire. O explozie de zgomot.

— Fain, nu? ţipă Joe.

În dimineaţa aceea, Joe îi spusese lui Eddie noul lui salariu. Era de trei ori mai mult decât câştiga Eddie. Apoi Joe îl felicitase pe Eddie pentru avansare: şefia departamentul întreţinere la Ruby Pier, fostul post al tatălui lui. Eddie ar fi vrut să-i spună: „Dacă e aşa grozav, de ce nu-l iei tu, iar eu iau slujba ta?" Dar n-o făcu. Eddie nu apunea niciodată ce simţea.

— Salutare! E cineva aici?

Marguerite e la uşă, cu un teanc de bilete portocalii. Privirea lui Eddie se îndreaptă, ca întotdeauna, spre chipul ei, spre pielea ei măslinie, spre ochii ei de culoarea cafelei. Şi-a luat o slujbă la un chioşc de bilete în vara asta şi poartă uniforma oficială de la Ruby Pier: cămaşă albă, vestă roşie, pantaloni negri de călărie, beretă roşie şi numele ei pe un ecuson de sub guler. Vederea ei îl înfurie pe Eddie – mai ales în faţa elegantului lui frate.

— Arată-i freza, spune Joe.

Se întoarce spre Marguerite.

— Merge cu baterii.

Eddie îi dă drumul. Marguerite îşi acoperă urechile.

— Face mai urât decât tine când sforăi.

— Uaaaa-uuu! ţipă Joe, râzând. Uaaaau! Ţi-a spus-o! Eddie priveşte în jos ruşinat, apoi o vede pe nevastă-sa zâmbind.

— Poţi să ieşi un pic? spune ea.

Eddie flutură freza.

— Eu muncesc aici.

— Doar o clipă, bine?

Eddie se ridică încet, apoi o urmează afară. Soarele îl izbeşte.

— LAAA MULŢI AAANI, E-DDIE! ţipă la unison un grup de copii.

— Măi, să fie, spune Eddie.

Marguerite strigă:

— Hai, copii, puneţi lumânările pe tort!

Copiii se întrec până la un tort cu vanilie de pe o masă pliantă din apropiere. Marguerite se apleacă spre Eddie şi şopteşte:

— Le-am promis că le vei stinge pe toate treizeci şi opt odată.

Eddie pufneşte. Îşi priveşte soţia organizând grupul de copii. Ca întotdeauna cu Marguerite şi copiii, se înveseleşte văzând legătura ei naturală cu aceştia şi rămâne uimit de faptul că nu poate avea

copii. Un doctor le-a spus că e prea sensibilă. Altul că aşteptase prea mult, ar fi trebuit să-l facă până la 25 de ani. Cu timpul, n-au mai avut bani de doctori. Asta era.

De aproape un an, ea vorbea de adopţie. Se dusese la bibliotecă. Cumpărase cărţi. Eddie spunea că erau prea bătrâni. Ea spunea: „Cine-i prea bătrân pentru un copil?"

Eddie promisese că avea să se gândească.

— În ordine, strigă ea acum de lângă tort. Haide, domnule Eddie! Stinge-le! Oh, aşteaptă, aşteaptă...

Scotoceşte într-o pungă şi scoate un aparat de fotografiat, o maşinărie complicată cu plăcuţe şi butoane şi un bliţ rotund.

— Mi l-a împrumutat Charlene. E un Polaroid.

Marguerite îi pregăteşte pentru poză, Eddie lângă tort, copiii chiţăind în jurul lui, admirând cele 38 de flăcărui. Un puşti îl înghiontеşte pe Eddie şi spune:

— Să le stingi pe toate, DA?

Eddie priveşte în jos. Glazura este distrusă, plină de nenumărate amprente micuţe.

— Aşa o să fac, spune Eddie, dar de uitat se uită la soţia lui.

EDDIE SE HOLBA la tânăra Marguerite.

— Nu eşti tu, spuse el.

Ea lăsă jos coşul cu migdale. Zâmbi trist. În spatele lor se dansa tarantela şi soarele apunea după o panglică de nori albi.

— Nu eşti tu, spuse din nou Eddie.

Dansatorii ţipau, *„Iuuu-huuuu!"* şi zdrăngăneau din tamburine.

Ea îi întinse mâna. Eddie i-o luă repede, instinctiv, ca şi cum ar fi prins un obiect în cădere. Degetele lor se atinseră şi el simţi ceva ce nu mai simţise niciodată, ca şi cum carnea ei ar fi crescut în jurul propriilor lui degete, moale şi caldă şi fragilă. Ea a îngenuncheat lângă el.

— Nu eşti tu, spuse el.

— Eu sunt, şopti ea.

Iuuu-hnuu!

— Nu eşti tu! Nu eşti tu! Nu eşti tu! murmură Eddie, cu capul plecat între umeri, şi pentru prima dată de când murise începu să plângă.

NUNTA LOR avusese loc în ajunul Crăciunului, la al doilea etaj al

unui restaurant chinezesc întunecos numit La Sammy Hong. Proprietarul, Sammy, fusese de acord să-l închirieze în noaptea aceea, gândindu-se că oricum prea mari afaceri n-avea el să facă atunci. Eddie luă puţinii bani care îi rămăseseră din armată şi-i cheltui pentru petrecere – pui fript şi legume chinezeşti şi porto şi cineva care să cânte la acordeon. Scaunele pentru ceremonie fură folosite şi la masă, aşa că, după ce s-au spus jurămintele, chelnerii îi rugară pe invitaţi să se ridice ca să ducă scaunele la mese. Acordeonistul stătu pe un taburet. Peste ani, Marguerite glumea spunând că singurul lucru care lipsise de la nunta lor fuseseră cărţile de bingo.

Când masa se termină şi fură oferite micile daruri, se ţinu un toast final, iar acordeonistul îşi puse instrumentul în cutie. Eddie şi Marguerite plecară pe uşa din faţă. Ploua uşor, o ploaie rece, dar mireasa şi mirele merseră pe jos până acasă, împreună, ca şi cum ar fi stat foarte aproape. Marguerite purta rochia de mireasă pe sub un pulover gros, roz. Eddie purta costumul alb, cu cămaşa care îl jena la gât. Se ţineau de mână. Se mişcau printre stâlpii cu felinare. Totul în jurul lor părea încremenit.

OAMENII SPUN CĂ „au găsit iubirea”, ca şi cum ar fi un obiect ascuns sub o piatră. Dar iubirea ia multe forme, nu e niciodată la fel pentru orice bărbat sau femeie. Ceea ce găsesc oamenii este o anumită iubire. Şi Eddie găsise o anumită iubire cu Marguerite, o iubire recunoscătoare, o iubire profundă, dar liniştită, care ştia că, dincolo de toate, era de neînlocuit. Odată ce ea se dusese, el lăsase zilele să meargă în gol. Inima lui adormi.

Acum, ea era din nou aici, tânără ca în ziua în care se căsătoriseră.

— Vino cu mine, spuse ea.

Eddie încercă să se ridice, dar genunchiul rănit înţepenise. Ea îl ajută să se ridice fără efort.

— Piciorul tău, spuse ea, uitându-se la cicatricea abia vizibilă cu o familiaritate tandră.

Apoi privi în sus şi-i mângâie smocurile de păr de lângă urechi.

— E alb, spuse ea, zâmbind.

Eddie nu putea să-şi mişte limba. Nu putea face mai nimic în afară de a se holba. Ea era exact aşa cum şi-o amintea – mai frumoasă, de fapt, pentru că ultimele lui amintiri despre ea o

arătau ca pe o femeie mai în vârstă, suferindă. Rămase lângă ea, tăcut, până când ochii ei întunecaţi se îngustară şi buzele ei se ţuguiară maliţios.

— Eddie, chicoti ea. Aşa de repede ai uitat cum arătam?

Eddie înghiţi în sec.

— N-am uitat niciodată asta.

Ea îi mângâie uşor chipul, răspândindu-i o senzaţie de căldură în tot trupul. Arătă spre sat şi spre invitaţii care dansau.

— Toate nunţile, spuse ea fericită. Asta a fost alegerea mea. O lume a nunţilor, în spatele fiecărei uşi. Oh, Eddie, nu se schimbă niciodată, când mirele ridică vălul, când mireasa acceptă inelul, când vezi în ochii lor ce poate fi, e la fel peste tot în lume. Ei cred cu tărie că dragostea lor, căsătoria lor va bate toate recordurile.

Zâmbi.

— Crezi că noi am avut aşa ceva?

Eddie nu ştiu ce să-i răspundă.

— Noi am avut un acordeonist, spuse el.

PLECARĂ DE LA petrecere pe o potecă pietruită. Muzica se pierdea într-un zgomot de fundal. Eddie voia să-i povestească tot ce văzuse, tot ce se întâmplase. Voia să o întrebe despre lucruri mărunte şi despre lucruri importante, deopotrivă. Simţea un vârtej în el, o teamă de început şi de sfârşit. Nu ştia de unde să înceapă.

— Şi tu ai trecut prin asta? spuse el în cele din urmă.

— Ai întâlnit cinci oameni?

Ea dădu din cap.

— Alţi cinci oameni, spuse el.

Ea dădu din nou din cap.

— Şi ei ţi-au explicat totul? S-a schimbat ceva?

Ea zâmbi.

— S-a schimbat totul.

Îi atinse bărbia.

— Apoi te-am aşteptat.

El se uită în ochii ei. Zâmbetul ei. Se întrebă dacă aşteptându-l se simţise ca el.

— Cât de mult ştii… despre mine? Vreau să spun, cât de mult ştii de când…

Încă îi era greu să o spună.

— De când ai murit.

Ea îşi scoase pălăria de paie şi dădu la o parte şuviţele groase şi tinere de păr de pe frunte.

— Ei bine, ştiu tot ce s-a întâmplat când am fost împreună.

Strânse din buze.

— Şi acum ştiu de ce s-a întâmplat. Îşi puse mâinile pe piept.

— Şi mai ştiu… Că m-ai iubit foarte mult.

Apoi îi luă mâna, iar el simţi acea căldură copleşitoare.

— Nu ştiu cum ai murit, spuse ea.

Eddie se gândi o clipă.

— Nici eu nu prea ştiu, spuse el. Era un copil, o fetiţă, se plimba pe lângă roata aia, şi era în pericol.

Ochii lui Marguerite erau din ce în ce mai mari. Arăta aşa de tânără. Era mai greu decât îşi imaginase, să-i povestească soţiei lui despre ziua în care murise.

— Acum sunt instalaţiile astea noi, înţelegi, instalaţiile astea noi, care nu seamănă deloc cu ce aveam noi – acum toată lumea trebuie să meargă cu sute de kilometri pe oră. Oricum, una din instalaţiile astea noi aruncă de sus nişte banchete, iar hidraulicele trebuie să le oprească, să le aducă jos uşor, dar a fost ceva care a tăiat cablul, bancheta s-a înclinat, încă nu înţeleg, dar bancheta a căzut pentru că le-am spus să o dezlege – adică i-am spus lui Dom, el e un puşti care lucrează cu mine acum – n-a fost vina lui – dar i-am spus şi apoi am încercat să-l opresc, dar el nu mă putea auzi, iar fetiţa asta stătea acolo şi eu am încercat să ajung la ea. Am încercat să o salvez. I-am simţit mânuţele, dar apoi am…

Se opri. Ea dădu din cap, făcându-i semn că continue. El oftă adânc.

— N-am mai vorbit atât de mult de când am ajuns aici, spuse el.

Ea aprobă din cap şi zâmbi, un zâmbet blând, şi văzându-l ochii lui se umplură de lacrimi şi un val de tristeţe trecu peste el şi dintr-odată pur şi simplu nimic din toate astea nu mai conta, nu-l mai interesa nimic despre moartea lui sau despre parc sau despre mulţimea la care ţipase „înapoi!”. De ce vorbea despre asta? Ce făcea? Era într-adevăr cu ea? Ca o durere ascunsă care se trezeşte şi îţi cuprinde inima, sufletul lui era asaltat de emoţii vechi, buzele începură să-i tremure şi fu înghiţit de curentul a tot ce pierduse. Se uita la soţia lui, la soţia lui moartă, la tânăra lui soţie, soţia lui dispărută, singura lui soţie, şi ar fi vrut să nu se mai uite.

— Doamne, Marguerite, şopti el. Îmi pare rău, îmi pare atât de

rău. N-o pot spune. N-o pot spune. N-o pot spune.

Îşi luă capul în mâini şi o spuse până la urmă, spuse ceea ce spunem cu toţii.

— Mi-a fost aşa de dor de tine.

Astăzi este ziua lui Eddie.

Pista de curse este plină de clienţi vara. Femeile poartă pălării de paie, iar bărbaţii fumează trabucuri. Eddie şi Noel pleacă devreme de la lucru, ca să joace numărul cu vârsta pe care o împlineşte Eddie, 39, la loteria dublă. Stau pe scăunele joase de lemn. Au la picioare pahare de carton cu bere, pe un covor de bilete rupte.

Mai devreme, Eddie a câştigat prima cursă a zilei. Variase jumătate din câştig pentru a doua cursă şi o câştigase şi pe aceea – era prima dată când i se întâmpla aşa ceva. Asta i-a adus 209 dolari. După ce pierduse de două ori în pariuri mai mici, a pus totul pe un cal în a şasea cursă, pentru că, aşa cum se înţelesese cu Noel, cu o logică exuberantă, dacă rămânea fără nimic, pleca acasă la fel cum venise.

— Dar gândeşte-te, dacă ai să câştigi, spune acum Noel, o să ai bani pentru copil.

Sună clopoţelul. Caii pornesc. Se îngrămădesc înainte pe pistă, cu şeile lor colorate amestecându-se în mişcările lor săltăreţe. Eddie are numărul 8, un cal pe nume Jersey Finch, care nu este o alegere proastă, nu are şanse de 4 la 1, dar ceea ce a spus Noel despre „copil” – cel pe care Eddie şi Marguerite vor să-l adopte – îi trezeşte un sentiment de vinovăţie. Ar fi putut folosi banii ăia. De ce făcea asta?

Mulţimea se ridică în picioare. Caii se apropie de linia de sosire. Strigătele se amestecă cu galopul lor. Noel ţipă cu disperare. Eddie mototoleşte biletul. Este mai nervos decât ar vrea. Îl trec fiori. Un cal se desprinde de grup.

Jersey Finch!

Acum Eddie are aproape 800 de dolari.

— Trebuie să sun acasă, spune el.

— Ai să-l strici! spune Noel.

— Ce vrei să spui?

— Dacă spui cuiva, ai să-ţi strici norocul.

— Eşti nebun.

— Nu fă asta.

— O sun. O va face fericită.

Se îndreaptă şchiopătând spre un telefon public şi bagă o monedă. Marguerite răspunde. Eddie îi spune veştile. Noel are dreptate. Ea nu pare fericită. Îi spune să vină acasă. El îi spune să nu-i mai spună ce are de făcut.

— O să avem un copil, comentează ea. Nu te mai poţi purta aşa.

Eddie închide telefonul, simţind o fierbinţeală în spatele urechii. Se întoarce la Noel, care mănâncă alune rezemat de balustradă.

— Lasă-mă să ghicesc, spune Noel.

Se îndreaptă spre fereastră şi aleg un alt cal. Eddie scoate banii din buzunar. O parte din el nu mai vrea, cealaltă parte vrea de două ori mai mult, ca să poată să se întoarcă acasă, să arunce banii pe pat şi să-i spună soţiei sale: „Uite, cumpără ce vrei tu, bine?”

Noel îl priveşte întinzând biletele prin ferestruică. Ridică din sprâncene.

— Ştiu, ştiu, spune Eddie.

Ceea ce nu ştie este că Marguerite, neputând să-l sune înapoi, a hotărât să vină la curse şi să-l găsească. Îi pare rău că a ţipat la el, mai ales de ziua lui, vrea să-şi ceară scuze; şi mai vrea ca el să înceteze. Ştie din alte seri că Noel va insista să rămână până la închidere – aşa e Noel. Şi cum pista de curse este la doar 10 minute distanţă, îşi ia poşeta şi se duce cu maşina lor cumpărată la mâna a doua, un Nash Rambler, spre Parcarea de la Ocean. O ia la dreapta, pe strada Lester. Soarele a apus, iar cerul se întunecă. Cele mai multe maşini vin din direcţia opusă. Se apropie de pasarela de pe strada Lester, locul pe unde clienţii ajungeau odinioară la pistă, urcau pe scări, peste stradă, apoi coborau pe scări din nou, asta până când proprietarii pistei au plătit oraşului pentru un semafor, care a făcut ca pasarela să fie în mare parte părăsită şi pustie.

Dar în noaptea asta nu e pustie. Se află acolo doi tineri care nu vor să fie găsiţi, doi copii de 17 ani, care cu câteva ore în urmă au fost goniţi dintr-un magazin de băuturi după ce furaseră cinci cartuşe de ţigări şi trei sticle de whisky. Acum, după ce au terminat băutura şi au fumat multe ţigări, se plictisesc şi bălăngănesc sticlele goale peste balustrada ruginită.

— Ce zici? Am curaj? spune unul.

— Ai. Spune celălalt.

Primul dă drumul sticlei şi amândoi se ascund în spatele balustradei de metal ca să se uite. Sticla e cât pe ce să lovească o maşină şi se sparge de pavaj.

— Uaaauuu! ţipă al doilea. Ai văzut?

— Acum arunc-o pe a ta, laşule.

Al doilea se ridică în picioare, întinde sticla şi alege banda dreaptă a străzii nu prea aglomerate. Bălăngăneşte sticla înainte şi înapoi, încercând să o lase să cadă între maşini, ca şi cum ar fi meşteşugul unui artist.

Degetele se desprind. Aproape zâmbeşte.

7 metri mai jos, Marguerite nici nu se gândeşte să se uite în sus, nu s-a gândit niciodată că s-ar putea întâmpla ceva pe pasarela aceea, nu se gândeşte la nimic altceva decât că trebuie să-l ia pe Eddie de pe pista aia cât încă mai are ceva bani. Se întreabă pe ce parte a tribunelor să-l caute, chiar când sticla de whisky Old Harper se izbeşte de parbriz şi se transformă într-o explozie de bucăţi de sticlă zburătoare.

Maşina derapează într-un stâlp de ciment. Trupul ei este turtit ca o păpuşă, strivit între portieră, bord şi volan; ficatul îi e sfâşiat, braţul zdrobit, şi îşi loveşte atât de tare capul, încât nu mai aude niciunul dintre sunetele serii. Nu aude scrâşnetul frânelor maşinilor. Nu aude claxoanele. Nu aude scârţâitul tălpilor de cauciuc fugind peste pasarela străzii Lester şi dispărând în noapte.

IUBIREA, ASEMENEA PLOII, poate hrăni de sus, stropind cuplurile şi înecându-le în bucurie. Dar uneori, sub căldura furioasă a vieţii, dragostea se usucă la suprafaţă şi trebuie să se hrănească din interior, întorcându-se la rădăcinile ei, ca să supravieţuiască.

Accidentul de pe strada Lester a făcut ca Marguerite să ajungă în spital. Fu ţinută la pat aproape şase luni. În cele din urmă, ficatul rănit se vindecă, dar cheltuiala şi întârzierea îi costă adopţia. Copilul pe care îl aşteptau fu luat de altcineva. Vina nerostită nu rămase nicio clipă într-un loc, se tot mută de la soţie la soţ. Marguerite nu vorbi multă vreme. Eddie se îngropa în muncă. Umbra se aşeză la masa lor, iar ei mâncară cu ea, în sunetele dezolante ale furculiţelor şi ale farfuriilor. Când vorbeau, spuneau doar lucruri mărunte. Izvorul iubirii lor era ascuns sub rădăcini.

Eddie nu mai parie niciodată pe cai. Nu se mai văzu cu Noel, conversaţia de la micul dejun devenise o corvoadă pentru amândoi.

Un parc de distracţii din California introdusese pentru prima dată şinele tubulare de oţel – se îndoiau în unghiuri de neimaginat pentru cele de lemn – şi dintr-odată montagne russe-urile, care aproape că fuseseră date uitării, erau din nou la modă. Domnul Bullock, proprietarul parcului, comandase un model cu şine de oţel pentru Ruby Pier, iar Eddie supraveghea construcţia. Ţipa la meseriaşi, verificându-le fiecare mişcare. Nu avea încredere în ceva care mergea atât de repede. Unghiuri de 60 de grade? Era sigur că cineva se va răni. Oricum, asta îi mai distrase atenţia.

Scoica cu Praf de Stele fu dărâmată. La fel şi Roata Fermoar. Şi Tunelul Dragostei, pe care copiii îl considerau acum prea demodat. Câţiva ani mai târziu, se construi o roată cu bărci, numită Toboganul Buştean, care, spre surprinderea lui Eddie, se dovedi foarte populară. Oamenii pluteau de-a lungul unor burlane pline de apă, fiind aruncaţi în cele din urmă într-o piscină foarte mare. Eddie nu putea înţelege de ce oamenilor le plăcea atât de mult să se bălăcească, atâta vreme cât oceanul era la vreo trei sute de metri depărtare. Dar îşi făcu în continuare munca lui de întreţinere, mergând desculţ prin apă, asigurându-se că bărcile nu erau deplasate de pe şine.

Cu timpul, soţul şi soţia începură să-şi vorbească din nou, iar într-o noapte Eddie readuse chiar vorba despre adopţie. Marguerite îşi frecă fruntea spunând: „Suntem prea bătrâni acum”.

Eddie îi răspunse: „Cine e prea bătrân pentru un copil?”

Anii trecură. Şi cu toate că nu apăru niciun copil, rana li se vindecă încet, încet şi se apropiară tot mai mult unul de altul, ca pentru a umple spaţiul pe care îl păstrau pentru altcineva. Dimineaţa, ea îi făcea pâinea prăjită şi cafeaua, el o ducea cu maşina la slujba ei de la spălătorie, apoi se întorcea la chei. Uneori, după-amiaza, ea ieşea mai devreme şi mergea pe promenadă cu el, urmându-l în tururile lui, urcându-se pe căluţii de carusel sau în scoicile pictate cu galben, în vreme ce Eddie îi arăta rotoarele şi cablurile şi asculta huruitul motoarelor.

Într-o seară de iulie, se plimbau pe malul oceanului, mâncând stafide, cu picioarele goale pe nisipul ud. Uitându-se în jur, îşi dădură seama că erau cei mai în vârstă oameni de pe plajă.

Marguerite spuse ceva despre costumele de baie cu bikini pe care le purtau tinerele fete, ea n-ar fi purtat niciodată aşa ceva. Eddie socotea că fetele aveau noroc, pentru că, dacă ar fi făcut-o, bărbaţii nu s-ar mai fi uitat la nimeni altcineva. Şi chiar dacă pe atunci Marguerite trecuse de 40 de ani şi şoldurile ei se rotunjiseră, şi o reţea de linii micuţe se formase în jurul ochilor ei, îi mulţumi lui Eddie cu recunoştinţă, privindu-i nasul coroiat şi maxilarul proeminent. Apele iubirii lor cădeau din nou de undeva, de sus, şi-i scăldau ca apa mării care se zbătea la picioarele lor.

TREI ANI MAI TÂRZIU, ea gătea friptură de pui în bucătăria apartamentului lor, pe care îl păstraseră tot timpul, chiar şi după ce murise mama lui Eddie, pentru că Marguerite spunea că îi aduce aminte de vremurile copilăriei şi îi făcea plăcere să vadă caruselul cel vechi pe fereastră. Dintr-odată, fără să-şi dea seama, degetele de la mâna dreaptă se răsfirară şi nu le mai putu controla. Se deschideau. Nu le mai putea strânge. Friptura îi alunecă din mână. Căzu în chiuvetă. Braţul începu să o doară. Răsufla din ce în ce mai repede. O clipă rămase uitându-se la mâna ei, cu degetele încleştate care păreau ale altcuiva, cineva care apuca un borcan foarte mare, invizibil.

Apoi totul începu să se învârtă în jurul ei.

— Eddie? Strigă ea, dar până să ajungă el, ea leşinase şi se prăbuşise pe podea.

ERA VORBA, spuneau, de o tumoare a creierului, şi declinul ei avea să însemne, ca al multora, tratamentul care făcea ca boala să pară blândă, smocurile de păr care îi cădeau, dimineţile petrecute în compania unor maşini de radiaţii zgomotoase şi serile petrecute vomitând în toaleta spitalului.

În ultimele zile, când cancerul câştigase partida, doctorii nu mai spuneau decât: „Odihniţi-vă. Luaţi-o uşurel”. Când ea punea întrebări, ei clătinau din cap cu înţelegere, ca şi cum gestul ăsta ar fi fost un medicament administrat cu pipeta. Ea îşi dădea seama că era doar un protocol, felul lor de a fi drăguţi în timp ce erau neputincioşi, iar când unul dintre ei îi sugeră „să se pregătească”, ea ceru să i se dea drumul din spital. Pretinse asta, mai mult decât ceru.

Eddie o ajută să urce scările şi-i agăţă haina în cuier în timp ce

ea se uita prin apartament. Vru să gătească, dar el o obligă să se aşeze, punând nişte apă pentru ceai. Cumpărase pulpe de miel cu o zi înainte şi în seara aceea se tot bâlbâi în timpul cinei la care invitase nişte prieteni şi colegi; aceştia o întâmpinară pe Marguerite, trasă la faţă, cu exclamaţii de genul: „Ia te uită cine s-a întors!”, ca şi cum s-ar fi aflat la o petrecere de bun venit şi nu la una de adio.

Mâncară piure dintr-o farfurie CorningWare şi avură prăjiturile cu cacao, unt şi nuci la desert, iar când Marguerite termină al doilea pahar de vin, Eddie luă sticla şi-i turnă un al treilea.

Peste două zile, se trezi ţipând. El o duse cu maşina la spital în tăcerea zorilor. Vorbeau cu propoziţii scurte, ce doctor o fi de gardă, pe cine să cheme Eddie. Şi deşi stătea pe banchetă lângă el, Eddie o simţea în toate lucrurile, în volan, în acceleraţie, în clipitul ochilor, în tusea cu care îşi dregea vocea. Fiecare mişcare pe care o făcea era ca pentru a se agăţa de ea.

Avea 47 de ani.

— Ai cardul? îl întrebă ea.

— Cardul… spuse el nedumerit.

Ea trase aer adânc în piept şi închise ochii, iar vocea îi era mai slabă când reuşi să vorbească din nou, ca şi cum respiraţia aceea ar fi costat-o foarte scump.

— De asigurare, horcăi ea.

— Da, da, spuse el repede. Am cardul.

Parcară şi Eddie opri motorul. Totul era dintr-odată prea liniştit şi prea tăcut. Auzea fiecare sunet, oricât de mic, scârţâitul pe care îl făcea trupul lui pe scaunul de piele, scârţâitul mânerului de la portieră, bătaia vântului, paşii lui pe pavaj, zdrăngănitul cheilor.

Îi deschise portiera şi o ajută să iasă. Umerii ei erau chirciţi lângă faţa lui, ca ai unui copil îngheţat. Părul îi venea peste faţă. Pufni şi-şi ridică ochii spre cer. Îi făcu semn lui Eddie şi-i arătă cu capul, în depărtare, vârful unei roţi de distracţie, mare, albă, cu banchete roşii atârnând ca nişte globuri de pom.

— Se vede şi de aici, spuse ea.

— Roata Ferris? spuse el.

Ea îşi întoarse privirea.

— Acasă.

PENTRU CĂ NU dormise deloc în rai, Eddie credea că nu

petrecuse mai mult de câteva ore cu fiecare dintre cei pe care îi întâlnise. Şi apoi, fără zi şi noapte, fără să doarmă sau să se trezească, fără apusuri şi fără flux, fără mese sau programe, de unde să ştie?

Cu Marguerite, nu voia decât timp – cât mai mult timp – şi avea timp, nopţi şi zile şi iarăşi nopţi. Intrau pe uşi la nunţile acelea asortate şi vorbeau despre tot ce voiau. La o ceremonie suedeză, Eddie îi povesti despre fratele lui, Joe, care murise cu 10 ani în urmă din cauza unui atac de cord, la doar o lună după ce îşi cumpărase o casă nouă în Florida. La o ceremonie rusească, ea îl întrebă dacă păstrase vechiul apartament, iar el îi răspunse că da şi ea îi spuse că se bucura. La o ceremonie în aer liber, într-un sat libanez, el îi vorbi despre ce i se întâmplase aici, în rai, iar ea părea că ascultă şi ştie în acelaşi timp. Îi spuse despre Omul Albastru şi povestea lui, de ce trebuie să moară unii şi alţii să trăiască, îi spuse şi de Căpitan, şi de povestea sacrificiului lui. Când vorbi despre tatăl lui, Marguerite îşi aminti nopţile pe care el le petrecuse furios pe acesta, închis în tăcerea lui. Eddie îi spuse că rezolvase lucrurile şi ea ridică din sprâncene, cu buzele întredeschise, iar pe Eddie îl invada un sentiment vechi de căldură, de care îi fusese dor ani de zile, simplul fapt că îşi putea face soţia fericită.

ÎNTR-O NOAPTE, Eddie îi povesti schimbările de la Ruby Pier, cum fuseseră dărâmate vechile roţi, cum muzica de fluier de la arcadă fusese înlocuită de un zgomotos rock’n’roll, cum montagne russe-urile aveau acum cabluri spiralate şi banchete care atârnau în *jos* de pe şine, cum în roţile „întunecate”, unde odinioară erau panouri cu cowboy decupaţi şi coloraţi cu vopsea strălucitoare, se aflau acum o mulţime de ecrane video, ca şi cum te-ai fi uitat la televizor tot timpul.

Îi spuse toate numele noi. Nu mai erau Scufundătorii sau Gândacii Acrobaţi. Acum se numeau Crivăţul, Mitraliera sau Vortex.

— Sună ciudat, nu? spuse Eddie.

— Sună, spuse ea compătimitor, ca şi cum ar fi vara altcuiva.

Eddie îşi dădu atunci seama că exact asta simţise şi el ani de zile.

— Ar fi trebuit să lucrez în altă parte, îi spuse el.

— Îmi pare rău că n-am reuşit să plecăm de acolo. Tata. Piciorul meu. Întotdeauna m-am simţit ca un trântor după război.

Observă că o umbră de tristeţe trecea pe chipul ei.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea. În războiul ăla?

Nu prea îi vorbise despre asta niciodată. Totul era de la sine înţeles. Pe vremea lui, soldaţii făceau ce trebuiau să facă şi nu vorbeau niciodată despre asta când se întorceau acasă. Se gândi la oamenii pe care îi omorâse. Se gândi la paznici. Se gândi la sângele de pe mâinile lui. Se întreba dacă va fi iertat vreodată.

— M-am pierdut, spuse el.

— Nu, spuse soţia lui.

— Ba da, şopti el, iar ea nu mai spuse nimic.

DIN CÂND ÎN CÂND, acolo în rai, cei doi se întindeau unul lângă celălalt. Dar nu dormeau. Pe pământ, spunea Marguerite, atunci când adormi îţi visezi uneori raiul şi visele acelea ajută la crearea lui. Dar asemenea vise nu îşi mai aveau rostul aici.

În loc de asta, Eddie o ţinea de umeri şi îşi îngropa faţa în părul ei, respirând adânc. La un moment dat, o întrebă dacă Dumnezeu ştie că el este aici. Ea zâmbi şi-i spuse: „Bineînţeles”, chiar şi când Eddie recunoscu că îşi petrecuse o parte din viaţă ascunzându-se de Dumnezeu, iar în restul timpului se tot gândise că nu era băgat în seamă.

Cea de-a patra lecţie.

ÎN CELE DIN URMĂ, după ce vorbiră mult, Marguerite îl conduse pe Eddie spre o altă uşă. Se aflau din nou în camera aceea micuţă şi rotundă. Ea se aşeză pe scăunel şi îşi împreună mâinile. Se întoarse spre oglindă şi Eddie îi văzu imaginea reflectată. A ei, nu şi pe a lui.

— Mireasa aşteaptă aici, spuse ea, trecându-şi mâinile prin păr, privindu-şi imaginea reflectată, dar părând că se uită în altă parte. Acesta e momentul în care trebuie să te gândeşti ce vei face. Pe cine alegi. Pe cine iubeşti. Dacă e bine, Eddie, momentul acesta poate fi atât de minunat.

Se întoarse spre el.

— A trebuit să trăieşti mulţi ani fără iubire, nu-i aşa?

Eddie nu răspunse.

— Ai simţit că ţi s-a luat ceva, că am plecat prea curând.

El se lăsă încet în jos. Rochia ei de culoarea lavandei era întinsă

în faţa lui.

— Chiar ai plecat prea repede, spuse el.

— Ai fost supărat pe mine.

— Nu.

Ochii ei se îngustară.

— Ei bine, da.

— A existat un motiv pentru toate, spuse ea.

— Ce motiv? spuse el. Cum poate exista un motiv pentru asta? Ai murit. Aveai 47 de ani. Erai cel mai bun om pe care l-am cunoscut, dar ai murit şi ai pierdut totul. Şi eu am pierdut totul. Am pierdut-o pe singura femeie pe care am iubit-o vreodată.

Ea îi luă mâinile.

— N-ai pierdut-o. Am fost tot timpul aici. Şi tu m-ai iubit oricum.

— Iubirea pierdută este tot iubire, Eddie. Ia doar o altă formă, asta-i tot. Nu-i poţi vedea zâmbetul şi nu-i poţi aduce masa sau nu-i poţi ciufuli părul sau nu te poţi învârti cu ea pe ringul de dans. Dar când toate simţurile astea slăbesc, altele se trezesc. Amintirea. Amintirea devine partenerul tău. O hrăneşti. O ţii în braţe. Dansezi cu ea. Viaţa trebuie să se termine, spuse ea. Iubirea nu.

Eddie se gândi la anii de după înmormântarea soţiei lui. Era ca şi cum ar fi privit peste un gard. Simţea că este vorba de o altă viaţă acolo, din care el nu avea să facă parte niciodată.

— N-am vrut niciodată pe altcineva, spuse el încet.

— Ştiu, spuse ea.

— Eram tot îndrăgostit de tine.

— Ştiu.

Dădu din cap.

— Am simţit.

— Aici? întrebă el.

— Chiar şi aici, zâmbi ea. Iubirea pierdută poate fi foarte puternică.

Se ridică în picioare şi deschise uşa, iar Eddie clipi intrând în urma ei. Era o cameră luminată slab, cu scaune pliante şi un acordeonist stând pe un scaun într-un colţ.

— Am păstrat-o pentru la urmă, spuse ea.

Îşi deschise braţele. Şi pentru prima dată de când era în rai, el făcu primul pas, se îndreptă spre ea, ignorând durerea din picior, ignorând asociaţiile urâte pe care le făcuse întotdeauna cu dansul şi muzica de la nunţi, înţelegând acum că toate erau de fapt din

cauza singurătăţii.

— Tot ce lipseşte, şopti Marguerite, punându-şi mâna pe umărul lui, sunt cărţile de bingo.

El zâmbi şi o luă pe după talie.

— Pot să te întreb ceva? spuse el.

— Da.

— Cum se face că arăţi ca în ziua în care ne-am căsătorit?

— Am crezut că aşa îţi va plăcea.

El stătu pe gânduri o clipă.

— Poţi să te schimbi?

— Să mă schimb? Părea amuzată.

— În ce?

— Aşa cum erai la sfârşit.

Ea îşi lăsă braţele în jos.

— Nu arătam prea bine la sfârşit.

Eddie scutură din cap, ca şi cum ar fi vrut să spună că nu era adevărat.

— Se poate?

Ea aşteptă o clipă, apoi se întoarse în braţele lui. Acordeonistul cântă melodia aceea atât de cunoscută lor. Ea fredona în urechea lui şi începură să se mişte împreună, încet, în ritmul pe care doi soţi îl au al lor şi nu-l uită niciodată.

M-ai făcut să te iubesc
Eu nu voiam
Eu nu voiam...
M-ai făcut să te iubesc
Şi ai ştiut-o tot timpul
Şi ai ştiut-o tot timpul...

Când îşi dădu capul pe spate, el văzu că ea avea din nou 47 de ani, riduri sub ochi, părul mai rar, pielea puţin căzută sub bărbie. Ea zâmbi şi zâmbi şi el, şi ea era, pentru el, la fel de frumoasă ca întotdeauna, iar el închise ochii şi spuse pentru prima dată ceea ce simţea din momentul în care o revăzuse: „Nu vreau să merg mai departe. Vreau să rămân aici”.

Când deschise ochii, cu braţele încă îmbrăţişându-i forma, ea dispăruse, la fel ca toate celelalte din jur.

Vineri, 3:15 după-amiaza.

Dominguez apăsă pe butonul liftului şi uşa se închise scârţâind. O ferestruică din interior dădea spre o alta, în exterior. Maşinăria începu să urce smucit, iar el văzu holul dispărând prin sticlă.

— Nu-mi vine să cred că liftul ăsta încă mai merge, spuse Dominguez. Cred că e din secolul trecut.

Omul de lângă el, un avocat, dădu încet din cap, simulând interesul. Îşi scoase pălăria – era prea puţin aer şi începuse să transpire – şi se uită la numerele luminate de pe tabloul de comandă. Asta era a treia întâlnire pe ziua aceea. Încă una şi putea să se întoarcă acasă la cină.

— Eddie nu avea prea multe, spuse Dominguez.

— Îm-mmm, spuse omul, ştergându-şi fruntea cu o batistă. Atunci n-o să dureze prea mult.

Liftul se opri cu o zguduitură şi uşa se deschise huruind, iar ei se îndreptară spre 6B. Pe hol era tot gresia alb cu negru din anii ’60 şi mirosea a mâncare gătită – cartofi prăjiţi cu usturoi. Administratorul le dăduse cheia odată cu termenul-limită. Miercurea viitoare. Locul să fie eliberat pentru un nou chiriaş.

— Uau… spuse Dominguez, în timp ce deschidea uşa şi intra în bucătărie. Destul de curat pentru un bătrân.

Chiuveta era curată. Rafturile erau şterse. Dumnezeu ştie cum, dar acasă la *el* nu era niciodată atât de curat.

— Acte financiare? întrebă bărbatul. Extrase de cont? Bijuterii?

Dominguez se gândi cum ar fi fost să-l vadă pe Eddie purtând bijuterii şi aproape îl pufni râsul. Îşi dădu seama cât de mult îi lipsea bătrânul, cât de ciudat era fără el la chei, ţipând comenzile, supraveghind totul ca un vultur. Nu-i goliseră vestiarul. Nimeni nu avusese puterea să o facă. Îi lăsară lucrurile la atelier, acolo unde erau, ca şi cum ar fi trebuit să se întoarcă a doua zi.

— Nu ştiu, v-aţi uitat prin dormitor?

— În dulap?

— Da. Ştiţi, n-am mai fost aici decât o singură dată. Nu-l cunoşteam pe Eddie decât de la muncă.

Dominguez se aplecă peste masă ca să se uite pe fereastra bucătăriei. Văzu vechiul carusel. Se uită la ceas. *Apropo de muncă*, îşi spuse el.

Avocatul deschise sertarul de sus al dulapului din dormitor. Dădu la o parte perechile de şosete, frumos împachetate, una într-alfa, apoi lenjeria, chiloţii albi aranjaţi după culoarea elasticului.

Dedesubt, se afla o cutie cu margini de piele, un lucru care părea de valoare, îl deschise, sperând să găsească ceva. Se încruntă. Nimic important. Niciun bilet de bancă. Nicio poliţă de asigurare. Doar o cravată neagră, un meniu de restaurant chinezesc, un pachet de cărţi vechi, o scrisoare cu o medalie de război şi o fotografie ştearsă a unui bărbat lângă un tort, înconjurat de copii.

— Hei, strigă Dominguez din camera cealaltă, de asta aveţi nevoie?

Apăru cu un teanc de plicuri luate din sertarul de la bucătărie, unele de la o bancă din oraş, unele de la Administraţia Veteranilor. Avocatul le răsfoi, fără să privească în sus, şi apoi spuse: „Merge”. Trase deoparte un extras de cont şi făcu în minte calculul banilor rămaşi. Apoi, cum i se întâmpla adesea în astfel de vizite, se felicită în sinea lui pentru colecţia de acţiuni şi economii şi pentru fondul personal de pensie. Era cu siguranţă mai bine decât să sfârşeşti ca amărâtul ăsta, în urma căruia nu se vedea decât o bucătărie curată.

Cea de-a cincea persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.

ALB, TOTUL ERA DOAR ALB ACUM. Nici urmă de pământ, de cer sau de orizont între cele două. Doar un alb curat şi tăcut, la fel de tăcut ca cea mai profundă avalanşă de zăpadă, în cel mai tăcut moment al zorilor.

Eddie nu vedea decât alb. Nu se auzea decât respiraţia lui greoaie, urmată de ecoul acelei respiraţii. Trase adânc aer în piept şi auzi cum cineva trage aer în piept şi mai puternic. Expiră şi auzi cum acela expiră, la rândul lui.

Eddie îşi micşoră ochii. Tăcerea e groaznică atunci când ştii că nu va fi spartă, iar Eddie ştia. Soţia lui dispăruse. O voia cu disperare, câteva minute în plus, o jumătate de minut, doar cinci secunde, dar nu avea cum să ajungă la ea sau să o strige sau să-i facă semn cu mâna sau să se uite măcar la imaginea ei. Se simţea de parcă ar fi căzut rostogolindu-se pe nişte scări şi acum se afla prăbuşit la capătul acestora. Sufletul lui era pustiu. Niciun impuls. Atârna şchiop şi fără viaţă în gol, ca şi cum ar fi fost atârnat într-un cuier, ca şi cum nu-i mai curge nimic prin vene. Se prea poate să fi atârnat acolo o zi întreagă sau o lună întreagă. Sau un secol.

Se mişcă doar când auzi un zgomot mic, dar obsedant, şi

deschise cu greutate pleoapele. Fusese deja în patru colţuri ale raiului, întâlnise patru oameni şi, pentru că fiecare crease un mister în jurul prezentării, simţea că de data asta avea să fie ceva cu totul diferit.

Zgomotul acela tremurând apăru din nou, de data asta mai puternic, iar Eddie, dintr-un vechi instinct de apărare, îşi încleşta pumnii, dându-şi seama că strângea cu mâna dreaptă un baston. Braţele îi erau acoperite de pete roşii. Unghiile erau mici şi îngălbenite. Pe picioare avea bube roşiatice – zona zoster – pe care le făcuse în ultimele săptămâni de pe pământ. Arăta ca şi cum ar fi fost în descompunere. În ordine pământească, trupul lui era aproape de final.

Acum se auzi din nou sunetul acela, o rostogolire de ţipete ascuţite şi de murmure. În timpul vieţii, Eddie auzise acest sunet în coşmarurile lui şi amintirea îl cutremură: satul, focul, Smitty şi zgomotul ăsta, murmurul acesta schelălăit pe care, în cele din urmă, îl scoase el însuşi încercând să vorbească.

Îşi încleşta dinţii, ca şi cum l-ar fi putut opri astfel, dar continuă, ca o alarmă declanşată, până când Eddie ţipă în albul acela înăbuşitor: „Ce este? Ce vrei?”

Odată ce spuse asta, sunetul se pierdu în fundal, lăsând să se audă mai bine un alt zgomot, un clipocit uşor, continuu – sunetul unui râu care curge – şi albul acela se strânse într-o pată de soare reflectată de apele tremurătoare. Eddie simţi pământul revenindu-i sub picioare. Atinse cu bastonul ceva solid. Se afla sus, pe un mal, unde briza îi mângâia chipul, iar ceaţa îi umezea pielea. Se uită în jos şi văzu, în râu, de unde veneau scâncetele acelea obsedante şi se linişti dintr-odată, ca cineva care descoperă, strângând bâta de base-ball în mână, că nu e niciun intrus în casă. Sunetul, ţipetele, fluierăturile, scârţâiala aia erau nici mai mult, nici mai puţin decât o hărmălaie de voci de copii, mii de copii jucându-se, stropindu-se cu apă în râu, ţipând şi râzând.

Oare asta am visat tot timpul? se gândi el. *Tot timpul ăsta? De ce?* Se uită cu atenţie la trupurile acelea micuţe, unele săreau, altele se bălăceau, alţii cărau găleţi de apă, în vreme ce alţii se rostogoleau prin iarba înaltă. Observă că era un calm în toate astea, fără înghionteala obişnuită în jocurile de copii. Nu era niciun adult. Nici măcar adolescenţi. Toţi erau copii mici, cu pielea de culoarea lemnului închis, părând că se supraveghează unii pe alţii.

Apoi privirea lui Eddie fu atrasă de un bolovan alb. O fetiţă slăbuţă stătea pe el, la o parte de ceilalţi, privindu-l. Îi făcu semn cu amândouă mânuţele, chemându-l spre ea. El ezită. Ea zâmbi. Îi făcu din nou cu mâna, apoi dădu din cap, ca şi cum i-ar fi spus: *Da, tu.*

Eddie îşi lăsă în jos bastonul ca să poată coborî râpa. Alunecă, simţi durerea pulsând în genunchiul bolnav şi picioarele gata să-l lase. Dar înainte de a cădea la pământ, simţi o rafală de vânt în spate şi fu împins înainte, îndreptându-se pe picioare, şi în cele din urmă ajunse, stând în faţa fetiţei ca şi cum ar fi fost acolo tot timpul.

Astăzi este ziua lui Eddie

Împlineşte 51 de ani. Este prima aniversare fără Marguerite. Îşi face Sanka într-un pahar de carton şi mănâncă două felii de pâine prăjită cu margarină. În anii de după accidentul soţiei sale, Eddie a refuzat orice petrecere de ziua lui, spunând: „De ce trebuie să mi se aducă aminte de ziua aia?” Marguerite era cea care insista. Ea făcea tortul. Ea invita prietenii. Întotdeauna cumpăra o pungă de bomboane cu ciocolată pe care o lega cu o fundă. „Nu poţi renunţa la ziua ta”, spunea ea.

Acum, că ea nu mai e, Eddie încearcă. La muncă, se caţără pe cocoaşa unui montagne russe, singur acolo sus, ca un alpinist. Noaptea, acasă, se uită la televizor. Se culcă devreme. Niciun tort. Niciun invitat. Nu e niciodată greu să respecţi rutina, dacă te simţi parte din ea, iar paloarea abandonului devine culoarea zilelor lui Eddie.

Împlineşte 60 de ani, e miercuri. Se duce la atelier devreme. Deschide o pungă maro cu prânzul şi muşcă o bucată de salam de Bologna dintr-un sandvici. O agaţă într-un cuier, apoi lasă undiţa în jos pe copca pentru peşte. O priveşte plutind, în cele din urmă, ea dispare, înghiţită de mare.

Împlineşte 68 de ani, e sâmbătă. Împrăştie pastilele pe tejghea. Sună telefonul. Joe, fratele lui, sună din Florida. Joe îi urează la mulţi ani. Joe îi vorbeşte de nepoţelul lui.

Joe vorbeşte de casa lui. Eddie spune „îhî” de cel puţin 50 de ori.

Împlineşte 75 de ani, e luni. Îşi pune ochelarii şi verifică rapoartele de întreţinere. Observă că cineva nu a făcut un schimb

în noaptea trecută şi că la Aventura Viermelui Stfuiggty Wiggly nu au fost verificate frânele. Oftează, ia un placaj de pe perete cu inscripţia – ROATA ESTE TEMPORAR ÎNCHISĂ PENTRU VERIFICĂRI – apoi îl duce de-a lungul promenadei la intrarea în Viermele Wiggly, unde verifică el însuşi panoul de frâne.

Împlineşte 82 de ani, e marţi. Un taxi se opreşte la intrarea în parc. El se aşază pe scaunul din faţă, trăgându-şi bastonul după el.

— Cei mai mulţi preferă să stea în spate, spune şoferul.

— Vă deranjează? întreabă Eddie. Şoferul dă din cap că nu.

— Noo, nu-i nimic.

Eddie priveşte drept înainte. Nu spune că aşa se simte ca şi cum ar conduce el însuşi şi că n-a mai condus de când i-au anulat permisul de conducere, acum doi ani.

Taxiul îl duce la cimitir. Vizitează mormântul mamei lui şi mormântul fratelui lui şi stă doar câteva clipe în dreptul mormântului tatălui lui. Ca de obicei, o lasă pe soţia lui la urmă. Se apleacă pe baston şi se uită la piatra de mormânt şi se gândeşte la o mulţime de lucruri. La bomboanele de ciocolată. Se gândeşte la bomboanele de ciocolată. Se gândeşte că acum i-ar cădea dinţii dacă ar mânca aşa ceva, dar ar face-o oricum, dacă ar putea să le mănânce împreună cu ea.

Ultima lecţie.

FETIŢA PĂREA SĂ FIE ASIATICĂ, de vreo cinci-şase ani, cu un ten de culoarea scorţişoarei, părul de culoarea prunei, un năsuc turtit, buze plinuţe care îi încadrau ghiduş dinţişorii cu strungăreaţă şi cei mai frumoşi ochi, cu o scânteie albă în mijlocul irisului negru ca pielea de focă. Ea zâmbi, bătând cu bucurie din palme, până când Eddie ajunse la un pas de ea, iar ea putu să se prezinte.

— Tala, spuse ea, rostindu-şi numele cu mânuţele pe piept.

— Tala, repetă Eddie.

Ea zâmbi ca şi cum tocmai ar fi început un joc. Arătă spre bluza ei brodată, care-i atârna pe umeri, udă de la apa râului.

— *Baro,* spuse ea.

— Baro.

Ea atinse pânza roşie înfăşurată în jurul şoldurilor şi picioarelor ei.

— *Saya.*

S— aya.

Apoi veni rândul papucilor ca nişte saboţi – *bakya,* apoi cochiliile de scoici strălucitoare de la picioarele ei – *capiz,* apoi rogojina împletită de bambus – *banig,* care se afla întinsă în faţa ei. Îi făcu semn lui Eddie să se aşeze pe rogojină şi se aşează şi ea, cu picioarele strânse dedesubt.

Niciunul dintre ceilalţi copii nu părea să-l fi observat. Se stropeau şi se rostogoleau şi culegeau pietricele din albia râului. Eddie privi cum un băieţel freca pielea altuia cu o piatră, pe spate, sub braţe.

— Spălat, spuse fetiţa. Cum făceau *inas* ale noastre.

— Inas? Spuse Eddie.

— Ea se uită cu atenţie la chipul lui Eddie.

— Mămicile, spuse.

Eddie auzise mulţi copii în viaţa lui, dar în vocea acestuia nu era nimic din acea ezitare pe care o au de obicei copiii în faţa celor mari. Se întreba dacă fetiţa aceea şi ceilalţi copii îşi aleseseră malul râului ca rai, sau dacă, dat fiind că nu îşi puteau aduce aminte prea multe, peisajul acesta liniştit le fusese ales.

Ea arătă cu degetul spre buzunarul de la cămaşa lui Eddie. El se uită în jos. Beţişoarele de curăţat pipa.

— Astea? spuse el.

Le scoase şi le răsuci împletindu-le, aşa cum făcea în timpul vieţii pe chei. Ea se ridică în genunchi, ca să vadă cum se face. Mâinile lui tremurau.

— Vezi? Este un... spuse el răsucind un ultim beţigaş... câine.

Ea îl luă zâmbind – un zâmbet pe care Eddie îl văzuse de mii de ori.

— Îţi place? spuse el.

— Tu mă arzi, spuse ea.

EDDIE ÎŞI SIMŢI maxilarul încleştându-se.

— Ce-ai spus?

— Tu mă arzi. Tu mă faci foc.

Vocea ei era seacă, vocea unui copil care recită o lecţie.

— Ina mea spune aştept înăuntru, în *nipa*. Ina mea spune să ascund.

Cu voce scăzută, Eddie vorbi rar, cu grijă.

— De ce... te ascundeai, fetiţo?

Ea arătă cu degetul spre câinele din beţişoare, apoi îl scufundă

în apă.

— *Sundalong,* spuse ea.

— Sundalong?

Ea se uită în sus.

— Soldat.

Eddie simţi cuvântul ca un cuţit înfipt în inimă. Frânturi de imagini i se derulau prin memorie. Soldaţi. Explozii. Morton. Smitty. Căpitanul. Aruncătoarele de flăcări.

— Tala… ţopti el.

— Tala, spuse ea, zâmbind la auzul propriului ei nume.

— De ce eşti aici, în rai?

Ea lăsă în jos animăluţul.

— Tu mă arzi. Tu mă faci foc.

Eddie simţi o durere în spatele ochilor. Capul începu să i se învârtă. Respira din ce în ce mai repede.

— Tu ai fost acolo, în Filipine… umbra… în coliba aia.

— *Nipa.* Ina spune că e sigur acolo. Aştept pe ea. Sigur. Apoi zgomot mare. Foc mare. Tu mă arzi.

Ridică din umerii înguşti.

— Nu sigur.

Eddie înghiţi în sec. Mâinile îi tremurau. Se uită în ochii ei negri, adânci şi încercă să zâmbească, de parcă asta ar fi fost un medicament de care fetiţa avea nevoie. Zâmbi şi ea, dar zâmbetul ei îl făcu să se prăbuşească, îşi îngropă faţa în palme. Umerii şi plămânii îi cedară, întunecimea care îl umbrise atâta amar de vreme se ridica în sfârşit la suprafaţă, era reală, în carne şi oase, acest copil, acest copil minunat, el o ucisese, îi dăduse foc, coşmarurile pe care le avusese le merita cu prisosinţă. *Văzuse* ceva! Umbra aceea printre flăcări! Ucisă de mâna lui! *De mâna lui înflăcărată!* Un val de lacrimi îi înmuia degetele şi sufletul lui părea să se frângă.

Apoi începu să plângă, şi vocea lui se transformă într-un urlet cum nu mai auzise vreodată, un urlet care venea din străfundul fiinţei lui, un urlet care cutremură apa râului şi aburul alb al raiului. Cu trupul zguduit de convulsii, dând din cap cu disperare, până când urletul se stinse într-un murmur de rugăciuni, cu fiecare vorbă rostită pe nerăsuflate, ca o confesiune:

— Te-am omorât, TE-AM OMORÂT, apoi şoptit, iartă-mă, apoi IARTĂ-MĂ, DOAMNE… Şi în sfârşit: Ce-am făcut… CE-AM FĂCUT?…

Plânse şi plânse, până când hohotele de plâns se transformară într-un tremur. Apoi se cutremură în tăcere, legănându-se înainte şi înapoi. Stătea în genunchi pe rogojină, în faţa fetiţei cu părul negru, care se juca cu animăluţul ei din beţişoare de curăţat pipa pe malul râului care continua să curgă.

La un moment dat, când suferinţa lui se mai domoli, Eddie simţi cum cineva îl bate pe umăr. Privi în sus şi o văzu pe Tala cu o piatră în mână.

— Tu mă speli, spuse ea.

Intră în apă şi se întoarse spre Eddie. Apoi îşi scoase sarafanul brodat peste cap.

El se dădu înapoi îngrozit. Pielea ei era cumplit de arsă. Şoldurile şi umerii ei micuţi erau negri şi scorojiţi şi plini de băşici. Când se întoarse spre el, chipul acela frumos şi inocent era acoperit de cicatrice groteşti. Buzele ei erau deformate. Doar un ochi era deschis. Pe cap avea smocuri de păr arse, iar pielea capului îi era acoperită pe alocuri de o coajă tare şi pătată.

— Tu mă speli, spuse ea din nou, întinzându-i piatra.

Eddie se târî în râu. Luă piatra. Degetele îi tremurau.

— Nu ştiu cum… murmură el, de-abia auzit. Nu am avut niciodată copii…

Ea ridică mâna scorojită şi Eddie o apucă cu blândeţe şi începu să frece încet piatra de braţul ei, până când cicatricele începură să dispară. Frecă mai tare, cicatricele se desfăceau şi cădeau. Îşi înteţi eforturile până când pielea arsă căzu, lăsând în loc pielea sănătoasă. Apoi, cu cealaltă faţă a pietrei, o frecă pe spatele scheletic şi pe umerii micuţi şi pe ceafă şi apoi obrajii şi fruntea şi pielea de după urechi.

Ea se lăsă pe spate spre el, odihnindu-şi capul pe pieptul lui, cu ochii închişi, ca şi cum ar fi dormit. El curăţă cu blândeţe în jurul pleoapelor. La fel şi buzele arse, şi bubele uscate de pe cap, până când părul de culoarea prunei începu să crească de la rădăcină şi chipul pe care îl văzuse la început se afla în faţa lui din nou.

Când deschise ochii, micile scântei din ochii ei străluciră.

— Eu cinci, şopti ea.

Eddie lăsă jos piatra şi se cutremură, respirând greu, sacadat.

— Cinci… Ohhhh… Ai cinci ani?…

Ea dădu din cap că nu. Ridică cinci degete. Apoi le împinse în pieptul lui Eddie, ca şi cum ar fi vrut să spună, cinci-ul tău. *A cincea*

ta persoană.

Bătea un vânticel călduţ. Pe chipul lui Eddie se rostogoli o lacrimă. Tala o privea aşa cum un copil studiază un gândac în iarbă. Apoi vorbi din nou, umplând spaţiul dintre ei.

— De ce trist? spuse ea.

— De ce sunt trist? şopti el. Aici?

Ea arătă în jos.

— Acolo.

Eddie oftă, un oftat greoi, ca şi cum pieptul lui ar fi fost pustiu. Toate barierele căzuseră; nu mai era o discuţie între un copil şi un om mare. Spuse ceea ce spusese întotdeauna, lui Marguerite, lui Ruby, Căpitanului, Omului Albastru şi mai mult decât oricui, lui însuşi.

— Eram trist pentru că n-am făcut nimic cu viaţa mea. Am fost un nimeni. N-am realizat nimic. Eram pierdut. Mă simţeam de parcă n-ar fi trebuit să fiu acolo.

Tala scoase câinele din beţigaşe de curăţat pipa din apă.

— Trebuit să fii acolo, spuse ea.

— Unde? La Ruby Pier?

Ea dădu din cap că da.

— Să repar roţi? Asta a fost existenţa mea? Trase aer adânc în piept.

— De ce?

Ea îşi înclină capul, ca şi cum ar fi fost evident de ce.

— Copii, spuse ea. Ai grijă de ei. Tu faci bine la mine.

În joacă, îndreptă căţelul spre cămaşa lui.

— Acolo trebuia să fii, spuse ea, apoi îi atinse ecusonul, râse încet şi adăugă „Eddie în-tre-ţi-ne-re”.

EDDIE ALUNECĂ în apă. Pietrele poveştilor lui erau toate în jurul lui acum, sub suprafaţa apei, una lângă alta. Îşi simţea forma topindu-se, dizolvându-se, şi pricepu că nu mai avea mult, că orice urma după cei cinci oameni pe care îi întâlneşti în rai, avea să se întâmple acum.

— Tala? şopti el.

Ea se uită în sus.

— Fetiţa de la chei? Ştii despre ea?

Tala se uita la vârfurile degetelor ei. Dădu din cap că da.

— Am salvat-o? Am reuşit să o trag din calea banchetei?

Tala scutură din cap.

— Nu tras.

Eddie se cutremură. Capul i se prăbuşi. Deci asta era. Sfârşitul poveştii lui.

— Împins, spuse Tala.

El îşi ridică privirea.

— Împins?

— Împins picioarele ei. Nu tras. Tu împins. Lucru mare căzut. Ai salvat la ea.

Eddie închise ochii, nevenindu-i să creadă.

— Dar i-am simţit mânuţele, spuse el. Este singurul lucru pe care mi-l amintesc. *Nu aveam cum* să o împing. I-am simţit *mânuţele.*

Tala zâmbi, stropind cu apa râului, apoi îşi puse degeţelele ude în palma mare a lui Eddie. În clipa aceea el ştiu că nu era pentru prima dată.

— Nu mânuţele *ei,* spuse ea. Ale *mele.* Eu adus pe tine în rai. Salvat la tine.

SPUNÂND ACESTEA, apa râului începu să crească rapid, înghiţind talia lui Eddie şi pieptul şi umerii. Înainte să mai poată trage o dată aer în piept, zgomotul copiilor dispăru deasupra lui, iar el fu înghiţit de un curent tăcut, dar puternic. Mâna lui o ţinea încă pe a Talei, dar simţea cum trupul i se desprinde de suflet, carnea de oase şi, odată cu el, dispăru toată durerea şi oboseala pe care le simţise vreodată, toate cicatricele, toate rănile, toate amintirile neplăcute.

Acum el nu mai era nimic, o frunză în apă, iar ea îl trăgea încet, prin umbră şi lumină, prin forme de albastru şi fildeş şi galben şi negru, şi el îşi dădea seama că toate culorile astea, toate, erau emoţiile din viaţa lui. Ea îl trăgea, spărgând valurile, spre un imens ocean gri, iar el se scufundă în lumina strălucitoare de deasupra unei scene de neimaginat.

Era un chei cu mii de oameni, bărbaţi şi femei, taţi şi mămici şi copii – foarte mulţi copii – copii din trecut şi din prezent, copii care nu se născuseră încă, unii lângă alţii, ţinându-se de mâini, cu şepci, cu pantaloni scurţi, umplând promenada şi roţile şi platformele de lemn, stând unii pe umerii sau pe genunchii altora. Erau acolo sau puteau fi acolo, datorită lucrurilor simple, comune pe care Eddie le făcuse în viaţă, datorită accidentelor pe care le prevenise, roţilor pe care le reparase, întorsăturilor neaşteptate ale sorţii pe care el

le afectase în fiecare zi. Şi chiar dacă buzele lor nu se mişcau, Eddie le auzea vocile, mai multe voci decât şi-ar fi putut imagina, şi era o pace care îl copleşea şi pe care nu o mai trăise niciodată. Tala nu-l mai ţinea de mână acum, plutea deasupra nisipului şi deasupra promenadei, deasupra vârfurilor corturilor şi a cupolelor din mijloc, spre vârful marii roţi albe Ferris, unde într-o banchetă, care se legăna încet, se afla o femeie îmbrăcată într-o rochie galbenă – soţia lui, Marguerite, aşteptându-l cu braţele deschise. Ajunse la ea şi o văzu zâmbind şi vocile se contopiră într-un singur cuvânt venit de la Dumnezeu:

Acasă.

Epilog.

PARCUL DE LA RUBY PIER se redeschise la trei zile după accident. Povestea morţii lui Eddie apăru în ziarele săptămânii, apoi alte poveşti, despre alte morţi, îi luară locul.

Roata numită Cascada lui Freddy fu închisă în sezonul acela, dar în anul următor fu redeschisă cu un alt nume, Sfidarea Diavolului. Adolescenţii o considerau ca o dovadă a curajului şi atrăgea mulţi clienţi, iar proprietarii erau mulţumiţi.

Apartamentul lui Eddie, cel în care crescuse, fu închiriat altcuiva, care puse sticlă colorată la fereastra din bucătărie, acoperind priveliştea cu vechiul carusel. Dominguez, care fusese de acord să preia slujba lui Eddie, îndesă toate lucrurile lui Eddie într-un cufăr din atelier, alături de celelalte amintiri de la Ruby Pier, printre care şi fotografiile cu intrarea iniţială.

Nicky, tânărul a cărui cheie tăiase cablul, îşi făcu o nouă cheie când ajunse acasă, apoi, peste vreo patru luni, vându maşina. Se întorcea adesea la Ruby Pier, unde îşi păcălea prietenii că femeia după care fusese numit parcul era străbunica lui.

Anotimpurile veneau şi treceau. Când şcoala era pe terminate şi zilele se făceau din ce în ce mai lungi, oamenii se întorceau din nou la parcul de distracţii de lângă marele ocean gri – care nu era la fel de mare ca acelea cu un anumit specific, dar era oricum destul de mare. Vine vara, spiritele se înviorează, se aud strigătele de pe malul mării îmbinate cu cântecul valurilor, oamenii se strâng la carusel şi la roţile Ferris şi se vând băuturi reci şi dulci şi vată de zahăr.

Cozile formate la Ruby Pier – sunt la fel ca orice coadă formată în oriunde altă parte: cinci oameni, aşteptând, în cinci amintiri alese, ca o fetiţă pe nume Amy sau Annie să crească, să iubească, să îmbătrânească şi să moară, pentru ca în cele din urmă să i se răspundă la întrebările pe care şi le-a pus – de ce şi pentru ce a trăit. Şi la această coadă se afla acum şi un bătrân cu perciuni, cu o şapcă de pânză şi un nas coroiat, care aştepta într-un loc numit Scoica cu Praf de Stele pentru a putea împărtăşi bucăţica lui din secretul raiului: că fiecare dintre noi îl afectează pe celălalt, şi celălalt îl afectează pe următorul, iar lumea e plină de poveşti, dar toate poveştile sunt într-una singură.

SFÂRŞIT

CUPRINS

Sfârşitul.....3
Astăzi este ziua lui Eddie.....13
Călătoria.....14
Astăzi este ziua lui Eddie.....15
Sosirea.....17
Prima persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.....20
Astăzi este ziua lui Eddie.....22
Astăzi este ziua lui Eddie.....26
Prima lecţie.....27
Duminică, ora 3 după-amiaza.....29
Astăzi este ziua lui Eddie.....30
A doua persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.....32
Astăzi e ziua lui Eddie.....44
A doua lecţie.....52
Luni, 7:30 dimineaţa.....55
A treia persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.....56
Astăzi este ziua lui Eddie.....58
Astăzi este ziua lui Eddie.....66
Eu sunt Ruby.....68

Astăzi este ziua iui Eddie.....73
A treia lecţie.....75
Joi, 11 dimineaţa.....82
A patra persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.....83
Astăzi este ziua lui Eddie.....86
Astăzi este ziua lui Eddie.....91
Cea de-a patra lecţie.....98
Vineri, 3:15 după-amiaza.....100
Cea de-a cincea persoană pe care Eddie o întâlneşte în rai.....101
Astăzi este ziua lui Eddie.....103
Ultima lecţie.....104
Epilog.....110